

TILINPÄÄTÖS 2022

Kaupunginhallitus 27.3.2023
Kaupunginvaltuusto

1. TOIMINTAKERTOMUS.....	4
1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	5
1.2 KAUPUNGINHALLINTO	6
1.3 HENKILÖSTÖRAPORTTI.....	9
1.4 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	17
1.5 YLIVIESKAN KAUPUNKIKEHITYS.....	20
1.6 YLIVIESKAN TALOUDELLINEN KEHITYS	24
1.7 KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTUMINEN	32
1.8 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	41
1.9 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ	42
1.10 YMPÄRISTÖASIAT	45
1.11 MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT	45
1.12 KAUPUNGINHALLITUKSEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA TULOISTA.....	45
1.13 KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	49
1.14 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN.....	50
1.15 TOIMINNAN RAHOITUS	52
1.16 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET.....	53
1.17 KOKONAISTULOT- JA MENOT.....	57
2. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	53
2.1 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVÄT YHTEISÖT	53
2.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	54
2.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT VUONNA 2022	54
2.4 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	54
2.5 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	55
2.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	55
3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	60
KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	61
<i>Vaalit</i>	61
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	62
<i>Tarkastustoiminta</i>	62
KAUPUNGINHALLITUS	63
<i>Hallintopalvelut</i>	63
KAUPUNGINHALLITUS	65
<i>Elinvoimapaalvelut</i>	65
<i>Pelastuspalvelut (kaupungin osuus)</i>	68
<i>Peruspalvelukuntayhtymä Kallion oma toiminta</i>	69
<i>Erikoissairaanhoido (ostettu) / Peruspalvelukuntayhtymä Kallio</i>	70
<i>Muu sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	71
PELASTUSLAITOKSEN JOHTOKUNTA.....	72
<i>Jokilaaksojen pelastuslaitos</i>	72
SIVISTYSLAUTAKUNTA	77
<i>Yleissivistävät koulutuspalvelut</i>	77
<i>Varhaiskasvatuspalvelut</i>	81
<i>Nuorisopalvelut</i>	84
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	86

<i>Kirjastopalvelut</i>	86
<i>Kulttuuripalvelut</i>	89
<i>Liikuntapalvelut</i>	92
MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA	95
<i>Musiikkiopiston toiminta</i>	95
KANSALAI SOPISTON JOHTOKUNTA	97
<i>Kansalaisopiston toiminta</i>	97
TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	99
<i>Tekniset palvelut</i>	99
<i>Viemärlaitos</i>	104
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	106
<i>Ympäristöpalvelut</i>	106
JÄTELAUTAKUNTA	109
<i>Jätelautakunta</i>	109
3.1 TYTÄRYHTIÖT.....	111
4. TULOSLASKELMAN, RAHOITUS- JA INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	113
4.1 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU	114
4.2 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU	117
4.3 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU.....	120
4.4 YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH SITOVIEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	121
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	126
6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	134
6.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	135
6.2 TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	136
6.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	137
6.4 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	138
6.5 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	140
6.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	145
6.7 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	148
7. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	149
7.1 VIEMÄRILAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS	150
7.2 PELASTUSLAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS	153
8. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA, SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ	154

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Ylivieskan kaupungin tulos vuodelta 2022 on alkuperäistä talousarviota positiivisempi. Loppuvuodesta arvioimme, että tulos olisi voinut olla vieläkin positiivisempi, mutta muun muassa pelastuspalvelut ja peruspalvelukuntayhtymä Kallion oma toiminta ylittivät talousarviovaraukset. Tilikauden tulos on 2,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Verotulojen kertymä ylitti alkuperäisen talousarvion 2,8 miljoonalla eurolla.

Henkilöstökulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,2 milj. euroa, koska ensihoito loppui kaupungin tuottamana toimintana. Henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyivät vuoteen 2021 verrattuna, osasy syy tähän voi olla paluu lähityöhön ja vielä käytössä olleet koronaohjeet poissaolojen pituudesta. Tilivuoden aikana kilpailutimme henkilöstön työterveyshuollon toimijan, toimijaksi valikoitu Mehiläinen, jonka kanssa yhteistyö on alkanut 1.1.2023. Tulevaisuudessa odotamme työterveyshuollon toimijalta entistä parempaa tukea työhyvinvoinnin johtamiseen.

Ylivieskan kaupungin toimintakate kasvoi edellisvuodesta 6,2 %, Peruspalvelukuntayhtymä Kallion oma toiminta kasvoi 6,4 % ja erikoissairaanhoidon menot laskivat 1,6 % johtuen osin sairaanhoitopiirin resurssipuutasta.

Lähes koko 2000-luvun jatkuneesta kasvutrendistä poiketen Ylivieskan väkiluku ei kasvanut vuonna 2022, vaan väkiluku hieman supistui. Osittain tilanne johtuu siitä, että syntyvyys on laskenut myös Ylivieskassa, kuten kaikkialla muuallakin Suomessa. Ylivieskassa on syntynyt jo useampia ikäluokkia, joiden koko on jäänyt alle 200 lapsen, tämä tulee tarkoittamaan sitä, että sekä varhaiskasvatuspalveluiden että koulupalveluiden tilanteita on tarkasteltava. Toistaiseksi tilanne varhaiskasvatuspalveluissa on se, että koko kapasiteetti on ollut käytössä johtuen siitä, että yhä useampi lapsi ikäluokastaan osallistuu varhaiskasvatukseen. Merkitystä on myös sillä, että iso pudotus on tapahtunut perhepäivähoidon paikoissa työntekijöiden eläköitymisten myötä ja kotihoidon tuen käytössä.

Ylivieskan kaupungin kokonaisinvestoinnit olivat maltilliset 5,9 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit olivat infrainvestointeja muun muassa Taanilan alueen liikennejärjestelyt, Juurikosken kadun remontti sekä asemanseudun eli Kasarmin alueen investointi. Työt Kasarmin alueella jatkuvat ja uusi tori avataan vuoden 2023 aikana. Vuoteen mahtuu myös monia pienempiä investointeja.

Työttömyysluvut olivat vuonna 2022 ennätysalhaalla, työttömyysprosentti vuonna 2022 oli keskimäärin 7,5 %. Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin hieman yli 200 000 edellisvuotta vähemmän. Työllisyyden kuntakokeilu jatkoi toimintaansa ja eduskunta vahvisti maaliskuussa 2023 lain TE-uudistuksesta, kaikki työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien hoidettavaksi vuoden 2025 alusta.

Yksityisten investointien osalta rakennusliike Salmelan Dagmarin kulman kerrostalohanke jatkui vuonna 2022. Uutena investointina alkoi Kaarron rakennusliikkeen hankkeena Kassisen alueen 4. kerrostalon rakentaminen. Schenkerin uusi terminaali valmistui keväällä 2022. Useilla kuituyhteyksiä myyvillä toimijoilla oli markkinointikampanjointia vuonna 2022, ja vuoden 2023 keväällä on ilmoitettu uusista investoinneista.

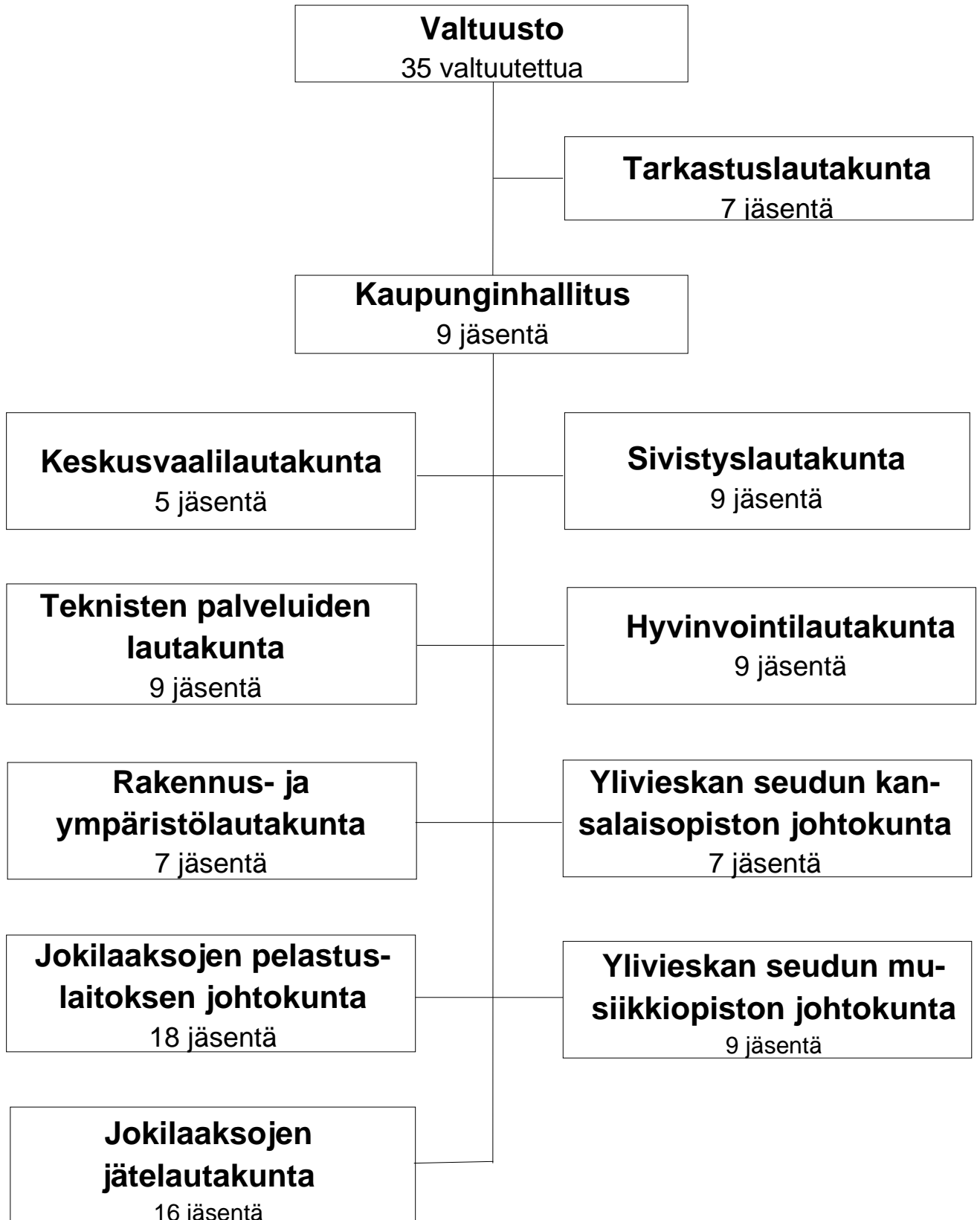
Kaupunkiorganisaatiossa päätettiin muuttaa elinkeinopalvelujen tulosalue elinvoimapalvelujen tulosalueeksi ja tulosaluetta vahvistettiin myös työllisyyspalveluilla. Uusi elinvoimajohtaja Juho Niemelä aloitti kaupungin palveluksessa kesällä 2022.

Haluan kiittää koko kaupungin henkilöstöä ja kaikkia luottamushenkilöitä kaupunkimme hyväksi tehdystä työstä.

Maria Sorvisto
Kaupunginjohtaja
Ylivieskan kaupunki

1.2 Kaupunginhallinto

Luottamushenkilöorganisaatio vuonna 2022:

Poliittiset voimasuhteet valtuustossa

Poliittiset voimasuhteet hallituksessa

	Paikka- luku	Miehiä	Naisia		Paikka- luku	Miehiä	Naisia
Kesk	16	11	5	Kesk	5	2	3
PS	7	4	3	PS	2	1	1
Kok	5	4	1	Kok	1	1	-
SDP	3	2	1	Sdp	1	1	-
Vihr	2	-	2				
Vas	1	1	-				
KD	1	-	1				
Yht.	35	22	13	Yht.	9	5	4

Kaupunginvaltuutetut toimikaudella 2021 – 2025:

Puheenjohtaja

Markus Jaatinen, Kesk

I varapuheenjohtaja

Kaisa Haapakoski, Kesk

II varapuheenjohtaja

Mikko Korkeakoski, Kok

III varapuheenjohtaja

Maria Sorvisto, PS

Suomen Keskusta

Terttu Alanen

Juha Autio

Paula Haapakoski

Jani Hautakoski

Tapio Hintsala

Sanna Häggman

Juha Isokoski

Heikki Jokinen

Miika Kangaskorte

Juha Koskela

Juha Nivala

Johanna Rautakoski

Marko Sorvisto

Jouko Ylimäki

Perussuomalaiset

Tarmo Hirvelä

Tanja Laakkonen

Arto Marjamaa

Teemu Mattila

Auli Mustikkamaa

Sami Sorvisto

Kansallinen Kokoomus

Heta Myllymäki

Terho Ojanperä

Ami Salmela

Tapani Uusikylä

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Tiina Junttila

Juhani Löfbacka

Alpo Löytynoja

Vihreä liitto

Eveliina Autio

Tiia Kariniemi

Vasemmistoliitto

Pasi Niiranen

Suomen Kristillisdemokraatit

Ulla Lehtikangas

Kaupunginhallitus:

Puheenjohtaja

Terttu Alanen, Kesk

I varapuheenjohtaja

Marko Sorvisto, Kesk

II varapuheenjohtaja

Tarmo Hirvelä, PS

Muut jäsenet

Paula Haapakoski, Kesk

Sanna Häggman, Kesk

Juha Koskela, Kesk

Tanja Laakkonen, PS

Alpo Löytynoja, SDP

Tapani Uusikylä, Kok

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Maria Sorvisto. Tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen jäsenten ja kaupunginjohtajan lisäksi kaupunginhallituksen alaiset johtavat viranhaltijat sekä lauta- ja johtokuntien jäsenet ja näiden alaiset johtavat viranhaltijat.

1.3 Henkilöstöraportti

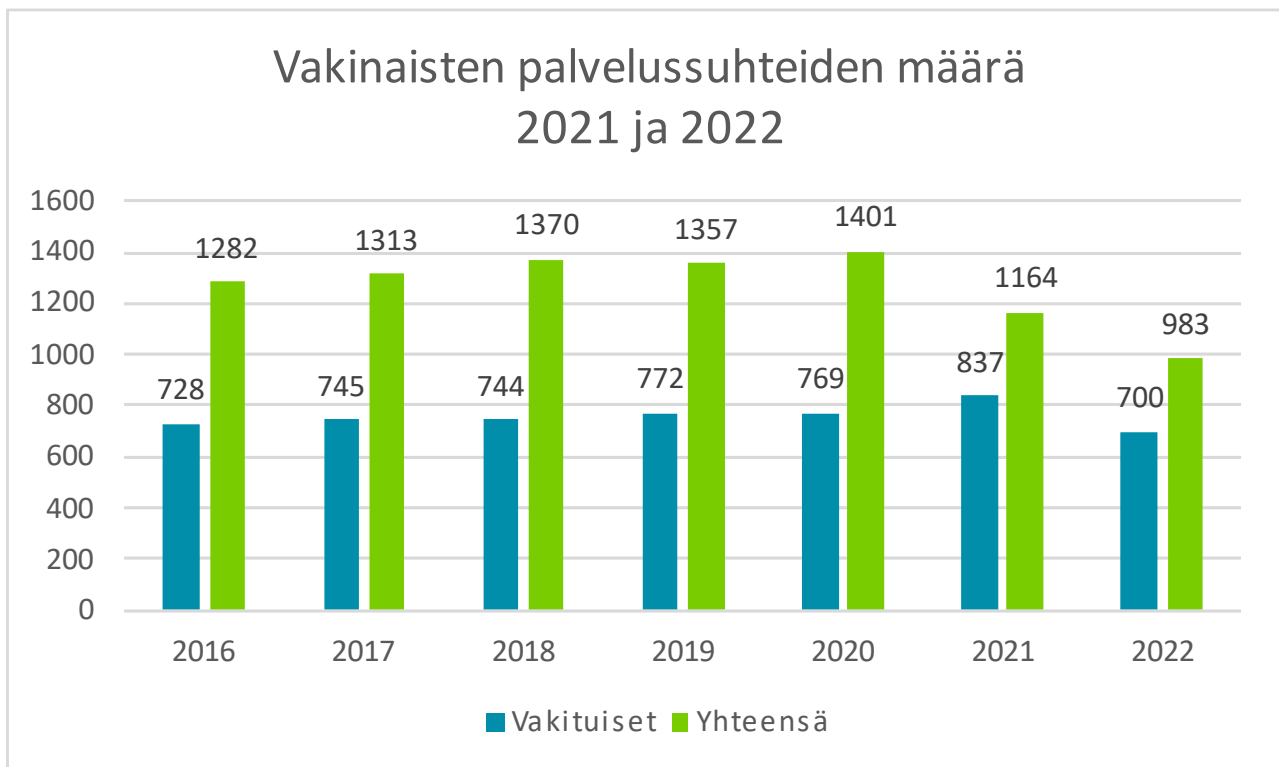
Henkilöstön määrä

Ylivieskan kaupungissa vuosittain laadittavassa henkilöstötilinpäätöksessä kuvataan henkilöstön määrää, rakennetta ja kustannuksia. Henkilöstötilinpäätökseen on koottu tiedot palvelussuhteiden määrästä vuonna 2022. Henkilöstötilinpäätöksessä henkilöstöä koskevien tunnuslukujen tarkastelu on tehty pääsääntöisesti vuoden lopun (31.12.2022) tilanteen mukaan.

Vakituisella palvelussuhteella tarkoitetaan vakinaisia virkoja ja toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita. Henkilöllä saattaa siis olla useita palvelussuhteita, jos hän on virkavapaalla/työlomalla omasta tehtävästään ja hoitaa sijaisena toista tehtävää. Yhtä tehtävää kohden voi olla useampi palvelussuhde, jos tehtävän vakituinen työntekijä on esimerkiksi äitiyslomalla, opintovapaalla tai vuorotteluvapaalla ja tehtävää on palkattu hoitamaan sijainen. Henkilöstön lukumäärällä tarkoitetaan vuoden 2022 viimeisenä päivänä voimassa olevien palvelussuhteiden määrää.

Henkilöstömäärä ja -rakenne

Vuoden 2022 joulukuun lopussa palvelussuhteiden määrä oli 983. Vuonna 2021 luku oli 1164. Henkilöinä laskettuna vuoden 2022 lopussa määrä oli 928 henkilöä (1153 vuonna 2021). Määrä sisältää sekä vakinaiset että määräaikaiset henkilöt sekä työllistetyt, joita vuoden lopussa oli 9 (6 henkilöä vuonna 2021).

Vuoden 2022 joulukuun lopussa henkilöstöstä 700 työskenteli vakituudessa virka- tai työsuhteessa, joista kokoaikaisia oli 655 palvelussuhdetta.

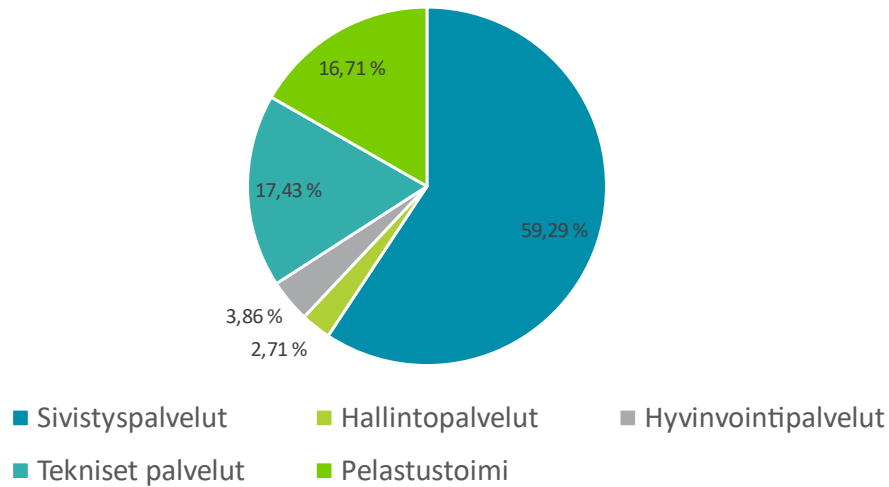
Palvelussuhteiden määrä toimialoittain 31.12.2022	Vak. koko- aikaiset	osa-aik.	Määräaik. Kokoaik.	osa-aik.	Työll.	Yhteensä
Hallintopalvelut, Jätelk	19		10		1	30
Pelastuspalvelut	114	3	35	2	0	154
Varhaiskasvatuspalvelut	120		60	4	1	185
Yleissivistävät koulutuspalvelut	231	28	77	49	0	385
Kirjastopalvelut	7	1	4			12
Kulttuuripalvelut	6	1	1	1		9
Nuorisopalvelut	8		4			12
Musiikkiopisto	19	2		3		24
Kansalaisopisto	7		1			8
Liikuntapalvelut	12		2		1	15
Tekniset palvelut	37	4	8		6	55
Puhdistus- ja ruokapalvelut	75	6	9	4		94
Yhteensä	655	45	211	63	9	983

Alla olevassa taulukossa henkilöt jaoteltuna alueittain.

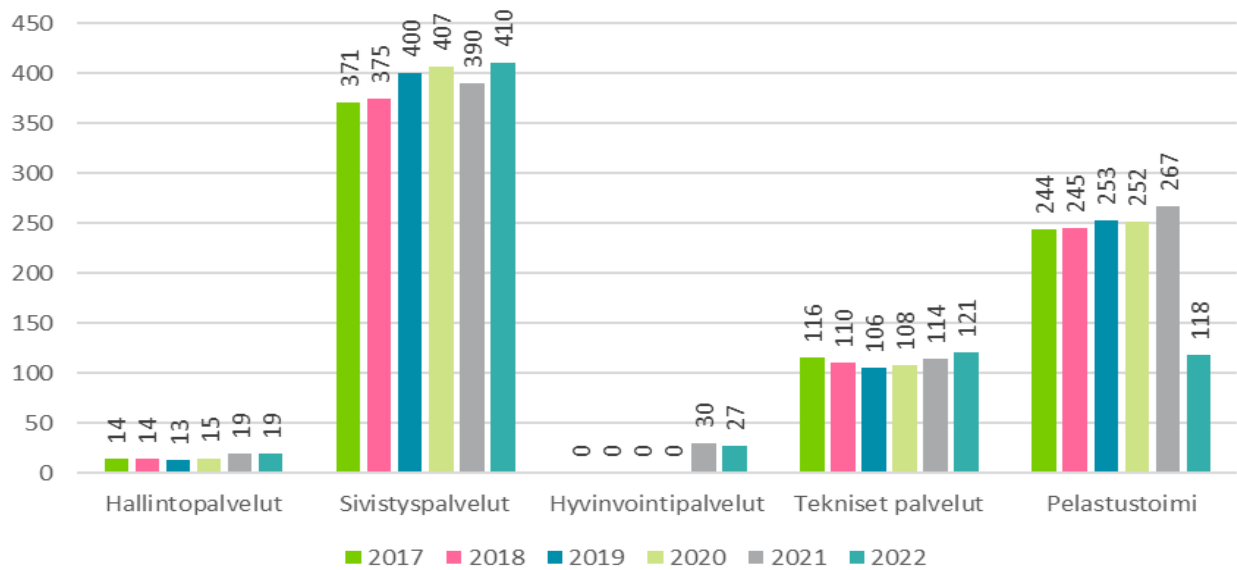
⊕ Jätelautakunta		3	3
⊕ Kansalaisopiston johtokunta	1	7	8
⊕ Kaupunginhallitus	16	17	33
⊕ Kulttuurilautakunta	3	6	9
⊕ Liikuntalautakunta	9	6	15
⊕ Musiikkiopiston johtokunta	4	20	24
⊕ Pelastuslaitoksen johtokunta	132	8	140
⊕ Sivistyslautakunta	79	477	556
⊕ Teknisten palveluiden lautakun	39	103	142
Yhteensä	283	645	928

Pelastustoimen tilapäiset, osa-aikaiset ovat ns. puolivakinaista henkilöstöä, jolle vuoden aikana maksettiin palkkaa sivutoimesta. Kansalaisopiston tilapäiset, osa-aikaiset ovat syyslukukaudella olleet sivutoimiset tuntiopettajat, joilla ei ole ollut muuta palvelussuhdetta Ylivieskan kaupunkiin. Henkilöstötieto ei sisällä palo- ja pelastustoimessa olevia sopimuspalomiehiä eli VPK-laisia.

Vakinaisen henkilöstön jakautuminen toimialoittain

Vakinaisen henkilöstön jakautuminen henkilöinä toimialoittain

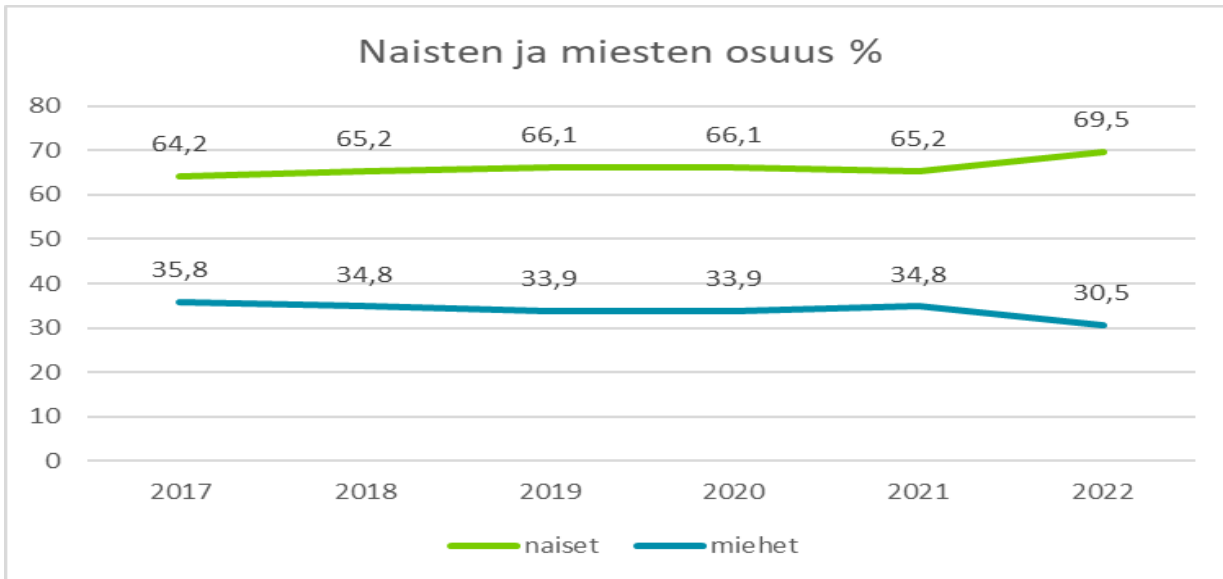

Henkilöstön sukupuoli- ja ikärakenne

Naisten osuus vakinaisesta henkilöstöstä oli vuoden 2022 lopussa 69,0 % (480 naista) ja miesten osuus vuoden 2022 lopussa 30,9 % (215 miestä). Lukuja vertailtaessa edellisvuosiin, tulee huomioda Pelastustoimen ensihoidon henkilöstön siirtyminen Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille.

Naisten ja miesten osuudet koko henkilöstöstä ilmenevät alla olevasta kaaviosta. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta voidaan todeta, että Ylivieskan kaupungin henkilöstön sukupuolijakauma ei poikkea valtakunnallisesti muista julkishallinnollisista organisaatioista.

Koko henkilöstön keski-ikä 31.12.2022 oli 41,78 vuotta (vuonna 2021 keski-ikä oli 43,39). Miesten keski-ikä

oli 40,22 ja naisten 43,08. Vakinaisessa työ-/virkasuhteessa miesten keski-ikä oli alhaisempi kuin naisten, miehet olivat keskimäärin 41,65 ja naiset 45,27.

Koko kunta-alalla vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 47,6 vuotta ja koko henkilöstön 45,5 vuonna 2021.

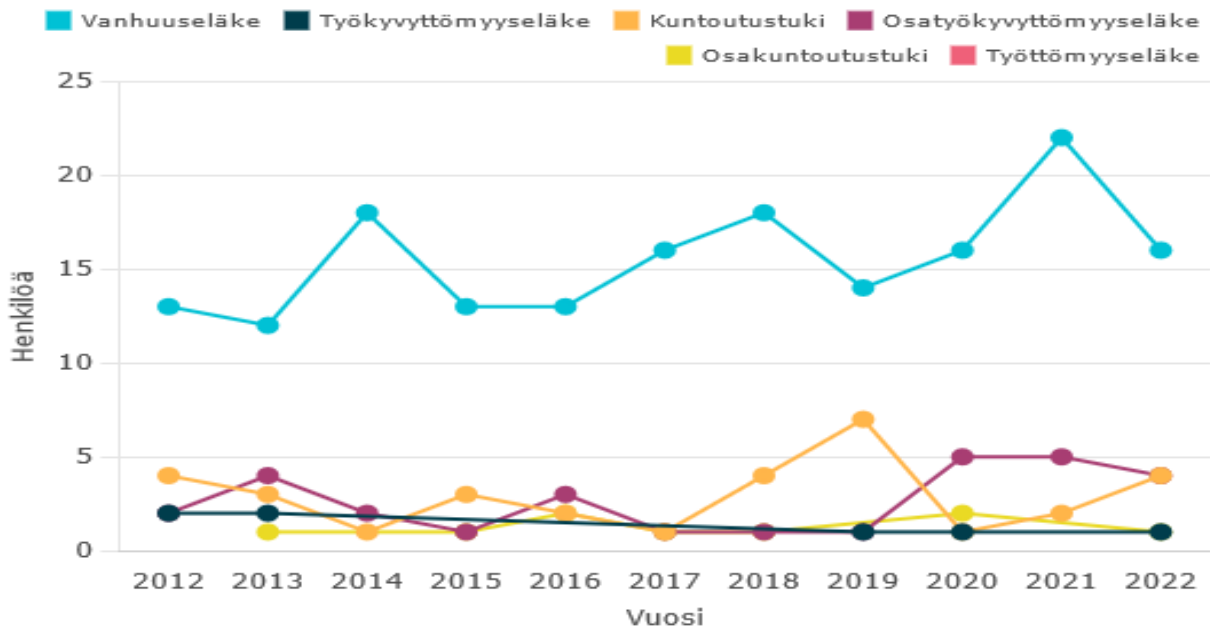
Vakinaisen henkilöstön ikärakenne						
Ikäryhmä	2018	2019	2020	2021	2022	Osuus henkilöstöstä %
20-29	53	52	49	43	33	4,7 %
30-39	208	224	227	238	176	25,3 %
40-49	174	192	194	221	184	26,5 %
50-59	219	212	218	230	202	29,1 %
60-68	90	92	94	88	100	14,4 %

Eläköityminen

Eläkejärjestelmän uudistus tuli voimaan vuoden 2017 alusta. Uudistuksessa vanhuuseläkeikä nousee vuodesta 2017 portaittain kolme kuukautta vuodessa, kunnes vanhuuseläkeikä alaraja on 65 vuotta. Uudet eläkeikärajat koskevat vuonna 1955 syntyneitä ja nuorempia. Vuonna 1962 syntyneet ovat ensimmäinen ikäluokka, joka jää vanhuuseläkkeelle 65-vuotiaana. Ennen vuotta 1955 syntyneet siirtyvät vanhuuseläkkeelle edelleen 63–68-vuotiaana, työhistoriaan ja ammattiin perustuva ns. henkilökohtainen eläkeikä täyttyy useimmilla 64 vuoden iässä. Vuonna 2022 vanhuuseläkkeelle siirtyi kaikkiaan 16 henkilöä. Eläkkeelle siirtyneeksi katsotaan henkilö, jonka omaan työuraan perustuva eläke (muu kuin osa-aikaeläke, osittainen varhennettu vanhuuseläke tai perhe-eläke) alkoi ko. vuonna. Lisäksi edellytetään, että henkilö ei ole saanut omaan työuraan perustuvaa eläkettä ainakaan kahteen vuoteen. Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet, täydet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät täydet kuntoutustuet sekä työraueläkkeet ja osatyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutustuet. Esitettävät lukumäärät on merkitty kuvaajiin pisteillä.

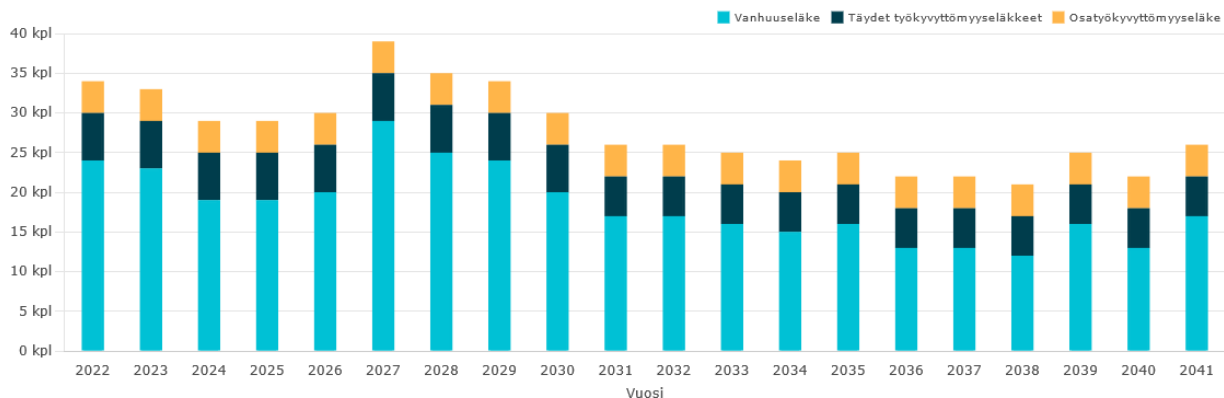
Tunnusluku: Tuoreimman vuoden työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrän suhteellinen osuus eläkkeelle siirtyneiden määrästä ja osuuden prosenttiyksikkömuutos verrattuna edelliseen vuoteen.

Eläkkeelle siirtyneiden määrä

Alla olevassa kaaviossa on Kevalta saatu tieto Ylivieskan kaupungin vanhuuseläkepoistumasta (KuEL ja VaEL) vuoteen 2041 mennessä. Tarkasteluun on otettu yleinen ikäluokan alin eläkeikä, jos henkilöllä ei ole ammatillista tai henkilökohtaista eläkeikää. Eläköitymisennusteen (eli viisi ensimmäistä vuotta) mukaan kaupungin henkilöstöstä eläköityy kaikkiaan 214 henkilöä.

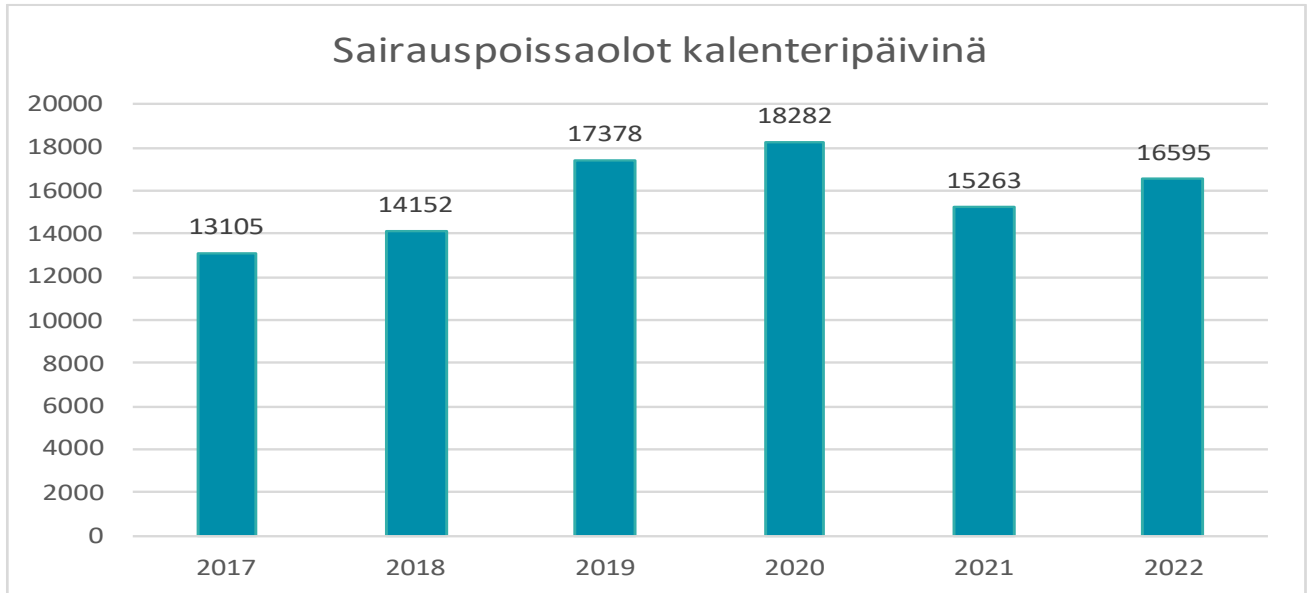
Eläköitymisennuste

Sairauspoissaolot

Henkilöstön sairauspoissaolot nousivat vuoden 2022 aikana lukumäärällisesti 1332 kalenteripäivällä. Sairauspoissaoloja oli vuonna 2022 kaikkiaan 16595 kalenteripäivää. Vuonna 2022 sairauspoissaoloja oli 904 henkilöllä (856:llä vuonna 2021). Vuonna 2021 on otettu käyttöön henkilöstöhallinnon ohjelmaan koronapandemiaan liittyvä poissaolokoodi. Näitä päiviä kertyi yhteensä 348 päivää (652 päivää vuonna 2021).

Terveysprosentti oli vuoden 2022 36,50 % (2021 osalta 46,13 %). Terveysprosentti kertoo, mikä osuus henkilöstöstä on pysynyt viimeisimmän 12 kk:n aikana terveenä ilman sairauspoissaoloja. Vakinaisen henkilöstön osalta 142 (275 vuonna 2021) henkilöllä ei ollut lainkaan poissaoloja ja poissaoloissa korostuivat pitkät yli 30 päivää kestäneet poissaolot. Poissaoloista 40,18 % oli yli 30 päivän poissaoloja (koko henkilöstöllä 37,31%).

Toimialoittain sairauspoissaolopäivät jakaantuivat seuraavasti:

Sairauspoissaolot toimialoittain					
	2018	2019	2020	2021	2022
Hallintopalvelut	12,9	17	18,7	33,9	5,2
Puhdistus- ja ruokapalvelut	27	27,6	17,3	16,8	15
Sivistyspalvelut	11,4	15,3	7,7	20	34,1
Tekniset palvelut	10,6	6,8	7,9	6	5
Pelastuspalvelut	13,7	15,2	16,2	8,9	13
Varhaiskasvatuspalvelut	12,6	18,6	19,7	13,2	25,5
Hyvinvointipalvelut				37,3	2,2

Koronapandemian pitkittyminen näkyi yhä poissaoloissa. Yhä useampi sairasti vuoden aikana ja varsinkin 1-7 päivää kestävien poissaolojen määrä kasvoi. Kun sairauspoissaolopäivien määrä jaetaan vuonna 2022 työskenneillä henkilöllä, saadaan poissaolopäivien keskiarvoksi 10,96. Mikäli laskenta tehdään pelkästään vakinaisen henkilöstön osalta, on luku 15,04.

Henkilöstön vaihtuvuus

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus	2020	2021	2022
Alkaneet palvelusuhteet	73	90	100
Kaikki päättyneet palvelusuhteet	60	212	250
eläke	19	20	18
irtisanoutuminen	38	27	29
muu	3	165	201

Henkilöstön työhyvinvointi

Työkykyä ylläpitävä toiminta

Työkykyä ylläpitävä toiminta painottuu henkilöstön oman kunnon ylläpitämisen tukemiseen. Henkilöstölle pidetään vuosittain TYKY-päiviä, jotka ovat hallintokunta-kohtaisia. Henkilöstöpalveluihin varattuja TYKY-toiminnan määrärahoja käytettiin vuonna 2022 yhteensä 16 184 euroa (102.140,35 euroa vuonna 2021). Ero edelliseen vuoteen selittyy koronavuonna maksetulla korotetulla ePassi-rahalla. Lisäksi vuonna 2022 ePassin käyttöaste jäi hieman henkilöstöllä matalammaksi verrattuna edellisiin vuosiin. Työterveyshuollon toimintaan sisältyy myös työkykyä ylläpitävää toimintaa. Koko henkilöstölle suunnattua pikkujoulua ei järjestetty vuonna 2022.

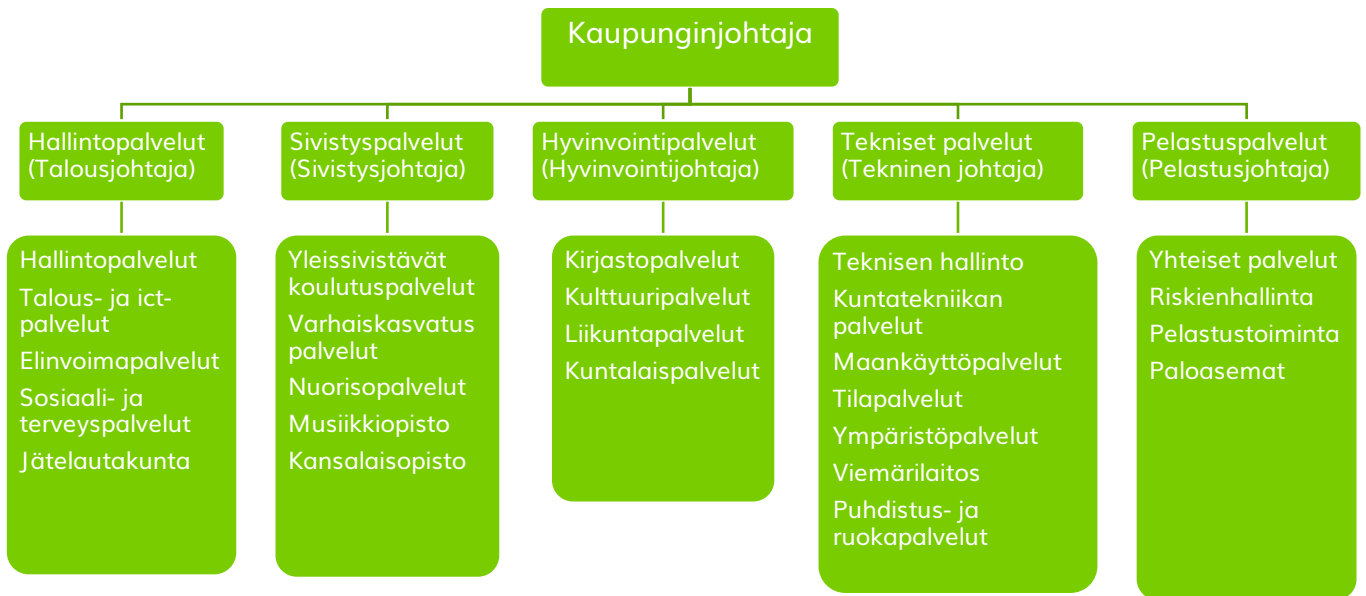
Työterveyshuolto

Henkilöstön työterveyshuoltopalvelut järjestettiin vuonna 2022 vielä pääosin Peruspalvelukuntayhtymä Kallion kautta. Jokilaaksojen pelastuslaitoksen henkilöstön työterveyshuoltopalvelut on ostettu Terveystalo Oy:ltä. Työterveyshuollon liittyvät kustannukset vuonna 2022 yhteensä 472 985,49 €. Kela korvaa 50 % - 60 % työterveyshuollon kustannuksista. Työterveyshuollon kustannukset sisältävät henkilöstön lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kustannukset. Työterveyshuollon henkilöt tekivät vuoden aikana terveystarkastuksia 1553 kpl (vuonna 2021 niitä oli 1397 kpl ja vuonna 2020 yhteensä 136 kpl). Työterveyslääkäreiden vastaanotoille tehtiin 877 käyntiä (685), erikoislääkäreille 79 (217) ja terveydenhoitajien vastaanotoille 1709 (844). Laboratoriotutkimuksia tehtiin 2312 kpl (1458) ja kuvantamisia 191 kpl (215). Määrissä ei ole huomioitu pelastuspalveluiden tilastoja.

Hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 päättyi myös mahdollisuus nykyiseen työterveyshuollon palveluun. Sen vuoksi vuonna 2022 aloitettiin kilpailutus, jonka voitti Mehiläinen Oy. Mehiläinen Oy tuottaa siten kaupungin työterveyshuollonpalvelut 1.1.2023 alkaen.

Henkilöstöorganisaatio

Seuraavassa on esitetty 31.12.2022 voimassa ollut organisaatio.

1.4 Yleinen taloudellinen kehitys

Kansantalous

Taloutta ovat viimeisten vuosien aikana leimanneet vakavat kriisit. Ensin keväällä 2020 puhjennut koronapandemia kuritti taloutta voimakkaasti. Talouden toipuminen koronakriisistä oli kuitenkin lopulta nopeaa, kunnes suhdannetilanne on alkanut uudelleen heikentyä Venäjän aloittaman hyökkäyssodan ja sitä seuranneen energiakriisin myötä.

VM:n julkaisusarjassa 20.12.2022 julkistettu Taloudellinen katsaus, joulukuu 2022 –julkaisun mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) kääntyi lievään laskuun syksyllä ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven ajan. Talouden kasvun taittumista on ennustettu kevästä lähtien. Tähän saakka talous ei ole totellut ennustajia ja uutiset ovat yllättäneet kerta toisensa jälkeen. Tilauksia on virrannut ja tuotanto jatkanut kasvuun. Kuluttajat ovat purkaneet säästöjään ja ostaneet etenkin palveluita. Avoimia työpaikkoja on ollut tarjolla ennätysmäärin ja työllisyys on noussut ennätyslukemiin. Nopea inflaatio on leikannut kotitalouksien ostovoimaa. Korkeiden nousu on nostanut lainanhoitokuluja. Kotitaloudet ovat odottaneet talouteen ankeita aikoja siitä lähtien, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Yritykset ovat odottaneet, että markkinat hiljenevät ja tuotannon kasvu hidastuu merkittävästi. Inflaation hidastuminen kääntää reaalitytulot kasvuun vuoden 2023 aikana. Suomen talous kasvaisikin jälleen vuosina 2024 ja 2025 1,2 ja 1,4 prosenttia. On hyvin mahdollista, että sodan uusilla käännteillä on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen. Myös kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen liittyy riskejä hintojen noustessa ennätysnopeasti

Euroopassa kasvun arvioidaan hidastuvan keskimäärin 0–0,5 prosentin haarukkaan vuonna 2023, mikä tarkoittaa, että tuotanto supistuu monissa maissa vuodenvaihteen molemmin puolin. Koska Suomen talous kytkeytyy tiiviisti maailmantalouteen, käänne on väistämätön myös Suomessa. Euroopassa ja Suomessa käänneen

juurisyy on Venäjän hyökkäyksen kärjistämä pula energiasta ja energian poikkeuksellisen nopea kallistuminen. Se pitkittää ja voimistaa inflaatiota, joka alkoi tuotannon pullonkauloista vuonna 2021. Kun kansalaiset ja yritykset odottavat inflaation pitkittyvän, inflaatiota alkaa ajaa energian hinnan nousun ohella tavaroiden ja palveluiden hintojen ja palkkojen nousu. Kireät työmarkkinat lisäävät hintakierteen riskiä. Toimet energian tarjonnan kasvattamiseksi eivät ehdi tasapainottamaan energiamarkkinaa ja poistamaan hintakierteen riskiä lyhyellä aikavälillä. Siksi on vaikea nähdä polkua, joka ei johtaisi kasvun hidastumiseen Euroopassa ja Suomessa.

Suomalaisen yhteiskunnan todellinen uhka ei kuitenkaan ole talouden ajautuminen hetkeksi taantumaan vaan perinteiset juuri syyt menojen ja tulojen epätasapainoon, väestön ikääntymiseen ja työvoiman vähentymiseen. Suomen väestön ikääntyessä hyvinvointipalvelujen kysyntä kasvaa, mutta tekijöiden määrä ei. Osajista on kova pula hyvinvointipalveluissa ja laajasti talouden muillakin sektoreilla. Lisäksi talouden voimavarat liikkuvat pysähtyneemmiltä aloilta kasvaville aloille heikommin kuin esimerkiksi muissa Pohjoismaissa ja tuottavuus kasvaa näitä verrokkejamme hitaammin. Valtiovarainministeriö arvioi, että näistä syistä Suomessa tuotanto ja tulot voivat kasvaa vuosittain 1–1,5 prosentin vauhtia pidemmällä aikavälillä. Lisäksi on mahdollista, että sopeutuminen koronapandemiasta ja Venäjän hyökkäyksestä aiheutuneisiin muutoksiin taloudessa ja yhteiskunnassa on odotettua kivuliaampaa ja heikentää talouden kasvun edellytyksiä odotettua pidempään. Julkisten hyvinvointipalvelujen kysynnän nopea ja talouden tulonmuodostuskyvyn hidas kasvu ovat ajaneet julkisen talouden rahoituksen krooniseen miljardiluokan epätasapainoon, joka ei ole oikeinmessa. Korkeiden nousu haastaa julkista taloudenpitoa entisestään. Julkisen talouden rahoituksen epätasapainoa ei ole mahdollista korjata ilman julkisiin menoihin ja tuloihin kohdistuvia suorita ja nopeavaikutteisia toimia. Lisäksi tarvitaan korkeampaa työllisyyttä ja nopeampaa kasvua – ja nimenomaan tavalla, joka vahvistaa julkisen talouden rahoitusta pitkällä aikavälillä.

Valtiovarainministeriön julkisen talouden ennuste on vuodesta 2023 eteenpäin tehty muuttumattoman politiikan ennusteena. Keväällä 2023 muodostettavan hallituksen päätökset tulevat keikkautamaan julkisen talouden ennustetta kumpaan suuntaan tahansa. Vaikka VM:n joulukuun ennusteessa on mukana arvio kuntien ja hyvinvointialueiden palkkasopimuksen taloudellisista vaikutuksista, ovat vaikutukset julkiseen talouteen epävarmat, sillä vuosien 2023 ja 2024 palkankorotukset on sidottu teollisuus- ja vientialojen palkkaneuvotteluiden tuloksiin. Korkeammat palkankorotukset näillä aloilla kasvattavat myös kunta- ja hyvinvointialueiden työntekijöiden palkkoja. Lisäksi hyvinvointialueiden käyttömenot kasvavat nopeasti, mikä voimassa olevan lainsäädännön mukaan johtaisi vuodesta 2025 alkaen rahoituksen jälkikäteistarkistukseen, elleivät hyvinvointialueet tasapainota talouttaan ennalta jaetun rahoituksen mukaiseksi. Vastaava riski on myös kuntahallinnon puolella.

Kuntatalous

Kuntaliiton 8.2.2023 julkaiseman kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden ja kuntatalouslisätietojen mukaan kuntatalous oli juuri ja juuri tasapainossa. Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja myyntivoitoista saavutettujen poikkeuserien vuoksi. Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina. Vanhan kuntatalouden viimeisenä vuonna investoinnit huomioiva rahoitusjäämä oli 300 miljoonaa euroa alijäämäinen. Ilman HKL:n yhtiöittämistä rahoitusjäämä olisi pu-donnut vielä 500 miljoonaa euroa.

Kuntatalouden kulut kasvoivat 5 prosenttia (noin 2 100 milj. euroa). Palkat ja palkkiot kasvoivat 2,0 %, jota selittävät vuoden 2022 sopimuskorotukset. Palvelujen ostot 14 % sekä aineet ja tarvikkeet 1,4%, joita selittävät mm. väestön ikärakenteen muutos, joka lisäsi arviolta palvelutarvetta 0,3 %-yksikköä. Lisäksi Sanna Marinin hallituksen tehtävien laajennukset +120 milj. euroa vuonna 2022. Yhteensä Sanna Marinin hallitus kasvatti kuntien menoja arviolta 1 300 milj. eurolla.

Ukrainasta sotaa pakenevien henkilöiden palvelujen järjestäminen lisäsi kuntien kustannuksia erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Kulukehitys todennäköisesti kasvaa ennakoarvioista, sillä luvut eivät vielä sisällä kaikkia sote-kuntayhtymien laskutuksia. Korona aiheutti viime vuonna yhä kustannuksia, mutta kunnat saivat niihin kompensatioita.

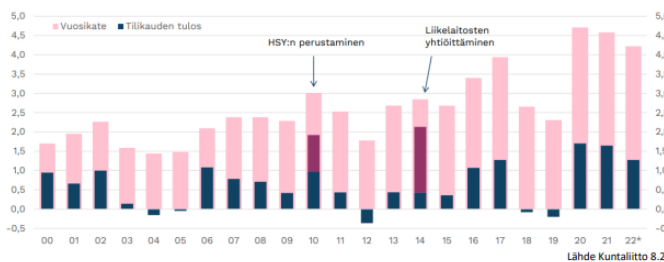
Kuntien toimintatuotot laskivat 1,9 % (noin 200 milj. euroa). Sote-valmisteluun ja muihin Sanna Marinin hallituksen kehityshankkeisiin kohdistettiin yhä merkittävä summa valtionavustuksia (1,3 mrd. euroa). Osa niiden rahoituksesta tuli mm. EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä. Kunnat saivat koronatukea valtionavustuksina 540 milj. euroa. Summa pieneni edellisestä vuodesta -65 %. Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen 1.8.2021 pienensi maksutuottoja vuonna 2022.

Tilinpäätöksissä näkyvä riipeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottolina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna 6,6 prosenttia (noin 190 milj. euroa), kunnallisvero 5,0 prosenttia (1 035 milj. euroa) ja kiinteistövero 6,2 prosenttia (noin 120 milj. euroa). Kunnallisverojen lisäys selittyy työllisyyden ja palkkasumman kasvulla, yhteisöveroissa näkyy vuoden 2021 koronatuken (yhteisöveron jako-osuuden korotus) häntä ja veron suuruutta lisäsi 1.8.2021 päätetty varhaiskasvatusmaksujen alennuksen kompensointi (kuntien yhteisöveron jako-osuus +1,25 %-yksikköä). Vaikutus vuodelle 2022 noin +90 miljoonaa euroa. Kiinteistöverojen lisäystä selittää rakennuskustannusindeksin nousu ja siitä aiheutunut rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus.

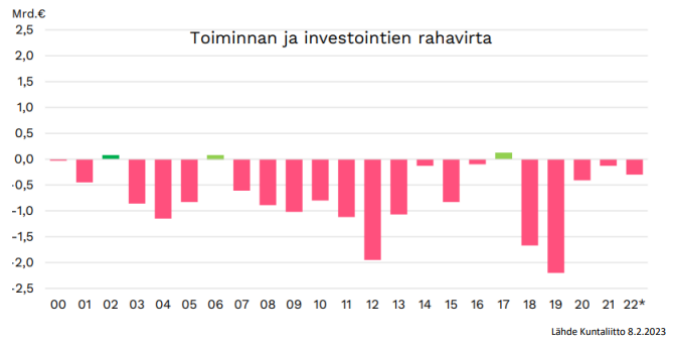
Kunnat saivat valtiolta koronatukea yhteensä noin 770 miljoonaa euroa vuonna 2022. Valtaosa koronatuesta, 470 miljoonaa euroa, oli STM:n kautta myönnettyä terveysturvallisuuden valtionavustusta. Lisäksi koronatuken toimia kohdennettiin vähäisessä määrin myös opetus- ja kulttuuritoimeen sekä suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen. Vuoden 2021 yhteisövero-osuuden koronakorotus tuotti verotuottoja (verohäntä) kunnille myös vuonna 2022: arvio noin 230 miljoonaa euroa.

Toimintakate heikkeni -7,4 prosenttia ja vuosikate heikkeni -11,6%, mutta kuitenkin niin että kattoi poistot. Omaisuuden kertaluontoiset myyntivoitot paransivat tilikauden tulosta lähes 900 miljoonalla. Ilman myyntivoittoja tulos olisi noin 400 miljoonaa. Yleisesti kuntatalouden eriytyminen jatkuu edelleen. Tilikauden tulos oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Vuosikatteen pysyivät yli 100 000 asukkaan kaupungeissa lähes ennallaan mutta heikkenivät pienemmissä kunnissa. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset eivät välittyneet kuntatalouteen voimallisesti vielä 2022. Energiakustannukset nousivat 8 prosenttia, mutta nousupainetta jää vielä kuluvalle vuodelle. Yleinen korkotason nousu ei näy vielä kuntien korkokuluissa kuntien korkean suojausasteen vuoksi. Korkojen nousu alkaa näkymään todennäköisesti seuraavilla tilivuosilla.

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 2000–2022, mrd.

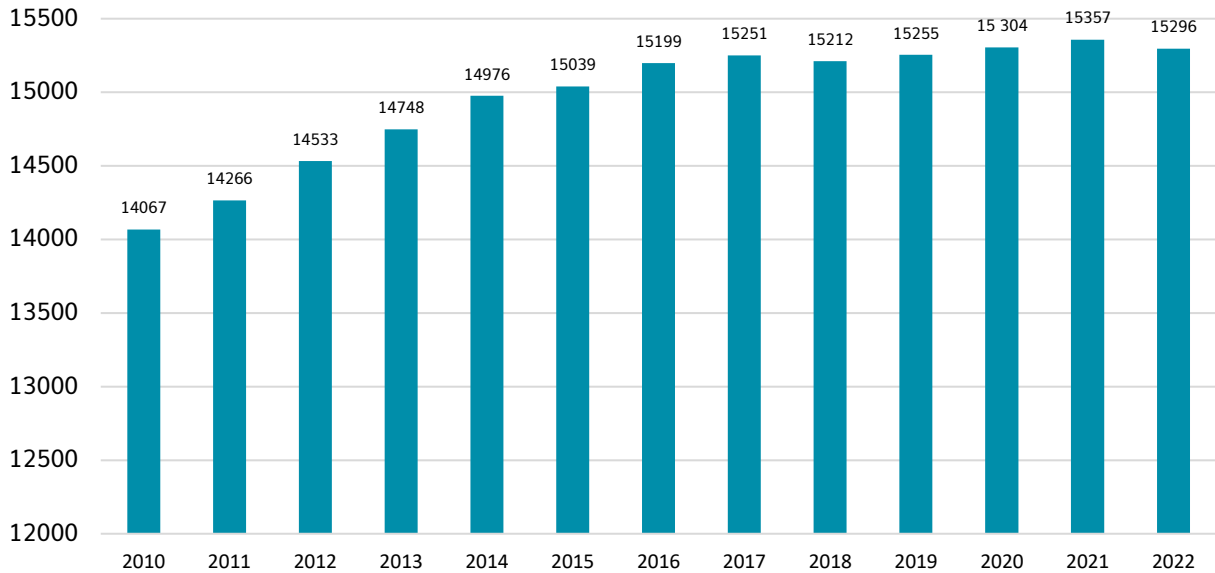
Vaikka tilikausi 2022 on positiivinen, ei voida sanoa, että kuntatalous on tasapainossa. Kuntien rahoituslaskelman puolella toiminnan ja investointien rahavirta oli vuonna 2022 jälleen negatiivinen, joka ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaan. Positiivinen määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja kassan vahvistamiseen. Viimeksi kuntataloudessa positiivinen toiminnan ja investointien rahavirta on ollut vuonna 2017.

Kuntarahoituksen maaliskuun 2023 suhdanneennusteen mukaan kustannusten nousu nakertaa Suomen talouskasvua ja iskee kipeästi kuntiin. Kuntien loppuvuodesta 2022 laadituissa talousarvioissaan lähes puolet kunnista, noin 140, ennakoivat taloutensa kääntyvän alijäämäiseksi vuoteen 2025 mennessä. Inflaatio ja korkotaso ovat jatkaneet nousuaan, palkkaratkaisut nostavat kuntien kuluja, eivätkä investointitarpeetkaan juuri laske. Kuntatalouden tila heikkenee Kuntarahoituksen näkemyksen mukaan arvioituakin enemmän. Yksin korkojen nousu nostaa kuntien rahoituskuluja 150–200 miljoonaa euroa vuodessa. Kuntarahoituksen painelaskelmien mukaan kuntien talous heikkenee selvästi talousarvioita enemmän: kuntien vuosikate laskee noin miljardilla eurolla, ja lainaa on otettava noin kaksi ja puoli miljardia euroa arvioitua enemmän vuoteen 2025 mennessä. Taloutta vahvistavia toimia tai lisärahoitusta kaivataan kipeästi. Osassa kunnissa on paineita veronkorotuksiin vuonna 2024, kun kunnat saavat sote-uudistuksen jälkeen tehdä muutoksia veroprosenttiinsa.

1.5 Ylivieskan kaupunkikehitys

Ylivieskan asukasluku 31.12

Ylivieskan asukasluvun kasvu taittui vuonna 2022. Asukasluku laski 61 hengellä. Vuosina 2012-2021 kasvu on ollut yli 1000 asukasta.

Vuosi	Syntyneet	Syntyneiden enemmitys	Kuntien välinen nettomuutto	Nettomaahanmuutto	Kokonaismuutos	Väkiluku
2009	216	117	-52	12	77	13895
2010	208	113	61	6	180	14067
2011	205	87	108	6	201	14266
2012	225	122	128	13	263	14533
2013	232	125	78	20	223	14748
2014	251	139	63	34	228	14976
2015	213	109	-30	-5	63	15039
2016	200	98	28	31	160	15199
2017	205	67	-16	19	52	15251
2018	180	53	-94	6	-35	15216
2019	159	37	-4	12	46	15255
2020	175	59	-13	3	49	15304
2021	158	34	2	16	53	15357
2022	139	4	-71	10	-61	15296

Kuukausi	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen nettomuutto	Nettomaahanmuutto	Kokonaismuutos	Väkiluku
Kuukaudet yhteensä	139	135	4	-71	10	-61	15 296
Tammikuu	10	17	-7	21	1	15	15372
Helmikuu	11	6	5	6	1	12	15384
Maaliskuu	12	18	-6	2	2	-2	15382
Huhtikuu	7	12	-5	-14	1	-18	15364
Toukokuu	10	6	4	10	3	17	15381
Kesäkuu	9	6	3	-36	1	-32	15349
Heinäkuu	14	5	9	-31	3	-19	15330
Elokuu	16	14	2	-8	-1	-6	15324
Syyskuu	7	16	-9	-20	0	-30	15294
Lokakuu	21	14	7	-13	-1	-7	15287
Marraskuu	9	13	-4	7	0	2	15289
Joulukuu	13	8	5	5	0	7	15296

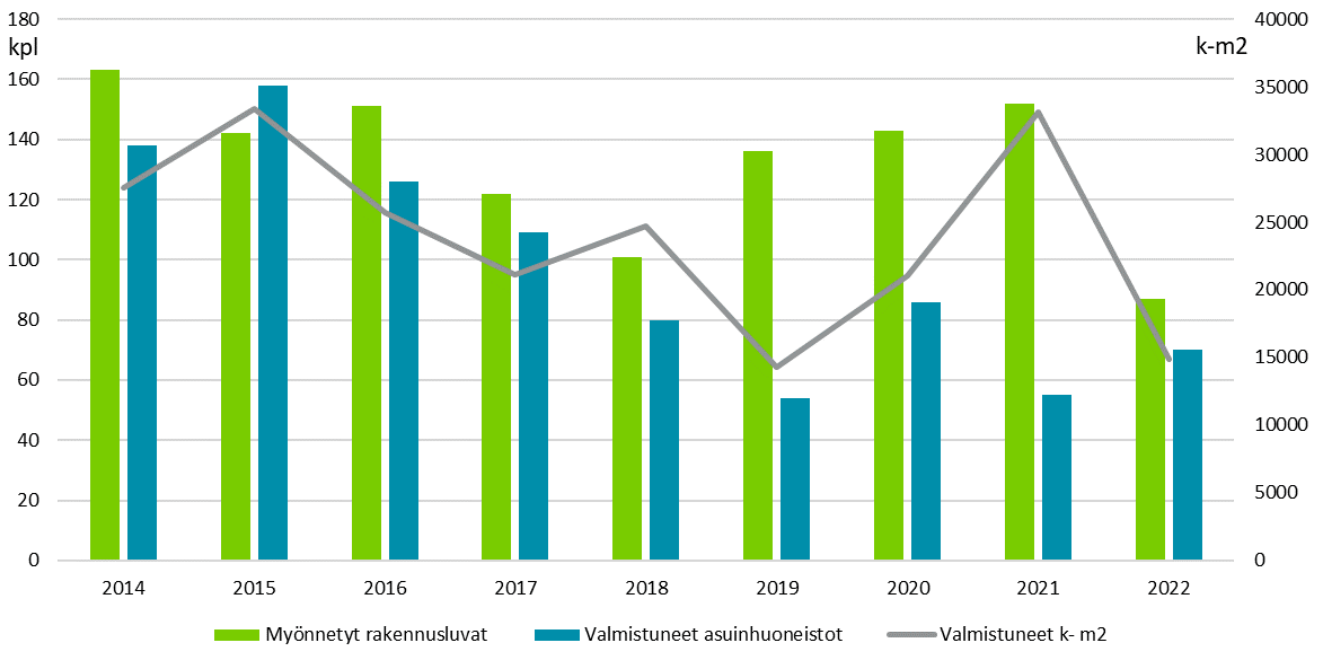
Ylivieskan syntyneiden määrä laski alhaisimmalle tasolle lähihistoriassa.

Väkiluvun kokonaismuutos, henkilöä

Kunta	2022-01	2022-02	2022-03	2022-04	2022-05	2022-06	2022-07	2022-08	2022-09	2022-10	2022-11	2022-12	Yhteensä
Oulu	144	118	100	-21	-115	175	296	842	391	228	70	79	2 307
Nivala	-14	1	4	27	-6	16	3	-20	-6	0	-6	12	11
Haapavesi	5	-10	-9	-12	15	11	-8	2	-8	9	-4	1	-8
Alavieska	-4	-1	0	7	-10	2	-9	-14	-18	-11	7	7	-44
Sievi	-8	-8	10	26	3	-3	8	-12	-17	-16	-18	-9	-44
Ylivieska	15	12	-2	-18	17	-32	-19	-6	-30	-7	2	7	-61
Oulainen	-13	-8	1	0	3	-4	4	-27	-10	1	-6	-12	-71
Kalajoki	-10	-27	-26	-11	-1	-1	-17	-18	-6	3	19	16	-79
Haapajärvi	12	5	-12	1	-17	-7	8	-49	-18	-12	2	-27	-114
Raahe	-9	16	21	17	16	-28	-10	-60	-59	-33	-23	-36	-188

Lähikunnissa asukasluku väheni Nivalaa lukuun ottamatta.

Myönnetyt rakennusluvut ja valmistuneet asunnot ja kerrosneliöt

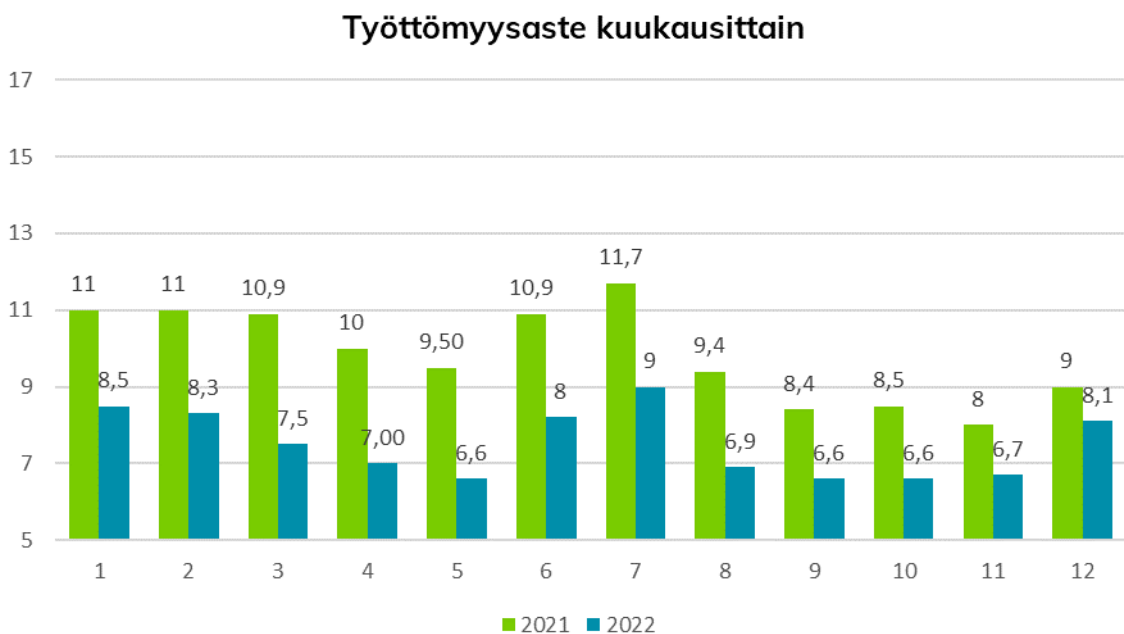
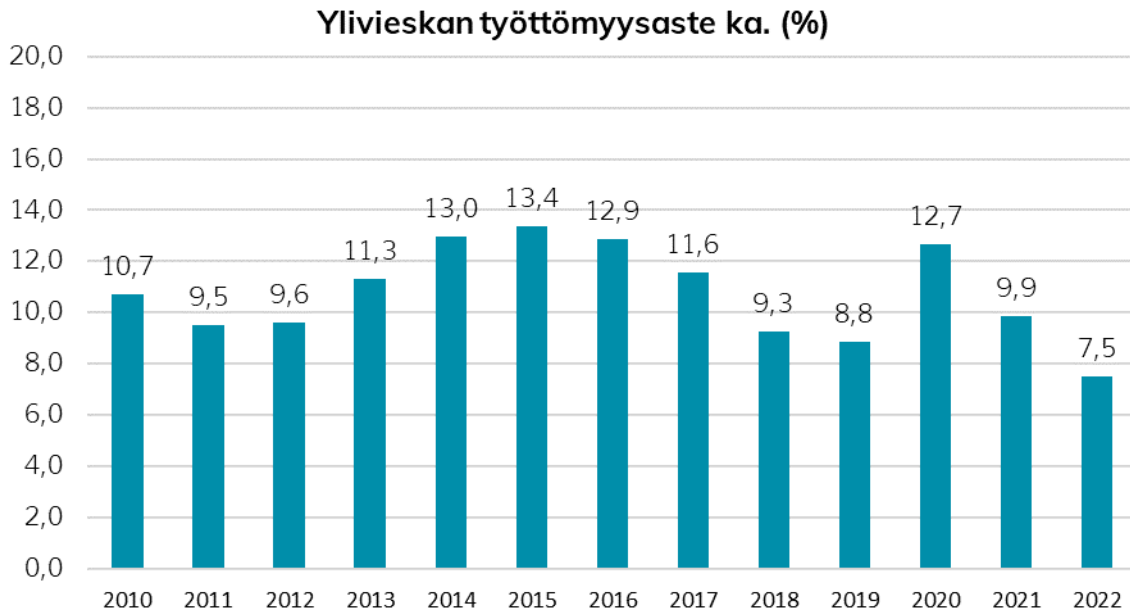
Vuosi	Myönnetyt rakennusluvut	Valmistuneet asuinhuoneistot	Valmistuneet k- m2
2014	163	138	27528
2015	142	158	33394
2016	151	126	25701
2017	122	109	21127
2018	101	80	24688
2019	136	54	14299
2020	143	86	21042
2021	152	55	33 088
2022	87	70	14 876

Pientalotontinluovutus (omakoti-, pari- ja rivitalot)

Kausi (kk)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1-3	7	1	4	4	3	6	4
4-6	6	4	5	7	3	10	2
7-9	5	2	5	4	2	3	0
10-12	1	1	0	1	4	1	2
Yht.	19	8	14	16	12	20	8

Rakentamisen osalta on havaittavissa, että vuoden aikana valmistui aiempien vuosien korkean rakennuslupamäärän takia paljon asuinhuoneistoja, mutta uusien rakennuslupien määrä pieneni. Vuonna 2022 valmistui 70 asuinhuoneistoa, kun edellisenä vuonna valmistui 55. Valmistuneiden rakennusten kerrosm²

tilavuus sen sijaan laski 33.100 m²:stä 14.8760 m²:iin. Kaupungin omakotitalotonttien luovutus väheni ollen vain 8. Tämä kehitys selittynee nousseilla rakennuskustannuksilla ja rahoituskustannusten kallistumisella. Vuoden 2021 luovutuksia nosti suosittu Kiviojan alueen tonttien myynti.

Työttömyysastetta laski merkittävästi vahvan taloudellisen kysynnän aikana. Työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 568 henkeä, joista lomautettuja oli yhteensä 96. Vastaavana ajankohtana 2021 työttömiä työnhakijoita oli 619 ja lomautettuja 71.

1.6 Ylivieskan taloudellinen kehitys

Tuloslaskelman toimintatuottojen ja toimintakulujen toteutuminen:

Verotulot:

Vuonna 2022 kertyi verotuloja yhteensä 66,6 miljoonaa euroa eli verotuloja kertyi muutetun talousarvion mukainen määrä ja 2,8 milj.euroa yli alkuperäisen talousarvion. Verotulot nousivat edellisestä vuodesta 6 %:a (+3,78 milj.e). Kunnallisveron tilitykset olivat 56,4 milj.euroa (+6,2 %), yhteisöveron tilitykset 4,9 milj.euroa (+6,5 %) ja kiinteistöveron tilitykset 5,2 milj.euroa (+3,2%).

Kunnallisverokertymän ja yhteisöverokertymän kasvuun vaikutti odotuksia parempi työllisyysaste ja talouskehitys ja sen myötä maksetut ennakkoverot.

Kiinteistöverotuksessa verokertymän nousuun edellisvuoteen nähden selittää rakennuskustannusindeksin nousu ja siitä aiheutunut rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus.

Valtionosuudet:

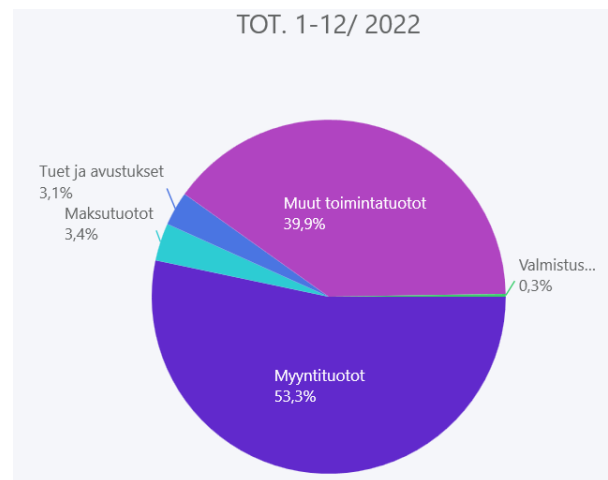
Tuloslaskelman valtionosuudet olivat yhteensä 48,1 milj.euroa ja valtionosuuksia kirjattiin 0,2 miljoonaa euroa alle muutetun talousarvion ja 0,1 milj.euroa yli alkuperäisen talousarvion. Tuloslaskelmaan kirjattavat valtionosuudet kasvoivat 4,6 %:a edelliseen vuoteen verrattuna, vaikka vuonna 2021 saatiin harkinnanvaraista valtionosuutta.

Valtionosuuspäätöstä muutettiin 7/2022, joka lisäsi kuntien valtionosuuksia. Merkittävin muutos oli veromenetysten kompensaaion lisäys 101 milj.eurolla koko maan tasolla (Ylivieskan osuus 369 t€) , jota perustui työmatkakulujen verovähennysoikeuden kasvattamisella, joka leikkasi kuntien verotuloja. Peruspalvelujen valtionosuuteen tuli koko maan tasolla noin 8,6 miljoonan lisäys (Ylivieska: 24 t€), kun kuntaliitosavustuksiin

valtionosuuksiin varattu raha jaettiin kaikkien kuntien kesken.

Toimintatuotot:

Tuloslaskelman ulkoiset toimintatuotot laskivat edellisvuodesta noin 10,2 miljoonaa euroa 32,96 miljoonaan euroon eli -23,7 %:a edellisvuodesta. Suurimpana syynä oli ensihoidon siirtyminen PPSHP:lle (nettovaikutus tuloslaskelmaan 0). Muina syinä varhaiskasvatus maksujen pienentyminen ja edellisvuotta pienemmät käyttöomaisuuden myyntivoitot. Kokonaistulot, jotka sisältävät myös sisäiset tuotot ja maa-alueiden myyntivoitot, olivat yhteensä 50 miljoonaa euroa. Käyttöomaisuuden myyntivoitot olivat 1.216.485 euroa (vuonna 2021: 1.721.822 euroa). Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden tuotot pysyivät edelleen alhaisemmalla tasolla kuin ennen koronaviruspandemiaa.

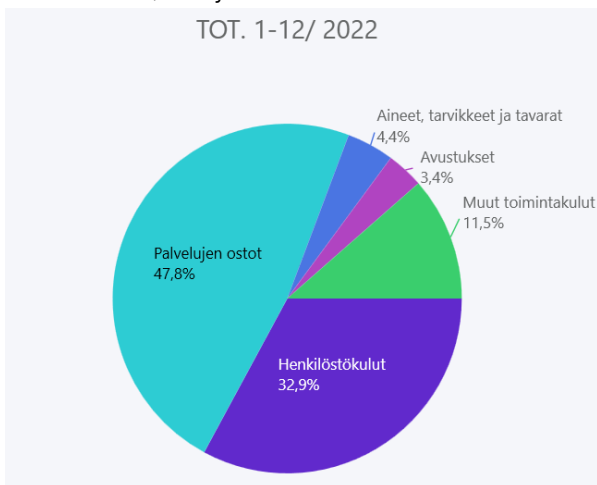
Toimintakulut:

Tuloslaskelman ulkoiset toimintakulut laskivat edellisvuodesta 3,1 %:a eli noin 4,4 miljoonalla eurolla ollen yhteensä 138,3 miljoonaa euroa. Tässäkin keskeisin syy on ensihoidon kulujen poistuminen.

Kokonaistoimintakulut, jotka sisältävät myös sisäiset kulut, olivat yhteensä 155,3 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut laskivat edellisvuodesta 7,8 %:a 4,2 milj.eurolla. Ensihoidon henkilöstökulujen poistuminen on suurin syy. Ilman Jokilaaksojen pelastuslaitosta vertailtaessa henkilökulut kasvoivat 5,4 %:a edellisvuodesta. Henkilöstökulut alittivat 0,8 miljoonaa euroa yli muutetun talousarvion ilman pelastuslaitosta ja pelastuslaitos mukaan luettuna ylitys oli 2,9 miljoonaa euroa.

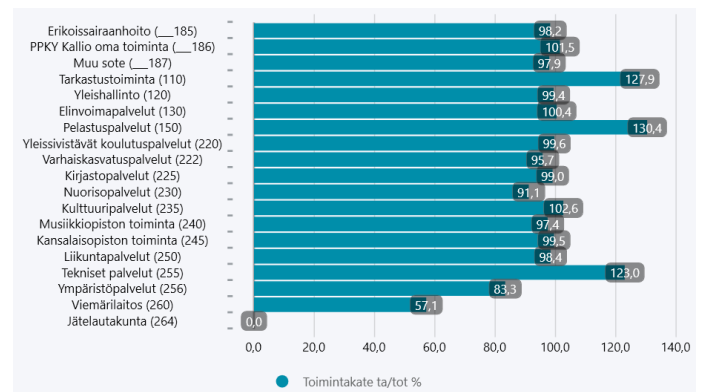
Palveluiden ostot ylittyivät 0,5 miljoonalla eurolla muutettuun talousarvioon verrattuna ja 0,8 miljoonaa euroa edellisvuoteen. Kallion sosiaali- ja terveyspalveluiden menot olivat 58,1 miljoonaa euroa ja toteutuivat 0,3 miljoonaa euroa yli muutetun talousarvion. Erikoissairaanhoidon lasku edellisvuoteen oli -1,6 %:a. Selittävänä tekijänä on koronapandemiasta ja työehtosopimustilanteesta seurannut henkilöstöpula, joka aiheutti sen, että osa sairaanhoitopiirin leikkaussaleista ja vuodeosastoista oli suljettuna, jolloin avohoitokäynnit, että hoitopäivät ovat jääneet suunnitelluista määristä ja ovat jopa matalammat kuin edellisinä koronavuosina. Erikoissairaanhoito alittikin talousarvion 0,3 miljoonalla eurolla. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion oma toiminta ylitti talousarvion 0,6 milj.eurolla.

Tuloslaskelman toimintakate

Tuloslaskelman toteutunut toimintakate oli -105,2 miljoonaa euroa (TP 2021: -99 milj.euroa) eli kasvua oli 6,2 %:a (2021: 6,3 %). Toimintakate, joka kunnissa on aina negatiivinen, ylitti 0,6 miljoonalla eurolla muutetun talousarvion. Toimintakatteen toteutuma-aste oli 100,5 %.

Toimintakatteella eli nettotoimintamenoilla mitattuna muutettuun talousarvioon nähden ennakoitua vähemmän määrärahaa käytettiin mm. varhaiskasvatuspalveluissa 533.000 euroa, erikoissairaanhoidossa 346.000 euroa ja yleissivistävissä koulutuspalveluissa 105.500 euroa. Määräraha ylittyi teknisissä palveluissa 561.000 euroa, johon vaikutti erityisesti sähkön ja energian sekä elintarvikkeiden hinnan sekä muu yleinen kustannustason nousu. Viemärlaitoksessa ylitys oli 212.000 euroa, joka johtui mm. Vesikolmion hinnan korotuksesta. Kallion oman toiminnan ylitys oli 559.000 euroa. Kaupungin oma osuus pelastuspalveluista ylittyi 651.000 eurolla, joka johtui aiempien vuosien varallaolokorvausten maksusta, meneillään oleviin riita-asioiden vuoksi tehdystä pakollisesta varauksesta sekä pelastuslaitoksen toiminnan talousarvion ylittymisestä mm. työaikapankin purkamisen ja yleisen kustannusten nousun vuoksi.

Tuloslaskelman vuosikate

Tuloslaskelman toteutunut vuosikate on selvästi

positiivinen 8,6 miljoonaa euroa (9,3 milj.e vuonna 2021). Toteutunut vuosikate on 1 miljoonaa euroa muutettua talousarviota heikompi, mutta 0,5 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota parempi. Vuosikatteen toteutuma-aste on 106,6 % alkuperäiseen talousarvioon nähden.

Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä

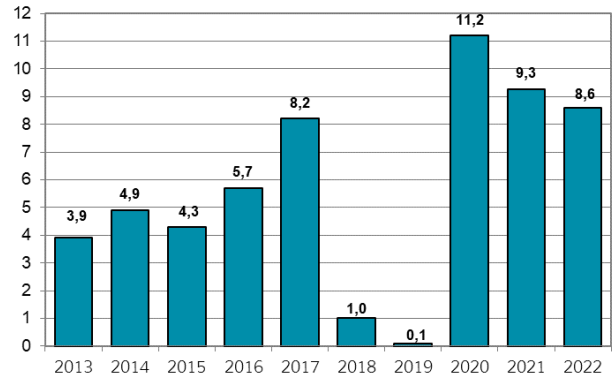
Suunnitelman mukaisten poistojen, 6,1 miljoonaa euroa ja Huhmarkallio Oy:n osakkeista tehdyn 175.437 euron arvonalennuksen jälkeen tilikauden 2022 tulokseksi muodostuu 2,3 miljoonaa euroa (vuonna 2021 tulos oli 3,7 milj.euroa). Pelastuslaitoksen investointivarauksen purkamisen yhteydessä tehtävä poistoeron vähennyksen 515.191,85 euron jälkeen tilikauden 2022 ylijäämäksi muodostuu 2.849.655,64 euroa.

Käyttötaloulosan ja investointiosan määrärahojen toteutuminen

Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta on esitetty jäljempänä.

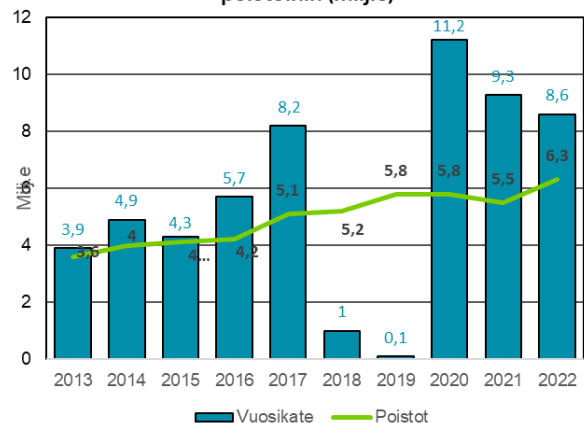
Vuosikate, milj. euroa

Vero-%, v.2010-2012: 21,00, 2013-18: 21,50, 2019-2020: 22,00, 2021-2022: 23,00

Harkinnanvaraisesta valtionosuudesta puhdistettu vuosikate oli 7,8 miljoonaa euroa vuonna 2021, joten vertailukelpoinen vuosikate oli parempi vuonna 2022.

Vuosikatteen (tulorahoituksen) riittävyys poistoihin (milj.e)

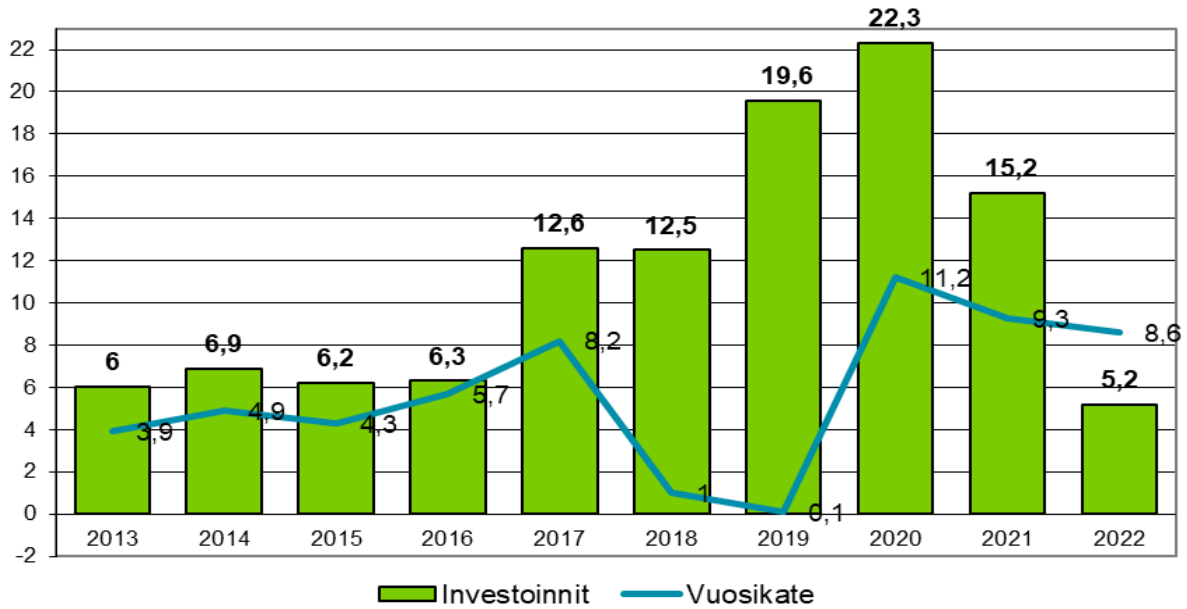

Vuosikate kattoi poistot selvästi kahden edellisvuoden tavoin.

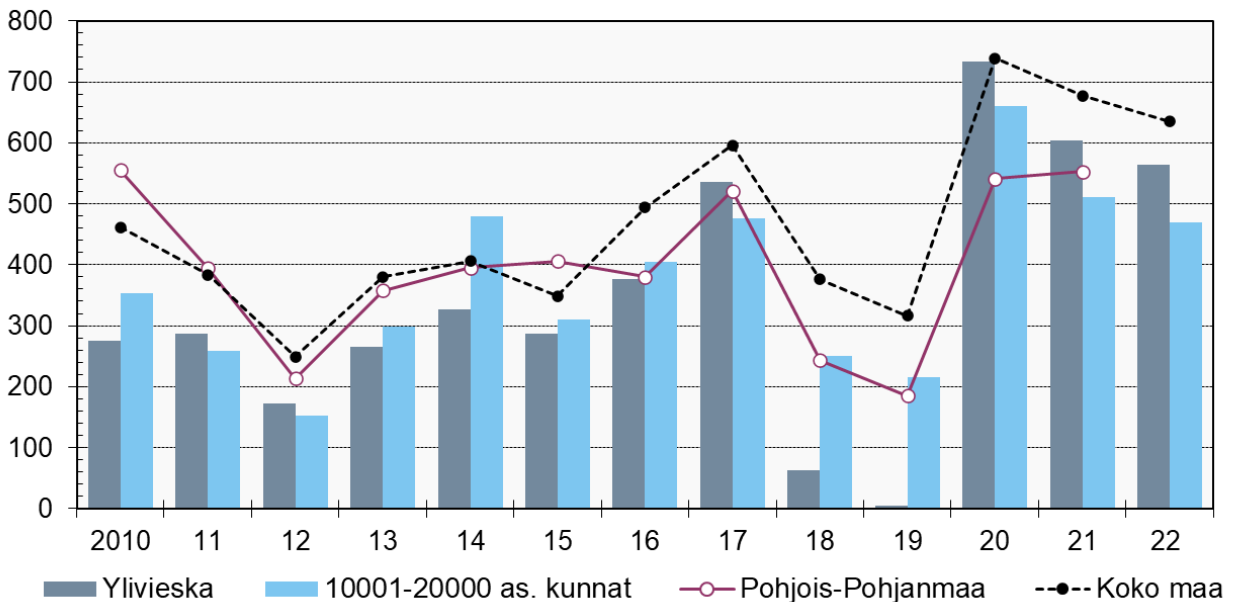
Vuosikate (=omarahoitus) ja nettoinvestoinnit, Milj.e

Ilman Vieskan liikelaitoksen purkamiseen liittyviä investointierä v. 2016 osalta

Vahvasta vuosikate riitti kattamaan kaupungin investoinnit.

Vuosikate, €/as.

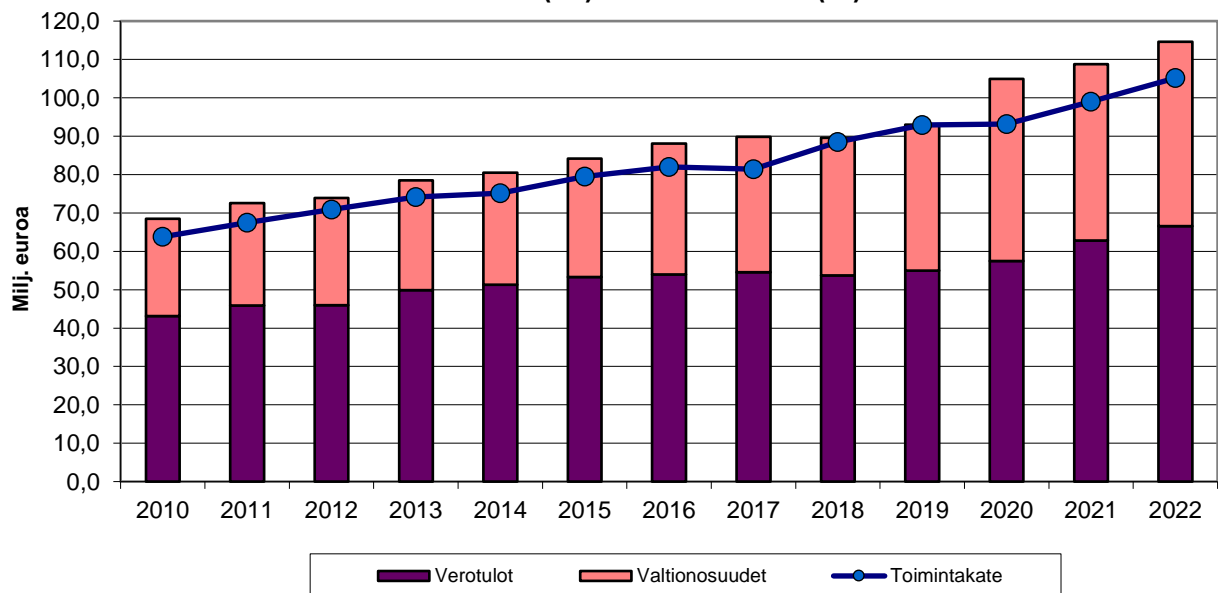
Verorahoituksen (+) riittävyys toimintamenojen (-) kattamiseen

Milj. euroa

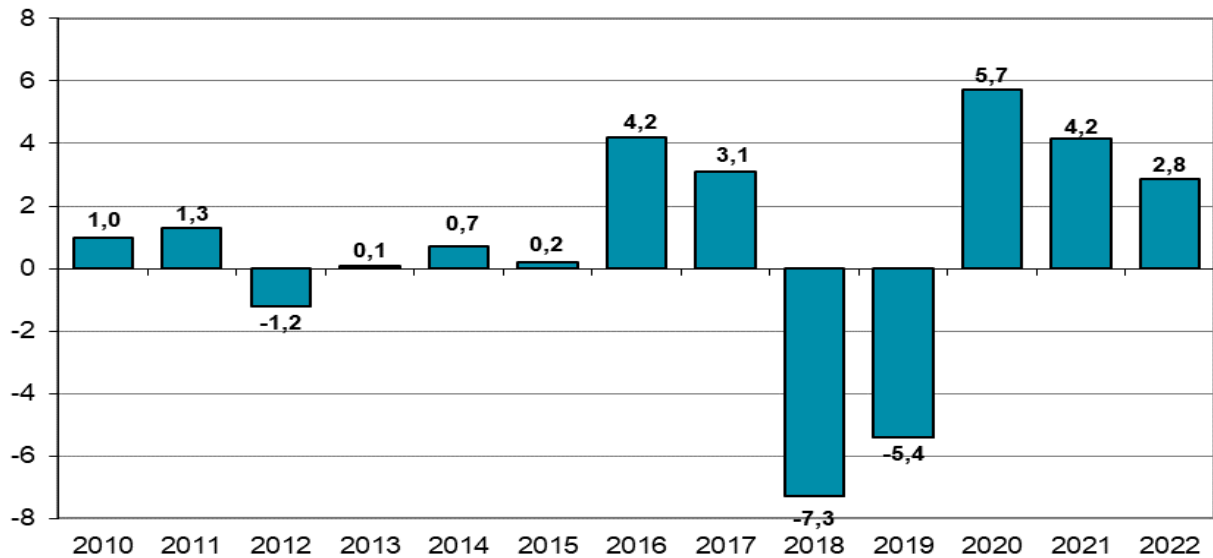
Vuosi	Valt.osuus Milj.e	Muutos %	Verotulot Milj.e	Muutos %	Verorahoitus Milj.e	Muutos %	Toimintakate (nettomenot)	Muutos %	Erotus milj. euroa verorah-toimmenot
2010	25,4	1,2	43,1	4,4	68,5	3,2	63,8	4,6	4,7
2011	26,7	5,1	45,9	6,5	72,6	6,0	67,5	5,8	5,1
2012	27,9	4,5	46,0	0,3	73,9	1,8	70,9	4,9	3,0
2013	28,6	2,7	49,9	8,6	78,5	6,2	74,2	4,7	4,3
2014	29,2	2,0	51,3	2,8	80,5	2,5	75,2	1,3	5,3
2015	30,9	5,8	53,3	3,9	84,2	4,6	79,5	5,7	4,7
2016	34,0	16,6	54,0	5,4	88,1	9,4	82,0	9,0	6,1
2017	35,3	3,7	54,6	1,0	89,9	2,1	81,4	-0,8	8,5
2018	35,9	5,4	53,7	-0,6	89,6	1,7	88,5	7,8	1,1
2019	38,0	7,7	55,0	0,8	93,0	3,5	92,9	5,0	0,1
2020	47,5	25,0	57,5	4,5	105,0	12,9	93,2	0,3	11,8
2021	46,0	-3,2	62,8	9,3	108,8	3,6	99,0	6,2	9,8
2022	48,1	4,5	66,6	6,0	114,6	5,4	105,2	6,2	9,5

Ylivieskan toimintamenojen nettokasvu oli 6,2 %:a, kun kuntien tilinpäätösennakkotietojen perusteella se oli kunnissa keskimäärin 6,3 %:a vuonna 2022. Verorahoitus kasvoi kunnissa keskimäärin 5,6 %:a, Ylivieskassa 5,4 %:a.

Verorahoitus (+) / Toimintakate (-)

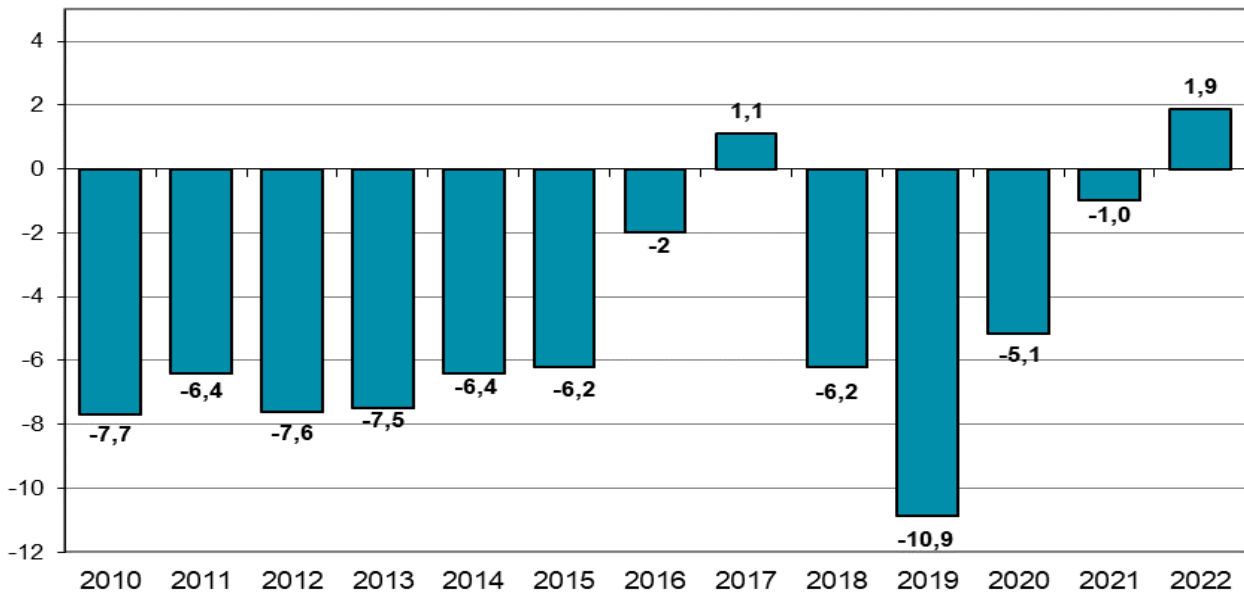

Tilikauden yli-/alijäämä Milj. euroa

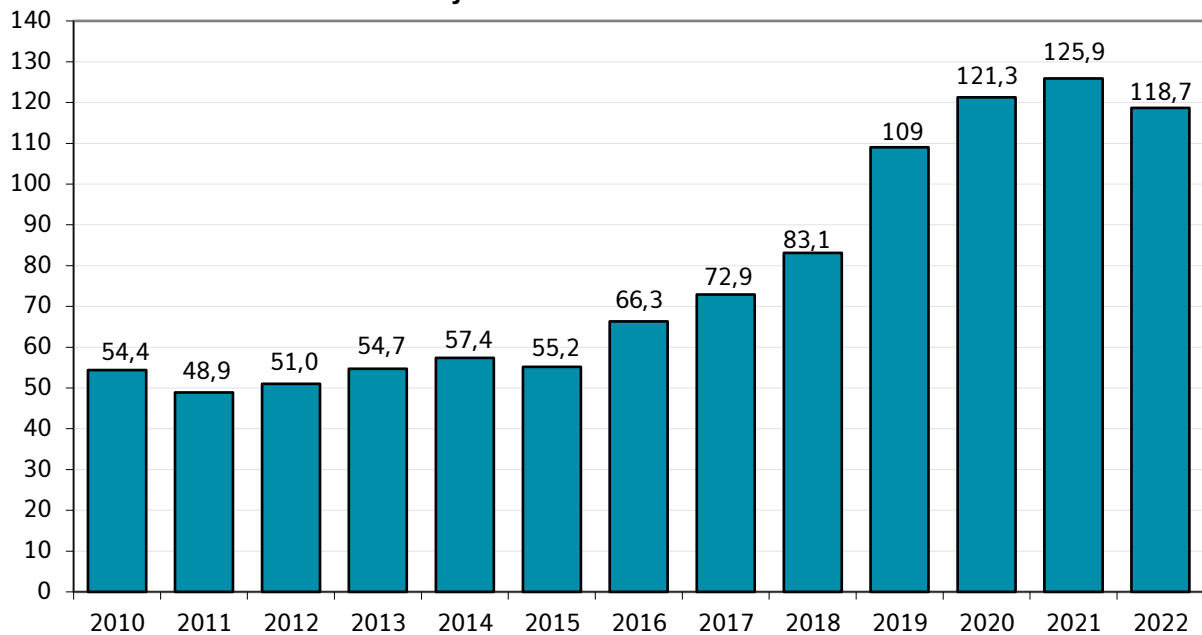
Tilikauden 2022 ylijäämä oli selvästi ylijäämäinen. Jos viime vuosien ylijäämistä puhdistetaan harkinnanvarainen valtionosuus ja kertaluonteiset alaskirjaukset oli vuoden 2022 ylijäämä 3,0 milj.euroa (vuonna 2021: 2,7 milj. euroa ja vuonna 2020 4,2 milj. euroa).

Yli-/alijäämä taseessa, milj.euroa

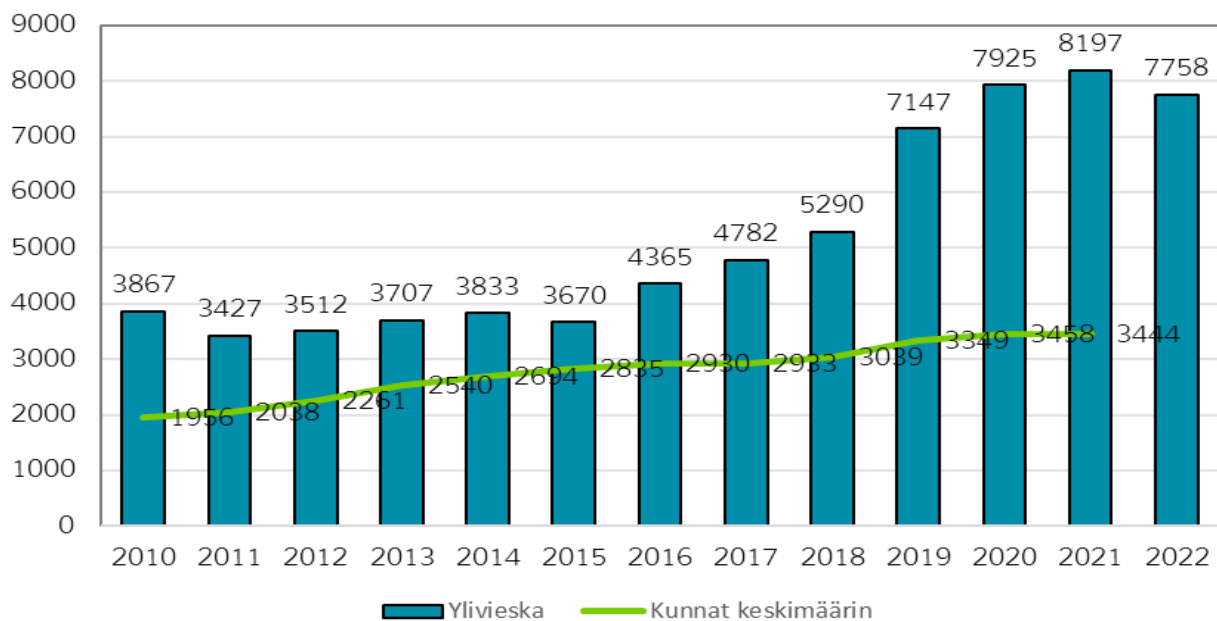

Vuoden 2022 hyvä ylijäämä käänsi taseen alijäämän ylijäämäiseksi. Merkittävää on, että Ylivieskan lakisääteinen alijäämän kattaminen onnistui ennen kattamiskauden viimeistä vuotta 2023. Taseen puskuri tuleville vuosille on kuitenkin vielä varsin vähäinen, joten talous aiheuttaa tulevana vuosina haasteita, jos menokuri tai tulopuoli heikkenee.

Lainamäärän kehitys Milj. euroa

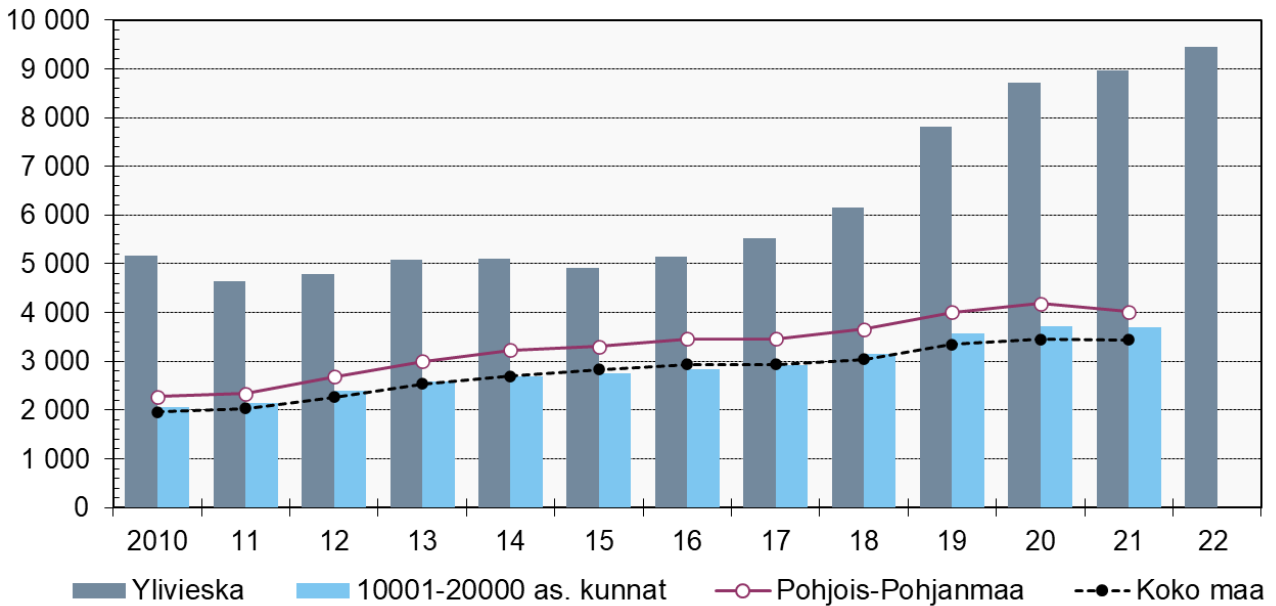

Lainakanta €/asukas

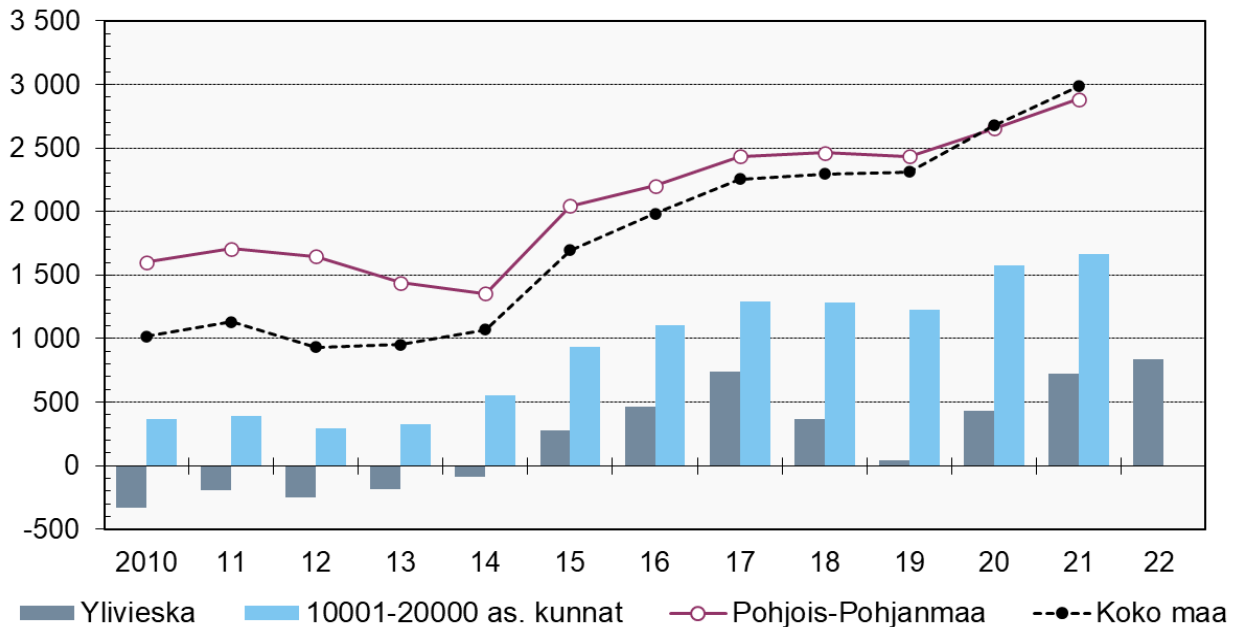
Ylivieskan lainakanta on kohonnut kuntien keskiarvosta yli kaksinkertaiseksi, vaikkakin se pieni 2022. Lainakanta on €/as mitattuna Suomen kärkikymmenikössä.

Lainakanta 31.12, €/as.

Ylivieskan kaupunkikonsernin lainakanta, 9456 euroa per asukasta kohti, on yli kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän.

Konsernin kertynyt yli-/alijäämä, €/as.

Konsernitaseen ylijäämä on emokaupungin tilannetta parempi, mutta edelleen selvästi verrokkien alapuolella.

1.7 Kaupunkistrategian toteutuminen

Ylivieskan kaupungin strategia 2022-2030: Ylivieska – kasvun kaupunki.

Ylivieskan kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.9.2022 Ylivieskan kaupungin strategian 2022-2030: Ylivieska – kasvun kaupunki:

Toimimme...

Tuotamme tai järjestämme laadukkaita palveluita asukaslähtöisesti ja yrittäjäyhteisesti. Huomiomme ja ennakoimme kuntalaisten ja yrittäjien tarpeita esimerkiksi osallistamalla heitä päätöksentekoon ja kuuntelemalla palautetta. Kehitämme palveluita asiakaskyselyiden ja palautteen pohjalta. Etsimme ennakkoluulottomasti uudenlaisia ratkaisuja ja tapoja tehdä asioita vieläkin paremmin.

Otamme kaikessa toiminnassamme huomioon myös elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittämisen. Olemme rohkeasti etukenossa. Päätöksentekomme on hyvän hallinnon mukaista, oikeudenmukaista sekä avointa. Toimimme kasvun ja palvelujen kehittämisessä hallitusti, kestävästi ja luotettavasti.

Strategia jakautuu kolmeen strategiseen näkökulmaan (Liikkeestä elinvoimaa, koulutuksesta osaamista ja palveluista hyvinvointia), jotka jäsentävät strategiasisällön. Jokaiselle näkökulmalle on luotu strategian toteutumista osoittavia mittareita. Strategiaa seurataan ja päivitetään vuosittain.

Strateginen tavoite	Teot 2022	Mittari	Mittarin tavoitetaso	Toteuma TP 2022	Vastuutaho (tulosalueen nimi)
1. Kehitämme Ylivieskaa alueen yhteisessä -Ylivieska on monipuolinen ja kasvava toiminnallinen kaupan keskus.	Vetovoimamarkkinoinnin ja viestinnän lisääminen uusien koulujen valmistuksen myötä	Asukasmäärän kasvu	Asukasmäärä kasvaa väh.40 henk.	Ei toteutunut. Asukasluku väheni 67 henkilöllä.	Hallintopalvelut
	Sun Pampas -festivaalin järjestäminen yhteistyökumppanin kanssa	Kävijämäärä vuoden 2019 festivaalia korkeampi. Kyllä/ei	Kyllä	Yhteistyö toteutunut. Kävijätavoite ei (v. 2022 oli 2200 kävijää ja vuonna 2019 oli 2700 kävijää).	Hallintopalvelut, kulttuuripalvelut
	Messutapahtumien järjestäminen Ylivieskassa yhteistyökumppanin kanssa	Kotona -messujen lisäksi toinen messutapahtuma. Kyllä/ei	Kyllä	Ei. Kotona-messut järjestyivät suunnitellusti lokakuussa 2022.	Hallintopalvelut, liikuntapalvelut
2. Mahdollistamme ratkaisuilamme monipuolisen yritystoiminnan	Battery Recycle Akkupuisto ja BR Pilot Plant -hankkeiden myötä ensimmäiset yritykset sijoittuvat Akkupuistoon	Akkupuistoon sijoittunut yrityksiä. Kyllä/ei	Kyllä	Ei	Elinkeinopalvelut
	Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään monituottajamallilla, joka mahdollistaa yksityisen yrittäjyyden	Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelien ja yksityisen hoidon tuen lukumäärä 35-45 %:n välillä. Kyllä/ei	Kyllä	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus (palveluseteli ja yksityisen hoidon tuki) palveluista ajalla 1-12 /2022 oli 39 %	Varhaiskasvatuspalvelut
3. Mahdollistamme ainakin 1000 uutta työpaikkaa vuoteen 2030 mennessä	Taanilan yritysalueen rakentuminen alkaa kaupungin edistämänä	Sitovat sopimukset rakentamisesta. Kyllä/ei	Kyllä	Markkinointivaihe meneillään.	Elinkeinopalvelut
	Kaupunki edistää osaltaan uuden yritysalueen syntymistä, jossa olemassa olevien yritysten väljää tilaa hyödynnetään.	Yritysalueen käynnistyminen. Kyllä/ei	Kyllä	Markkinointivaihe meneillään. Yritysalueen energiantuotannosta esisopimus.	Elinkeinopalvelut
4. Uudistamme markkinointia ja markkinointiviestintää asukkaiden ja yritysten saamiseksi Ylivieskaan	Kaupungin ja elinkeinopalveluiden visuaalisen ilmeen yhtenäistäminen	Kyllä/ei	Kyllä	Käynnissä. Nettisivu-uudistusta työstetään elinvoimapalveluissa.	Hallintopalvelut
	Internet-sivujen kieliversioiden monipuolistamisesta.	Kyllä/ei	Kyllä	Ei valmis.	Hallintopalvelut

LIIKKEESTÄ ELINVOIMAA

	5. Varmistamme sujuvan ja joustavan kaavoituksen	Kaavoituksen ja maankäytön edistäminen kaavoitus sopimuksilla ja maanhankinnoilla. Kaavoitukseen liittyvät maanhankinnat tehdään niin, että tonttitarjonta on monipuolista ja riittävä. Huolehdimme siitä, että kaavoitusta koskeva päätöksentekomme on ripeää ja sujuvaa.	Kaavoitus sopimusten lkm, Myytyjen / vuokrattujen tonttien määrä (kpl / vuosi, € / vuosi) Kaavojen käsittelyajat	Kaavoitus sopimusten lkm: 4 kpl (300.000€). Myytyt tontit: 20 kpl. Vuokratut: 10 kpl / 800 000 € per vuosi, vuokratulojen lisäys 20.000 € Kaavojen käsittelyaika: n. 1 vuosi	Kaavoitus sopimusten lkm: 0 kpl. Myytyt tontit: 10 kpl. Vuokratut: 1 kpl, vuokratulojen lisäys 743 € Kaavojen käsittelyaika: n. 1 vuosi	Maankäyttöpalvelut
		Rakennus-, toimenpide-, ympäristö- ym.lupia koskeva käsittely ja päätöksenteko on ripeää, joustavaa ja sujuvaa.	Käsittelyaika	Käsittelyaika: 2-4 viikkoa	Käsittelyaika: 2-4 viikkoa	Ympäristöpalvelut
	6. Kehitämme liikuvaa Ylivieskaa; huolehdimme hyvistä liikenneyhteyksistä ja palvelujen saatavuudesta	Katujen ja kevyen liikenteen väylien rakentaminen ja kunnostaminen.	Kunnostetut ja rakennetut kevyen liikenteen väylät ja ulkoilureitit (m)	500 metriä	1 019 metriä	Kuntateknikan palvelut
		Kehitämme koko liikennejärjestelmää kaupungin alueella yhteistyössä muiden kuntien ja toimijoiden kanssa ja tuomme esiin Ylivieskan kaupungin saavutettavuutta.	Päivittäin Ylivieskassa pysähtyvät junat ja muu julkinen liikenne (kpl)	Kaikki henkilöliikennejunat pysähtyvät Ylivieskassa	Kyllä. Kaksi junavuoroa tuli lisää 12/2022. Vuorojen määrä päivittäin vähän vaihtelee, mutta esim keski viikkoisin Ylivieskassa pysähtyy 30 henkilöjuna.	Kuntateknikan palvelut
		Liikenneturvallisuuden parantaminen.	Liikenneonnettomuudet ja vahingot katuverkolla (kpl)	0 kpl	Ei vielä tiedossa	Kuntateknikan palvelut

Strategi- nen ta- voite	Teot 2022	Mittari	Mittarin ta- voitetaso	Toteuma TP 2022	Vastuutaho
KOULU- TUKSESTA OSAA- MISTA	1. Järjestämme maakunnallisesti laadukkaat koulutuspalvelut	Palveluiden monipuolisuus palvelukuvausten mukaisesti. Palveluiden laadun kehittäminen varhaiskasvatuksessa, toimipaikoissa ja työtiimeissä. Kyllä /Ei.	Kyllä Kyllä	Kyllä Kyllä. Pedagogista osaamista vahvistettiin täydennyskoulutus- suunnitelman mukaisesti (mm. leikkipedagogiikka, kolmitasoinen tuki).	Varhaiskasvatuspalvelut
	Laadukkaat kansalaisopiston järjestämät kurssit	Kurssiarviointi asteikolla 1-5.	4,3	4,54	Kansalaisopisto

	Vetovoiman ylläpitäminen niin, että alueelliseen musiikkiopistoon riittää hakijoita ja oppilaspaikat ovat täynnä.	Oppilaspaikat täynnä. Kyllä/ei	Kyllä	Kyllä kokonaispaikkamäärän osalta. Reijärvellä kaikkia oppilaspaikkoja ei saatu täytettyä mutta vastaavasti joissain kunnissa oli paikkamäärää enemmän oppilaita tuntimäärän puitteissa.	Musiikkiopisto
	Kaupunki edistää osaltaan Ylivieskan Centriammattikorkeakoulun kiinteistön uudistamista	Saneeraus suunniteltu ja aloitettu. Kyllä/ei	Kyllä	Ei. Kaupunki edistänyt asiaa Centrian ja Jedun kanssa. Asia Jedun ja Centrian käsittelyssä.	Elinkeinopalvelut, hallintopalvelut
	Kehitetään ja laajennetaan koulujen harrastamisen Ylivieskan mallia sekä koulujen muuta kerhotoimintaa	1.Saadut valtionavustukset € 2.Kerhotuntien ja eri kerhojen määrät kouluilla	Kohdat 1.-2. Kasvu verrattuna vuoteen 2021	1. Lukukaudelle 2022-23 saatiin kerhotoiminnan avustusta 11'500€ 2. Kokonaisuudessa pieni lasku, koska Harrastava Ylivieska-avustusta ei saatu	Yleissivistävät koulutuspalvelut
	Kehitetään laadukas ja monipuolinen oppimisen ja koulunkäynnin tuki lähikouluperiaatteen mukaan (erityisopetus, NEPSY-toiminta, perhetyö, käyttäytymisen tuki)	1.Tuen kehittäminen lähikouluilla 2.NEPSY-toiminta kaikilla kouluilla 3.Perhetyötä kaikissa pienryhmissä 4. Käyttäytymisen tuen toimintamalli valmistuu ja otetaan käyttöön	1. Laaja-alaisen erityisopettajien lkm ja erityisopetuksen tuntimäärä/oppilas Kohdat 2.-4. (kyllä/ei) Tavoitetaso: kyllä	1. 11 laaja-alaista erityisopettajaa, 0,13h/oppilas/vko 2. Alakoulut: kyllä, yläkoulut: ei 3. Kyllä 4. Kyllä	Yleissivistävät koulutuspalvelut
	Toteutetaan laajentuneen oppivelvollisuuden edellyttämät tulokselliset toimenpiteet	1. Jokainen nuori jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen ilman erityisiä toimenpiteitä. (kyllä/ei) 2. Perusopetuksen päättötodistusten lkm % 3. Lukion jälkeisiin jatko-opintoihin sijoittuminen. %	1. Kyllä. 2.Päättötodistuksen saaneet oppilaat: 100% 3.Jatko-opintoihin sijoittuneet oppilaat: 100%	1. Kyllä 2. Kyllä 3. Viimeisimmät saadut luvut: a) vuoden 2018 ylioppilaista (83 kpl) jatko-opinnoissa oli vuonna 2020 58 eli 72% b) vuoden 2019 ylioppilaista (82 kpl) jatko-opinnoissa oli vuonna 2020 51 eli 62 % c) vuoden 2020 ylioppilaista (69 kpl) jatko-opinnoissa oli vuonna 2020 15 eli 21 %	Yleissivistävät koulutuspalvelut
	Laadukas lukio-opetus	Yo- kirjoitusten tulokset.	Yo- kokeiden tulokset ovat valtakunnan keskiarvossa	Neljässä aineessa yli, neljässä keskiarvossa ja yhdeksässä alle valtakunnan keskiarvon	Yleissivistävät koulutuspalvelut

2. Varmistamme osaavan työvoiman saatavuuden	Edistetään toisen asteen yhdistelmätutkinto- ja korkea-asteopiskelua oppilaitosyhteistyöllä	Yhdistelmätutkintojen lukumäärä Korkeakouluopintojen suoritteet	Määrä on vähintään seudullista ka. asukaslukuun suhteutettuna	Neljä yhdistelmätutkintoa suorittanutta opiskelijaa. Yhdistelmätutkintoyhteistyö käynnistetty REDUn kanssa. Yksi opiskelija suorittanut korkeakoulun väyläopintoja.	Yleissivistävät koulutuspalvelut
	Vahvistamme työhyvinvointia	Sairauspoissaolojen määrä ja työkyvyttömyyseläkemaksujen taso.	Sairauspoissaolojen määrä on alle 15000 kalenteripäivää ja työkyvyttömyyseläkemaksut alle 280 000 euroa.	Sairauspoissaolojen määrä oli 16 595 päivää. Työkyvyttömyyseläkemaksu oli 361.796 euroa, jossa oli 141.259 euron alentuminen edellisvuoteen (2021: 503.055 euroa)	Hallintopalvelut
	Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja sijaisuusketjujen parantaminen	Luodaan järjestelmä henkilöstön osaamisen seurantaan. Kyllä/ei	Kyllä	Kyllä. OSS-järjestelmä käyttöön otettu 1.9.2022	Hallintopalvelut
	Kehitetään koulujen toimintakulttuuria jaettava johtajuutta vahvistamalla. Koulujen henkilökunnan jäseniä osallistetaan kehittämään toimintakulttuuria oman koulun ja koulujen yhteisten johtoryhmien toiminnan avulla.	1.Koulunjohtajan/rehtorin ja varajohtajan/apulaisrehtorin jaettu johtajuus ja sovittu työnjako (kyllä/ei). 2.Koululla on toimiva oma johtoryhmä tai koulu on mukana koulujen yhteisessä johtoryhmässä (kyllä/ei)	Kyllä	1.Kyllä. 2.Kyllä	Yleissivistävät koulutuspalvelut
3. Kehitämme joustavaa ja avointa päätöksentekoa	Osallistavan budjetoinnin kehittäminen	Osallistava budjetointi kehittäminen ja toteutus	Kyllä	Toteutui.	Hallintopalvelut

Strategi- nen ta- voite	Teot 2022	Mittari	Mittarin ta- voitetaso		Vastuutaho
PALVE- LUISTA HYVIN- VOINTIA 1. Huoleh- dimme siitä, että Ylivies- kassa on monipuoli- set, laa- dukkaat ja kehittyvät hyvinvoin- nin ja ter- veyden- edistämis- palvelut	Lisätään e-aineiston tarjontaa vastaamaan kasvavaa kysyntää laajentamalla alueellista yhteistyötä.	Ylivieskan kirjasto tarjoaa e-aineistot osana Pohjoista eKirjastoa yhdessä Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin kirjastojen kanssa. Kyllä / Ei	Kyllä	Kyllä, Pohjoisen eKirjasto avattiin 19.1.2022. Siinä yhdistettiin Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin kirjastojen e-aineistot.	Kirjastopalvelut
	Parannetaan fyysisen kirjastoaineiston saatu- vuutta ja kokoelmien tehokasta käyttöä.	Koko Joki-kirjasto- jen alueen kattava viikoittainen aineis- ton seutukuljetus toiminnassa. Kyllä / Ei	Kyllä	Kyllä, Joki-kirjastojen välinen seutukuljetus kulkee viikoittain, nor- maalisti keskiviikkona- torstaina.	Kirjastopalvelut
	Kehitämme varhaiskas- vatuksen laatua	Asiakastyytyväi- syyksykysely lapsille ja huoltajille kah- den vuoden välein (parilliset vuodet). Kyllä /Ei	Kyllä	Lapsille ja huoltajille to- teutettiin helmi-maalis- kuussa 2022 asiakasky- sely, joiden pohjalta esim. huomoitu lasten toive saada lisää mah- dollisuuksia vauhdik- kaaseen leikkiin ja huol- tajien vastausten takia tiedotettu mm. sosiaali- sessa mediassa huolta- jille lisää varhaiskasva- tussuunnitelman toteu- tumisesta arjessa. Huoltajien arvion mu- kaan lasten toiminnasta kertomat kokemukset erittäin myönteisiä. Lap- set ovat pääsääntöi- sesti tyytyväisiä kaveri- suhteisiinsa ja kokivat henkilökunnan olevan ystävällisiä.	Varhaiskas- vatuspalvelut
	Kansalaisopisto järjes- tää monipuolisesti ter- veyttä ja hyvinvointia edistävän kurssitarjon- nan.	Kurssien määrä, opiskelijoiden (brutto/netto) määrä, opetustun- tien määrä, toimi- paikkojen määrä.	440 kurssia, 9230 oppitun- tia, 2700 netto-opiskeli- jaa, 7150 brutto-opiske- lijaa, 60 toimi- paikkaa.	384 kurssia, 8421,15 opetustuntia, 2172 netto-opiskelijaa, 4273 brutto-opiskelijaa, 49 toi- mipaikkaa.	Kansalais- opisto
	Kulttuurilakia noudatta- vat matalan kynnyksen tapahtumien järjestämi- nen (Helaalan Myllyllä, Puuhkalassa ja Akusti- kassa)	Asiakas- ja tapah- tumatilaisuuksien lukumäärä	15 tapahtu- maa	Toteutunut/ ylittynyt. 30 / 15	Kulttuuripal- velut
	Palvelustrategia ja kiin- teistöstrategian laatimi- nen	Kyllä/ei	Kyllä	Kiinteistöstrategian laa- dittu.	Hallintopal- velut

	Työllisyyttä parannetaan työllisyyden hoitoa parantamalla ja laadukkailla yrityspalveluilla	Työttömyysaste	Keskimääräinen työttömyysaste on alle 8,8 %:a.	Toteutui.	Hallintopalvelut/ Elinkeinopalvelut
	Työllisyyden hoidon palveluprosesseja parannetaan työllisyyden kuntakokeilun avulla	Työmarkkinatuen kuntaosuus	Työmarkkinatuen kuntaosuus vähennee 30 %:a v.2021 tasta.	Ei toteutunut	Hallintopalvelut
2. Pidemme Ylivieskan vireänä kaupunkina	Kansalaisopisto on merkittävä alueen kulttuurituottaja ja paikalliskulttuurin ylläpitäjä.	Esiintyvien ryhmien ja teatteriesitysten määrä.	9 kuoroa, 3 orkesteria, 8 näytelmäryhmää.	9 kuoroa, 4 orkesteria, 6 näytelmäryhmää.	Kansalaisopisto
	Järjestämme monipuolisia konsertteja ja tapahtumia erilaisille kohderyhmille oppilaskonserttien lisäksi.	Vähintään 2 konserttia tai tapahtumaa. Kyllä/ei	Kyllä	Kyllä. Vieska Sinfonietta konsertoi kaksi kertaa Kulttuurikeskus Akustikassa, palvelukoti- ja koululaiskonsertteja järjestettiin useissa toimipisteissä.	Musiikkiopisto
	Tilojen optimaalinen käyttö	Käyttöaste ed.vuotta parempi. Kyllä/ei	Kyllä	Ei. Käyttö on samaa tasoa kuin vuonna 2021.	Tilapalvelut
	Turvalliset tilat	Vahingot kiinteistöissä	0 kpl	0 kpl	Tilapalvelut
	Järjestämme kattavasti avointa toimintaa ja kerhotoimintaa ikäluokille 9-16 vuotta	Toimintaa jokaiselle ikäryhmälle kouluvuoden aikana vähintään kerran viikossa. Kyllä/ei.	Kyllä	Kyllä, toteutui.	Nuorispalvelut
	Kulttuuritarjonta on laadukasta ja monipuolista. Tavoitteena on saada asiakas ja esiintyjä tulemaan uudelleen.	Laadukkuutta ja monipuolisuutta arvioidaan mm. asiakaskokemuksella ja -määrillä, esiintyjägenrellä , tukipalveluiden toimivuudella. Tarjonta on laadukas ja monipuolista. Toteutunut/ ei toteutunut	Kyllä	Toteutunut. Asiakasmäärät olivat kasvusuhdanteisia, palaute niin artisteilta kuin asiakailta hyvää, tarjonta laadukasta ja monipuolista.	Kulttuuripalvelut

<p>3. Kehitämme ja edistämme ennaltaehkäisevää toimintatapaa</p>	<p>Varhaiskasvatuspalveluissa tuetaan perheiden arkea ja hyvinvointia. Perhekeskus- ja PerhePesätoiminta jatkuvat edelleen ennaltaehkäisevänä ja matalan kynnyksen palveluna. Tavoitteena on kaikissa toiminnoissa vaikuttaa myös raskaiden palveluiden tarpeen vähentämiseen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.</p>	<p>Seuranta asiakasmääristä. Asiakaspalautekysely. Kyllä /ei</p>	<p>Kyllä</p>	<p>Varhaiskasvatus osallistui hyvinvointialueen valmisteluun" kun huoli herää"-prosessin sekä perhekeskuksen nykytilan kuvaamisissa.</p> <p>PerhePesän toiminta on tavoittanut 200 eri perhettä, joista uusia 150. Eri aikuisten käyntikerhoja 230 ja eri lapsia n. 410 (mukaan laskettu myös leikkipuistotapaamiset ja retkipäivät. PerhePesän toiminnassa ollut kaikkiaan 1435 aikuisten ja lasten käyntiä. Toiminnan ohessa kerätty arkkipalautetta ja keväällä webropol-kyselyllä.</p>	<p>Varhaiskasvatuspalvelut</p>
	<p>Nuorten hyvinvoinnin parantaminen monialaisella oppilashuollolla. Ppky Kallio-yhteistyö: Ppky Kallion ja kuntien yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet (Toimintamallit: Perhekeskusmalli, Kun huoli herää, NEPSY-toiminta, Sijoitetun lapsen koulunkäynti)</p>	<p>1.LaNu-yhteistyön toteutuminen / toimet. Toimintasuunnitelman toteutuminen. (kyllä/ei) 2.Teemakohtaiset toimintamallit valmistuvat ja ne otetaan käyttöön (kyllä/ei)</p>	<p>Kyllä</p>	<p>1. Kyllä. Yhteistyö toteutunut yhteisen kehittämishankkeen puitteissa 2. Kyllä</p>	<p>Yleissivistävät koulutuspalvelut</p>
	<p>Teemme moniammatillista yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ennaltaehkäisevän toiminnan eri tapojen kehittämisessä; liikuntaneuvonnan palveluketjun kehittäminen Ppky Kallion ja muiden toimijoiden kanssa</p>	<p>Liikuntalähete asiakkaisten määrän kasvattaminen ja vähän liikkuvien fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn lisääminen</p>	<p>kyllä</p>	<p>Kyllä. Liikuntalähetteellä tullut vuoden 2022 aikana 55 henkilöä, jotka ovat vuoden liikuntaneuvojan ohjauksessa. Määrä vuoden alussa oli 0.</p>	<p>Liikuntapalvelut</p>
	<p>Nuorten hyvinvoinnin parantaminen vakiintuneen ja kattavan koulunuorisotyön avulla.</p>	<p>Koulunuorisoneuvoja ja kouluyhteisöohjaaja työskentelevät säännöllisesti sekä ylä- että alakouluilla, kyllä/ei</p>	<p>Kyllä</p>	<p>Kyllä, toteutui.</p>	<p>nuorisopalvelut yleissivistävät koulutuspalvelut</p>
	<p>Järjestämme matalan kynnyksen tapahtumia ja tilaisuuksia kaikenikäisille yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa ja muiden toimijoiden kanssa (yhdistykset, urheiluseurat, hallintokunnat, srk, MLL, PeLa, yritykset).</p>	<p>Tilaisuuksien ja tapahtumien kävijämäärät. Kyllä/ei</p>	<p>Kyllä</p>	<p>Kyllä, toteutui.</p>	<p>Liikuntapalvelut, Kulttuuripalvelut, Kirjastopalvelut</p>

	Työterveyshuollon järjestämistavasta päättäminen 30.6.2022 mennessä. Erityishuomio ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen. Palveluntuottajan muutos edessä hyvintialueeseen siirtymisen vuoksi.	Palveluntuottaja selvillä 30.6.2022		Palveluntuottaja hyväksytty 3.10.2022 kokouksessa.	Hallintopalvelut
4. Otamme käyttöön palvelujen kehittämisessä uusia osallisuuden keinoja	Toteutamme avoimia muskaritapahtumia eri toimipisteissä.	Vähintään kahdessa toimipisteessä avoin muskaritapahtuma. Kyllä/ei	Kyllä	Ei. Siirrettiin keväälle 2023.	Musiikkiopisto
	Lasten Parlamentti toiminta käynnistetään ja vakiinnutetaan	Toiminnan aloittaminen ja vakiinnuttaminen. Kyllä/ei	Kyllä	Ei toteutunut.	Nuorisopalvelut
	Kuntalaiskuuleminen on käytössä kurssisuunnittelussa.	Kurssitoiveita tulevalle lukuvuodelle - kaavake toimitetaan alkuvuodesta kylätoimikunnille ja tulosalueille, sidosryhmille. Kyllä/ei	Kyllä	Kyllä	Kansalaisopisto

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta.

Ylivieskassa kaupan palvelujen volyyymi vetää puoleensa uusia toimijoita ja rohkaisee nykyisiä toimijoita laajennuksiin. Tärkeää kaupan kehityksen kannalta on alueen ostovoiman säilyminen ja vahvistuminen. Oleellista on kaupantoimijoiden kyky kasvattaa verkkokauppamyyntiä. Viime vuosina alueen väestön määrä on pienentynyt ja pitkään jatkuessa tämän kaltainen kehitys heikentää alueen osto- ja elinvoimaa. Kaupallisten työpaikkojen lisäksi tärkeää on saada myös uusia tuotannollisia työpaikkoja. Elinkeinopolitiikan kehittämistoimenpiteissä voidaan hyödyntää Ylivieskan erinomaista logistista sijaintia.

Ylivieskan kaupungin väkiluku on kasvanut viime vuosien aikana muutamaa vuotta lukuun ottamatta ja väkiluvun kasvun ennustetaan jatkuvan mm. tilastokeskuksen vuonna 2021 julkaisemassa väestöennusteessa. Väkiluvun kasvun takia palvelujen kysyntä on kasvavaa, mutta samaan aikaan syntyvyyden pienentyminen ja vanhusväestön lisääntyminen muuttavat väestörakennetta ja sillä on vaikutusta myös palvelurakenteeseen. Tämä vaatii erityistä harkintaa tulevaisuudessa tehtäviin investointipäätöksiin. Tulevien vuosien investointimäärät ovat viime vuosia selvästi pienemmät. Tehtyjen investointien vuoksi kaupungin velkamäärä on noussut korkeaksi.

Ylivieskan kaupungin taloudellinen tilanne on heikohko useilla taloudellisilla mittareilla tarkasteltuna. Taseen niukahko ylijäämä ja velkaantuminen rajoittaa tulevaisuuden investointeja. Konsernitasolla tarkasteltuna talouden tunnusluvut ovat paremmat, mutta esimerkiksi Ylivieskan

kaupunkikonsernin velkaantumisaste on yli kuntien keskimääräisen asteen. Ylivieskan kaupungin taseen ylijäämän säilyttäminen tulee olemaan vaikeaa hyvin päättyneestä tilikaudesta huolimatta. Vuoden 2023 talousarvio on 2,85 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mutta maailmantilanteen välillä äkilliset käännteet tuovat epävarmuutta odotuksiin. Inflaatio on pysynyt korkealla tasolla ja vaikuttanut monin eri tavoin kaupungin kustannuksiin. Ukrainan sodan myötä alkanut vanhojen energiamuotojen niukkuus tulee näkyväksi energiahintojen nousuina tulevien vuosien talvina samalla kun monet toimijat ovat alkaneet siirtymään fossiilisista polttoaineista enenevässä määrin omavaraisempaan tai energiakestävämpiin ratkaisuihin.

Päättyneen tilikauden hyvään tulokseen vaikutti verorahoituksen vahva toteuma, maaomaisuuden myyntivoitot, erikoissairaanhoidon odotuksia matalampi käyttöaste ja koronakuluihin saadut avustukset Kalliossa. Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystalouden palvelut sekä pelastuspalvelut siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle. Tämä helpottaa selvästi Ylivieskan kaupungin talouden ennakoitavuutta, vaikka myös tulopuoli pienentyy valtionosuuksien ja verotulojen osalta. Hyvinvointialueiden alijäämäiset budjetit ennakoivat sitä, että valtio joutunee rahoittamaan lisää niiden toimintaa tai hyvinvointialueet leikkaamaan merkittävästi palveluista, joilla molemmilla ratkaisuilla olisi todennäköisesti kuntien taloutta heikentävät vaikutukset.

Mittavasta investointiohjelmasta johtuva velkaantumisen kasvu lisää Ylivieskan kaupungin korkokuluja. Vuonna 2022 matala yleinen korkotaso hillitsi kaupungin korkomenojen nousua, mutta korkotason käännyttyä selvää nousun vuoden loppupuolella, oli 12 kk euriborkorko vuoden 2023 alussa jo 3,5 %, kun vielä tammikuussa 2022 se oli -0,5 %. Euromääräisesti korkokulut nousevat vuodelle 2023 yli 1,5 miljoonaa euroa.

Ylivieskan talouden tasapainoon vaikuttaa oleellisesti tehtävien investointien onnistuminen. Tämä onnistuminen ilmenee ennen kaikkea siten, että saavutetaanko investoinnilla käyttötalousmenojen säästöjä tai tuoko se tulonlisäyksiä (esim. verotuloja).

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.6.2021 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, jonka mukaisesti toimialat ovat arvioineet riskejä.

Yleiset riskit

Merkittävä riski on Suomen yleisen taloustilanteen nousun vaimentuminen ja mahdollisesti Ukrainan sodan seurauksena taantumaan suistuminen. Yhdessä julkisen sektorin kasvaneiden korkomenojen kanssa tämä aiheuttaa julkisen talouden epätasapainon kasvun. Riskinä on, että maan talouskehitys vaimentuu ja uudistuksille asetetut säästötavoitteet jäävät toteutumatta ja velkaantumisen kasvun estämiseksi joudutaan korottamaan veroja ja päättämään myös kuntia koskevista uusista menoleikkauksista.

Kuntataloutta heikentävinä yleisinä riskeinä ovat väestön ikääntymisestä aiheutuvat menopaineet, yleiseen talouskehitykseen liittyvä heikko verotulokehitys ja valtion uudet säästötoimenpiteet. Soten, koulutuksen ja valtion hallinnon rakenteelliset uudistukset ja menoleikkaukset merkitsevät palvelujen keskittymistä maakuntien keskuskaupunkeihin.

Vahinkoriskit

Kaupungin henkilöriskit, omaisuusriskit, toiminnan riskit ja ajoneuvojen riskit on vakuutettu kattavasti. Omavastuu all risks -omaisuusvakuutuksissa on pääsääntöisesti 20.000 euroa. Irtaimisto-, ajoneuvo-, keskeytys- ja

vastuuvakuutuksissa omavastuu on määritelty vakuutuskohteittain riskit huomioiden (0-10.000 euroa).

Kaupungin vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2022 aikana ja samalla vakuutusturvaan tehtiin joitakin laajennuksia.

Toiminnalliset riskit

Tiukasta henkilöstömitoituksesta johtuvat sijaisuusjärjestelyjen puutteet erityisesti erityisosamista vaativissa työtehtävissä voivat aiheuttaa riskin tehtävien hoidon jatkuvuudessa, mikäli ao. viranhaltija on äkillisesti ja pitempään estynyt hoitamasta tehtävänsä. Merkittävä riski tulevaisuudessa on ammattitaitoisen henkilökunnan yleinen saatavuus kunnallisen alan useisiin tehtäviin.

Toimitiloihin liittyy sisäilmariskejä, joiden realisointuminen aiheuttaa terveydellisiä ja taloudellisia vaikutuksia. Sisäilmaongelmiin puuttuminen on toisinaan hankalaa, kun oireilun syitä ei pystytä tieteellisesti todentamaan.

Palveluprosessien digitalisoituminen parantaa tuottavuutta ja mahdollistaa kuntalaisille paremman ja monipuolisemman palvelukokonaisuuden. Kääntöpuolena digitalisoitumisessa on palveluiden ja toiminnan kasvava riippuvuus tietotekniikasta. Digitalisoitumisen seurauksena tietoturvariskit kasvavat ja mahdolliset toimintahäiriöt aiheuttavat vakavaa haittaa toiminnalle. Näiden riskien vähentäminen vaatii taloudellisia panostuksia ennaltaehkäisyyn ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi häiriötilanteissa. Toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen on varauduttu päivittämällä valmiussuunnitelmaa. Tietoturvan parantamiseksi suoritettiin laajamittaiset tietoturvakartoitukset sähköpostijärjestelmiin sekä osallistuttiin Taisto-valmiusharjoitukseen. Ylivieska on myös mukana DigiTyy (Digiturvallinen työkuultuuri ja -ympäristö) -hankkeessa, jonka tavoitteena on edistää yhteistyössä kuntien ja kuntayhtymien yleistä digitaalista turvallisuutta. Koko

henkilöstön tietoturvakoulutuksen käynnistämisestä päätettiin kaupunginjohtajan johtoryhmässä. Oppilaitosten käyttäjätunnuksien luonnin prosesseja automatisoitiin ja tavoitteeksi on asetettu järjestelmien toimiminen yhdellä identiteetillä.

Tapahtuneet tietoturvaloukkaukset on olleet pääosin erilaisia kalasteluviestejä. Tulevien sähköpostien sääntöjä on kiristetty, jolla on voitu vähentää/estää roskapostien ja kalasteluviestien ja haittaohjelmien päätymistä loppukäyttäjälle.

Tietotekniikkaan liittyviä riskejä on pienennetty ulkoistamalla ICT-palveluiden tuottamista kuntien omistamille yhtiölle Joki ICT:lle, jolla on yksittäistä kuntaa suuremmat resurssit palvelun tuottamiseen.

Taloudelliset riskit

Kaupungin toimintakykyä voivat heikentää talouden tasapainoon liittyvät riskit. Epätasapainoinen talous ja riittämättömät toimenpiteet voivat aiheuttaa odotettua voimakkaamman velkaantumisen. Tällöin rahoituskulujen kasvaessa jouduttaneen supistamaan ei-lakisääteistä toimintaa. Tämän vuoksi onkin tärkeä, että kaupungin tulo-rahoitus pysyy riittävällä tasolla.

Rahoitusriskit

Kaupungin kokonaisvelkamäärä 31.12.2022 oli 118,7 milj.euroa. Kaupungin lainakanta koostui 44,7 milj.euron kiinteistä pitkäaikaisista velkakirjalainoista ja 74 milj.euron lyhytaikaisista kuntatodistuslainoista. Pitkäaikaisia kiinteäkorkoisia lainoja on käytetty, kun se on ollut markkinahinnoittelun puolesta edullista huomioiden koko lainakannan suojausaste. Koko lainakannan painotettu keskiporko 31.12.2022 oli 1,01 %. Taloussuunnitelman 2023-2026 investointiohjelman toteutuessa kaupungin velkamäärä pysyy yli 110 miljoonan euron ja arvion mukaan pitemmällä ajanjaksolla yli 100 miljoonan euron.

Kuntatodistuslainoihin sekä bullet-lainoihin liittyvä jälleerahoitusriski arvioidaan vähäiseksi, koska havainnot toteutuneissa epävarmoissa markkinatilanteissa (koronapandemia, Ukrainan sota yms.) ovat osoittaneet, että halukkuus julkisen sektorin rahoittamiseen ei tyrehdy kokonaan. Riskiä on pienennetty hajauttamaan lainojen erääntymispäiviä.

Kaupungin kuntatodistusten ollessa keskimäärin noin kahden kuukauden mittaisia liittyy niiden uusia jälleerahoitusriskin lisäksi markkinakorkojen nousuun liittyvä korkoriski. Kaupungin vaihtuvakorkoista lainakantaa on suojattu vuodesta 2007 lähtien koronvaihtosopimuksilla. Noudatettu suojauskäytäntö on kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymä. Voimassa on kaupunginvaltuuston 13.12.2021 talousarviossa 2022 hyväksymä periaate:

"Rahoituslaskelman valtuustoon nähden ohjeellisesti sitovat perustelut:

Kaupungin ottamien korollisten velkakirja- ja kuntatodistuslainojen määrä on vuoden 2022 lopussa noin 127,4 milj. euroa ja suunnitelmakauden lopussa vuonna 2025 noin 113,7 milj. euroa.

Koron nousuun liittyviltä riskeiltä on suojauduttu ja suojaudutaan pitkäaikaisilla koronvaihtosopimuksilla. Vaihtuvakorkoisen lainakannan suojausaste pidetään keskimäärin 35-65 prosentissa. Suojausaste voi jonakin vuonna alittaa ja jonakin vuonna ylittää tavoitteen mukaisen suojausasteen."

Voimassa on liitetiedoissa (liitetieto nro 41) kerrotut koronvaihtosopimukset. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty koko lainakannan suojaamistarkoituksessa. Markkinakorkojen taso ja kehitysennuste on muuttunut voimakkaasti vuosien 2007-2022 aikana. Finanssikriisin aikana 2008 lyhyet korot kävivät 5,5 prosentissa ja vuonna 2016 lyhyet korot painuivat negatiivisiksi, jossa

ne olivat elokuuhun 2022 saakka. Tämän jälkeen korot kääntyivät nopeaan nousuun, esimerkiksi 31.1.2023 Euribor 3 kk oli 2,13 %, kun toukokuun 2022 lopussa se oli vielä -0,33 %. Kaupungin linjauksena oli negatiivisten korkojen aikana siirtää pääpaino kuntatodistuksiin ja korkotason muututtua aletaan kasvattaa pitkäaikaisempien velkakirjalainojen osuutta.

Muutokset kolmen tai kuuden kuukauden Euribor -koroissa vaikuttavat koronvaihtosopimusten markkina-arvoihin ja negatiivisiin tai positiivisiin kassavirtoihin liitetiedoissa mainittuihin eräpäiviin saakka. Koronvaihtosopimuksista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

Lisäksi kaupungilla on tulevaisuudessa alkavat 18, 12 ja 20 milj. euron koronvaihtosopimukset, jotka tulevat voimaan vuosina 2026, 2042 ja 2026. Muutokset 20 ja 30 vuoden pitkäaikaisissa viitekoroissa vaikuttavat koronvaihtosopimusten markkina-arvoihin ja sopimusaikana muutokset kuuden kuukauden Euribor-koroissa negatiivisiin tai positiivisiin kassavirtoihin liitetiedoissa mainittuihin eräpäiviin saakka. Sopimukset ovat purkuoikeudellisia ja vaihtoehtona on myös koronvaihtosopimusten purkamisen markkinatilanteen muuttuessa. Koronvaihtosopimusten purkamisesta tai muokkaamisesta päätetään lyhyt- ja pitkäaikaisen markkinakorkotason kehityksen perusteella. Pitkäaikaisiin sopimuksiin sisältyy kymmenen vuoden välein tarkasteluun tuleva molemminpuolinen Break Clause (purkuehto) -lauseke, jonka käyttäminen on kuitenkin hyvin epätodennäköistä.

Pitkäaikaiset koronvaihtosopimukset liittyvät finanssikriisin aikaisiin koronvaihtosopimuksiin, jotka purettiin ja korvattiin pitkäaikaisella koronvaihtosopimuksella, kun finanssikriisin lauettua markkinakorot laskivat voimakkaasti ja sopimusten korkovirtoja jaettiin pitemmälle ajanjaksolle.

Koronvaihtosopimusten hallinta vaatii jatkuvaa seurantaa ja tarvittaessa nopeaa reagoitua esim. sopimusten purkamistilanteissa.

Koronvaihtosopimusten kirjanpidollisesta käsittelystä antaa ohjeita ja lausuntoja Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Vuoden 2021 kuntien tilinpäätöksessä koronvaihtosopimuksia käsitellään aikaisemman vakiintuneen käytännön mukaisesti taseen ulkopuolisissa järjestelyissä.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisia riskejä hallitaan parhaiten ennakolta varmistamalla päätösten ja oikeustoimien asianmukainen ja huolellinen valmistelu sekä toiminnan lainmukaisuus. Kaupungin hallintopalveluilla on keskeinen rooli oikeudellisten riskien ennakollisessa tunnistamisessa ja hallinnassa.

Oikeudellisten riskien hallitsemiseksi organisaation hankinta-asioissa pyritään hyödyntämään in house-toimijoiden kilpailuttamia sopimuksia tai tekemällä yhteishankintoja muiden kuntien kanssa. Suurimmat omat yksittäiset hankinnat liittyvät teknisten palveluiden rakennus- ja käyttöoikeushankkeisiin, jolloin pääsääntöisesti ostetaan juridisia palveluita valmisteluun kaupungin omien resurssien vähäisyyden takia ja oikeudellisten riskien pienentämiseksi.

Ylivieskan kaupungilla on tilikauden aikana vireillä taloudellisesti merkittäviä oikeudenkäyntejä tai niiden uhkia liittyen Jokilaaksojen Pelastuslaitoksen varallaolojärjestelmästä johtuviin erimielisyyksiin työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen välillä. Pelastuslaitoksella on hallinto-oikeudessa 4 palkkasaatavista johtuvaa erimielisyysasiaa, käräjäoikeudessa 17 palkkasaatavia koskevaa riita-asiaa ja työtuomioistuimessa yksi palkkasaatavia (8 kantajaa) koskevaa riita-asiaa. Näiden vaatimusten yhteismäärä on 5.396.006,78 euroa+vii-västyskorkokulut+työnantajan sivukulut+asianosais- ja oikeudenkäyntikulut. Vaatimusten määrää ei ole kaikilta osin vielä tarkistettu työnantajan

toimesta tässä vaiheessa prosessia. Kanneasiat ovat osin erilaisia kuin aiemmassa oikeudenkäynnissä olleet varallaolokorvaukset ja siten kanteiden menestymismahdollisuuteen liittyy tulkinnanvaraa ja epävarmuutta. Mikäli kanteet hävitään, jakautuu summa pelastuslaitoksen kuntien maksettavaksi aiemman v.2022 maksetun varallaolokorvauksen tapaan. Kaupunki on kiistänyt esitetyt vaatimukset perusteeltaan ja määrältään. Asiantuntija-arvion perusteella Ylivieskan kaupunki on päättänyt kirjanpitolain mukaisesti tekemään pakollisen varauksen vuoden 2022 tilinpäätökseen. Pakollisen varauksen suuruudeksi pelastuslaitoksen osalta on arvioitu 2.450.000 euroa, joka jakautuu kunnille maksuosuuden mukaan ja on Ylivieskan osalta noin 322.000 euroa.

1.10 Ympäristöasiat

Ylivieskan kaupungilla ei ole tällä hetkellä sellaisia avoimia ympäristöasioita tai -riskejä, joilla olisi olennaista vaikutusta kunnan taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai toiminnan kehitykseen.

Kalajoki sivu-uomineen on Ylivieskan kaupungin oleellisin ympäristötekijä. Kaupungin alueella ei ole sellaisia pohjavesialueita, joilla voitaisiin turvata asukkaiden ja yritysten vedentarvetta laajemmin. Kuntien omistama Vesikolmio Oy tuottaa tukkuvesiyhtiönä kaupungin tarvitseman korkealaatuisen pohjaveden. Yhtiö vastaa myös jätevesien siirtämisestä ja puhdistamisesta. Ylivieskan jätevedet johdetaan vuoden 2018 syksystä alkaen juuri valmistuneeseen Kalajokilaakson keskuspuhdistamoon Kalajoelle. Samalla Kalajoesta poistui Ylivieskan ja Sievin taajamien tuottama jätevesikuormitus.

Kaupunki hallinnoi vuonna 2022 useita ympäristöhankkeita, joiden tavoitteena oli paitsi vesistön tilan parantaminen, myös ilmastomuutoksen haitallisten vaikutusten vähentäminen ja niihin sopeutuminen. Ylivieskan ja Alavieskan

taajamien välillä sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä tulvariskialue.

Kaavoituksessa kiinnitetään erityistä huomiota hulevesien ja happamien maiden hallintaan.

Ylivieskan kaupunki liittyi vuoden 2020 lopussa hiilineutraalien kuntien (HINKU) verkostoon. Verkostoon liittyminen edellyttää Hinku-kriteerien täyttämistä. Kriteereillä tarkoitetaan kuntien ilmastomuutoksen hillintätoimia ja linjauksia, joilla kunta uskottavasti sitoutuu vähentämään oman toimintansa kasvihuonekaasupäästöjä sekä vaikuttamaan alueensa toimijoihin (asukkaat, yritykset, maa- ja metsätalousyrittäjät sekä vapaa-ajan asukkaat) siten, että alueen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä tavoitellaan hiilineutraaliutta. Valtuuston päätöksellä Ylivieska sitoutui tavoittelemaan koko alueensa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Ilmastotyötä varten on olemassa HINKU-yhteyshenkilö ja työryhmä. Yhteyshenkilö toimii tiedonvälittäjänä kunnan ja Suomen Ympäristökeskuksen välillä. Työryhmässä on edustettuna kaikki tärkeimmät hallinnonalat.

1.11 Muut ei-taloudelliset asiat

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on vahva kaupungin toimintaa ohjaava periaate. Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

1.12 Kaupunginhallituksen selontekosisäisen valvonnan järjestämisestä ja tuloksista

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut on määritelty hallinto- ja johtosäännöissä hallitukselle, esimiehille ja henkilöstölle. Vastuualueiden ydin- ja tukitoimintojen toimintaprosessit on suunniteltu ja ohjeistettu niin, että sisäinen valvonta toteutuu pääsääntöisesti niissä käytännöissä, joilla johdetaan, suunnitellaan ja ohjataan Ylivieskan kaupungin toimintaa. Näin on varmistettu toiminnan taloudellisuudesta ja tuloksellisuudesta sekä siitä, että kaupunki toimii voimassa olevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti.

Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan erilaisia toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet ovat velvollisia johtamaan, suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi ja riskien hallitsemiseksi toiminnan luonteen mukaisesti. Toiminnan ja talouden seurannan ja arvioinnin perusteella heidän tulee myös reagoida merkittäviin riskeihin ja poikkeamiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa osaltaan kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta voi tuottaa kuitenkin vain kohtuullisen varmuuden yllä mainittujen sisäisen valvonnan tavoitteiden saavuttamisesta ja erilaisten riskien hallinnasta.

Hallintosäännössä on määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Hallintosäännön 92 §:n mukaisesti toimielimen on sisällytettävä vuosittain toimintakertomukseensa arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan selontekoa varten.

Sisäisen valvonnan arviointi

Kaupungin toimielimet on ohjeistettu arvioimaan hallituksen sisäisen valvonnan selonteon perustaksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta ja riittävyyttä. Arviointikriteereinä ovat soveltuvien osin olleet kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikot. Arviointi kohdistui seuraaviin sisäisen valvonnan osa-alueisiin:

- 1) päätöksentekoprosessin sisäinen valvonta,
- 2) henkilöstöasioiden sisäinen valvonta,
- 3) taloussuunnittelun sisäinen valvonta,
- 4) kirjanpidon ja maksuliikenteen sisäinen valvonta,
- 5) talousraportointi,
- 6) omaisuuden hallinnoinnin sisäinen valvonta,
- 7) tietohallinnon ja tietoturvan sisäinen valvonta,
- 8) avustusten, takausten ja vakuuksien myöntäminen sekä
- 9) sopimushallinta
- 10) hankkeiden (projektien) hallinnointi

Ylivieskan kaupungin päätöksenteko-, hallinto- ja johtamiskulttuuri perustuu kuntalain, hallintolain sekä muiden säännösten lisäksi kaupungin toimintaa ohjaaviin periaatteisiin, sääntöihin sekä ohjeistettuihin toimintatapoihin. Eriytynyt vastuu hallinto- ja johtamiskulttuurin luomisessa, viestinnässä, toimeenpanossa, ylläpitämisessä ja poikkeamiin puuttumisessa on ylimmällä johdolla, johdettavilla viranhaltijoilla ja esimiehillä.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Ylivieskan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Päätöksellä valtuusto ohjaa koko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja edellyttää, että kaupungin ja sen tytäryhteisöjen kaikissa toiminnoissa on oltava riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Sisäisen valvonnan tehtävät ja vastuut on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä sekä toimintasäännöissä.

Hallintosäännön määräysten mukaisesti tilivelvolliset toimielimet vastaavat sisäisen valvonnan

ja riskienhallinnan toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Johtavien viranhaltijoiden velvollisuutena on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano vastuualueillaan ja siihen liittyvä viestintä ja raportointi toimielimille.

Kaupunginhallitus huolehtii kuntalain mukaisesti kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ohjaa ja valvoo kuntalain ja valtuuston päättämien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti kaupungin tulosalueiden ja -yksiköiden vastuulla olevan toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja tuloksellisuutta.

Vuoden 2022 aikana on valmistelu ilmoittajansuojelua koskevien säännösten toimeenpanoa kaupungissa. Ilmoittajansuojelulain voimaantulon jälkeen kaupungilla on käytössä väärinkäytösten ilmoituskanava, johon on mahdollista ilmoittaa kaupungin toiminnassa havaituista rikkomuksista. Ilmoituskanavan kautta saatava informaatio voi auttaa kehittämään organisaatiokulttuuria, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Havaitut puutteet

Tilikauden aikana ei ole raportoitu toteutuneista sisäisen valvonnan puutteista, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnalle.

Yksityiskohtainen arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä on esitetty toimintakertomuksessa kohdassa 1.9. Sen lisäksi, mitä kappaleessa on riskeistä ja epävarmuus tekijöistä esitetty, ei kaupunginhallituksen tiedossa ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista saattaisi seurata merkittävä korvaus, kanne tai muu sellainen vaatimus tai oikeusseuraamus

Riskienhallinta

Arviointi kohdistui myös olennaisiin riskeihin, niiden hallinnan menettelyihin ja toiminnan kehittämismahdollisuuksiin.

Riskien minimoimiseksi tai hallitsemiseksi on laadittu toimenpidesuunnitelma, joka pitää yhden tai useamman toimenpiteen riskin todennäköisyyden ja/tai vaikutuksen pienentämiseksi. Kullekin toimenpiteelle määriteltiin vastuutaho. Aikataulu toimenpiteiden osalta on jatkuva.

Merkittävimmäksi riskiksi arvioitiin kyberhyökkäys tai tietoturvaongelmat, jolla voi olla suuria vaikutuksia, sen todennäköisyys on suuri ja nykytilassa on yhä kehittämistarpeita. Seuraavaksi suurimmat ovat palvelujen järjestämistapoihin liittyvät riskit ja yleisen kehityksen muutosriskit sekä infraan ja kiinteistöjen toimivuuteen liittyvät riskit. Neljänneksi ja viidenneksi korkeimmaksi arvioitiin korkoriski ja henkilöriski.

Keskeiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisalueet

Toimialat ovat edellisvuosien tapaan arvioineet oman toimintansa sisäisen valvonnan toimivuutta ja riskienhallinnan toimivuutta ja tarvittavia muutoksia. Toimialojen riskienhallinnan arvioista on havaittavissa, että osa toimialoista on arvioinut riskejä hyvinkin yksityiskohtaisella tavalla tai suppeasta näkökulmasta. Tältä osin on havaittavissa lisäkouluttamisen tarvetta riskiarvioiden laadintaan.

Kaupunginhallitus esittää toimialojen arviointien perusteella sekä omana arvionaan seuraavat kehittämistarpeet ja toimenpiteet.

1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvaaminen ja toimintamallien saaminen osaksi joka-päiväistä johtamista ja esimiestyötä. Riskien arvioinnin osalta paikoin on havaittavissa, että toimialat ovat arvioineet riskejä melko yksityiskohtaisella tavalla tai osin suppeasta näkökulmasta.

Tältä osin on havaittavissa lisäkouluttamisen tarvetta riskiarvioiden laadintaan.

2. Palvelutarpeen muutosten aiheuttamien toiminnan ja resurssien oikea kohdentaminen vaatii kehittämistä. Myös investointien riittävän pitkäjänteinen ennakointi ja toteutus sekä toiminnan että talouden näkökulmasta.

3. Henkilöstövoimavarojen riittävyys ja esimiesten vastuiden ja velvollisuuksien tuntemuksen lisääminen.

Kaupungin henkilöstöresurssit ovat paikoitellen niukat ja niiden oikeassa kohdentamisessa on yhä kehittämistarpeita. Kaupungin TOPAKE-keskitetyillä toimistopalveluilla on eräiden valmistelevien hallintotyötekevien henkilöiden henkilöisiä pyritty vähentämään.

Kaupungin on jatkuvasti varmistettava, että jokaisella esimiestyötä tekevällä on selvillä tehtävään sisältyvät vastuut ja velvollisuudet. Vaikka tämä on pääsääntöisesti kunnossa, on tämän osalta tehtävä jatkuvaa varmistamista kaikkien esimiesten osalta.

4. Kaupunki valmisteli ilmoittajansuojaa koskevan sääntelyn mukaisen ilmoituskanavan väärinkäytösepäilyistä ilmoittamiseen liittyvän kanavan käyttöönottoa vuoden 2022 aikana ja käyttöönotto tapahtuu 1.4.2023. Henkilöstö voi ilmoittaa kanavan kautta anonyymisti havaitsemistaan väärinkäytöksistä, lainvastaisesta toiminnasta tai muusta yleisen edun vastaisesta toiminnasta tai näiden epäilyistä. Yhteydenotoista ja niistä seuranneista selvityksistä ja tarvittavista toimenpiteistä raportoidaan johdolle sekä toiminnasta valvontavastuullisille henkilöille.

Suunnitellut taloussuunnittelukauden kehittämistoimet

1. Hallintosääntöön perustuvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapahajaiden integrointi johtamiseen ja toiminnanohjaukseen.
2. Kaupungin ydintoimintaan liittyvän pitkän tähtäimen palvelutarpeen arviointi ja investointien sovittaminen siihen
3. Konserniohjauksen tehostaminen

Selvitys sisäisen tarkastuksen järjestämisestä ja tuloksista

Kaupungilla ei ole omaa erillistä sisäisen tarkastuksen henkilöstöä, vaan sisäistä tarkastusta tehdään oman työtehtävän ohessa.

Hallituksen kannanotto sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje uudistettiin vuoden 2021 aikana ja kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.6.2021 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen. Tehty ohjeistus antaa hyvän perustan riskien tunnistamiseen, arviointiin ja jatkuvaan hallintaan.

Kaupungin hallintosäännössä määrätään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksesta ja tehtävistä, vastuista ja järjestämisestä. Hallintosäännöllä on määrätty toimielimien ja viranhaltijoiden ratkaisovalta ja hankintavaltuudet.

Kaupungin sopimukset on talletettu sähköiseen muotoon. Laskujen käsittelyssä on sähköinen kierrätysjärjestelmä, jossa laskun asiatarkastajana ja hyväksyjänä ei voi olla sama henkilö. Talousarvion seurantaraportointi on järjestetty jatkuvaksi ja ajantasaiseksi.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän

luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

Hallintosäännön edellyttämiä sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyyden arviointeja suoritetaan, mutta ne eivät ole vielä kaikilta osin ja kaikkien tulosalueiden osalta systemaattisia ja edellyttävät käytännön toimintamallien kehittämistä.

1.13 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan, kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

- Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että tilikauden 1.1.-31.12.2022 tuloksesta 2.334.464,79 euron ja pelastuslaitoksen poistoeron vähennyksen 515.191,85 euron kirjauksen jälkeen muodostuva vuoden 2022 ylijäämä 2.849.655,64 euroa kirjataan omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämä tilille.

1.14 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Toimintakertomuksessa esitettävä tuloslaskelma, josta tunnusluvut lasketaan, sisältää vain ulkoiset tuotot ja kulut.

TULOSLASKELMA

YLIVIESKAN KAUPUNKI	2022 1000€	2021 1000€
Toimintatuotot	32 966	43 208
Valmistus omaan käyttöön	128	391
Toimintakulut	-138 259	-142 256
Toimintakate	-105 165	-99 048
Verotulot	66 577	62 788
Valtionosuudet	48 071	45 953
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	237	318
Muut rahoitustuotot	112	82
Korkokulut	-1 200	-817
Muut rahoituskulut	-3	-8
Vuosikate	8 629	9 268
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 119	-5 500
Arvonalentumiset	-175	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	2 334	3 768
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	515	386
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 850	4 154

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	23,9 %	29,5 %
Vuosikate / Poistot, %	140,1 %	168,5 %
Vuosikate, €/asukas	564	603
Asukasmäärä	15 296	15 359

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen (=verotulot ja valtionosuudet) osuuden toiminnan kuluista.

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikatteen tulisi olla vähintään poistojen suuruinen. Tunnusluku lasketaan seuraavasti:

Vuosikate prosenttia poistoista:

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalennukset}$$

Tunnusluvun arvon ollessa 100 % tulorahoitus on riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista nettoinvestointien tasoa. Investointitaso on usein poistoja huomattavasti suurempi, jolloin investointeja joudutaan rahoittamaan myös lainarahoituksella. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Jos vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Negatiivinen vuosikate merkitsee sitä, että investointien lisäksi toiminta- ja korkomenoja joudutaan kattamaan lainarahoituksella. Useamman vuoden negatiivinen vuosikate merkitsee talouden vakavaa kriisitilannetta ja velkaantumisen voimakasta kasvua.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen vaikuttavia eriä ovat lisäksi satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden yli-/alijäämä. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Kunnilla on kuntalakiin perustuva alijäämän kattamisvelvollisuus, joten ylijäämä käytetään aina ensin taseen alijäämän kattamiseen.

1.15 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahoituksen rahavirta.

Näiden kolmen rahavirran nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA	2022 1000 €	2021 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 629	9 268
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauuserät	-888	-1 694
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 862	-16 664
Rahoitusosuudet investointimenoihin	33	652
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	1 876	2 542
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 723	-5 896
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-30
Antolainasaamisten vähennykset	104	74
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	20 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 733	-28 916
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500	13 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 214	-1 307
Rahoituksen rahavirta	-4 915	3 322
Rahavarojen muutos	-1 191	-2 575
Rahavarat 31.12., 1 000 €	2 461	3 652
Rahavarat 1.1., 1 000 €	3 652	6 227

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	-48 362	-53 623
Investointien tulorahoitus, %	218,3	70,2
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,6
Kassan riittävyys, pv	5,9	7,6
Asukasmäärä	15 296	15 359

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tilinpäätös-vuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoi-tuksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %:

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintame-nosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentti-osuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyö-dykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate:

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkä- ja lyhytaikaiset lainat.

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhen-nysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnus-luvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv):

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee monenko päi-vän kassasta maksut voidaan kattaa tilanteen 31.12. rahavaroilla.

1.16 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseessa kunnan varat esitetään siten, että edetään vaikeimmin

rahaksi vaihdettavista käyttöomaisuuseristä jo likvideinä varoina oleviin eriin. Vastaavalla tavalla esitetään taseen vastattavaa puolen erät edeten sidotuimmista oman pääoman eristä ensin maksettaviin lyhytaikaisen vieraan pääoman eriin.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022 1000 e	2021 1000 e
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	3 868	3 994
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	17 991	17 576
2. Rakennukset	90 129	75 683
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 234	16 450
4. Koneet ja kalusto	668	1 103
5. Muut aineelliset hyödykkeet	139	139
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 363	21 466
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	10 942	10 990
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	0	0
2. Muut toimeksiantojen varat	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	34	50
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset		
2. Lainasaamiset	0	0
3. Muut saamiset	0	0
4. Siirtosaamiset	786	0
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	2 619	3 205
2. Lainasaamiset	0	0
3. Muut saamiset	992	944
4. Siirtosaamiset	3 164	6 606
III Rahat ja pankkisaamiset	2 461	3 652
VASTAAVAA YHTEENSÄ	158 791	164 363

VASTATTAVAA	2022 1000 e	2021 1000 e
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	18 553	18 553
II Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-985	-5 139
III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 849	4 154
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	303	818
C PAKOLLISET VARAUKSET		
1. Muut pakolliset varaukset	322	0
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	0	0
2. Muut toimeksiantojen pääomat	17	7
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	39 800	44 667
2. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
3. Muut velat	2 236	2 172
4. Siirtovelat		
II Lyhytaikainen		
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 867	6 733
2. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
3. Kuntatodistuslainat	74 000	74 500
4. Saadut ennakot	15	71
5. Ostovelat	6 715	5 013
6. Muut velat	2 567	2 363
7. Siirtovelat	7 533	10 451
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	158 791	164 363
TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	13,0	11,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	93,1	95,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	1 864	-985
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	122	-64
Lainakanta 31.12., 1000€	118,7	125 900
Lainakanta 31.12., €/asukas	7758	8197
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	123 985	132 125
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	8 106	8602
Lainasaamiset, 1000€	2 401	2 505
Asukasmäärä	15 296	15 359

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %:

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötulosta tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt yli-/alijäämä

$$= \text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{Tilikauden yli-/alijäämä}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut korottomat velat})$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

=Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.17 Kokonaistulot- ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty riviltä.

Tilinpäätöksen 2022 kokonaismenot ja -tulot:

TULOT	1000 e	%	MENOT	1000 e	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	32 966	22,2	Toimintakulut	138 259	90,5
Verotulot	66 577	44,8	-Valmistus omaan käyttöön	-128	-0,1
Valtionosuudet	48 071	32,3	Korkokulut	1 200	0,8
Korkotuotot	237	0,2	Muut rahoituskulut	3	0,0
Muut rahoitustuotot	112	0,1	Satunnaiset kulut	0	0,0
Satunnaiset tuotot	0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät	329	0,2
Tulorahoituksen korjauserät	-1 216	-0,8	Investoinnit		
Investoinnit			Käyttöomaisuusinvestoinnit	5 862	3,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin	33	0,0	Rahoitustoiminta		
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	1 876	1,3	Antolainasaam.lisäykset	0	0,0
Rahoitustoiminta			Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 733	4,4
Antolainasaamisten vähennykset	104	0,1	Lyhytaik.lainojen vähennys	500	0,3
Pitkäaik.lainojen lisäys	0	0,0	Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Lyhytaik.lainojen lisäys	0	0,0			
Oman pääoman lisäykset	0	0,0			
Kokonaistulot yhteensä	148 760	100,0	Kokonaismenot yhteensä	152 758	100,0

2. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Emoyhteisö	
Ylivieskan kaupunki	
Tytäryhteisöt	Omistusosuus
Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy	100,00 %
Ylivieskan Teknologia kylä YTEK Oy	100,00 %
Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy	100,00 %
Vieskan Teollisuustalo Oy	62,54 %
Asunto Oy Raudassato	100,00 %
Kuntayhtymät	
Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	41,72 %
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä	16,96 %
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky	1,42 %
Pohjois-Pohjanmaan liitto	3,61 %
Osakkuusyhteisöt	
Jokilaaksojen Ravikeskus Oy	31,52 %
Jokilaaksojen Eläinklinikka Oy (ei liiketoimintaa v. 2021)	48,72 %
Vesikolmio Oy	27,35 %
Kiinteistö Oy Ylivieskan Vesitalo	33,33 %
Kuntien Hetäpalvelut Oy	39,30 %

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 5 kpl tytäryhteisöjä ja 4 kpl kuntayhtymiä. Konsernitilinpäätöksessä on lisäksi yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

2.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 13.5.2019.

Valtuusto päättää kaupungin omistajapoliittisista linjauksista, jotka on tarkoitettu ohjeeksi kaupungin luottamushenkilöille ja henkilöstölle ja tytär- ja osakkuusyhteisöille tulevien yksittäisten päätösten pohjaksi. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista päättää valtuusto.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on

- nimetä edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa tarvittaessa lisäohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannasta käsiteltäviin asioihin
- seurata kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tehdä tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa valtuustolle selvitys tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupunkikonsernia ja seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa hallitukselle.

Tärkeimpien tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle kaksi kertaa vuodessa, tilanteista 30.6. ja 31.12. Tytäryhteisöt ovat velvollisia antamaan kaupungille sen pyytämät tiedot ja selvitykset.

Tytäryhteisöt järjestävät kirjanpidon yhtenäisesti siten, että tilinpäätöksistä voidaan laatia kaupungin konsernitalinpäätös siitä erikseen annettujen ohjeiden mukaisesti.

Tytäryhteisöille on vuoden 2022 talousarviossa asetettu toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, joiden tavoitteiden toteutumisesta on myös esitetty selvitys kohdassa ”Tytäryhtiöt”.

2.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat vuonna 2022

Kaupunginhallitus päätti ostaa kaupungille tytäryhtiö Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy:ltä Kiinteistöosakeyhtiö Ylivieskan Vesitalo Oy:n osakkeet 15.8.2022 niiden tasearvolla 50.000 eurolla. Kauppakirja allekirjoitettiin ja osakkeet siirtyivät kaupungille 31.10.2022. Kaupan syynä oli tilojen vuokraustoiminnan yksinkertaistaminen.

2.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset.

Konsernivalvonta on järjestetty antamalla ohjeistusta kunnan edustajille tytäryhteisöissä ja kuntayhtymissä, kuulemalla tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien johtoa sekä seuraamalla tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien talouden tilannetta välitilinpäätöstietojen 30.6. ja tilinpäätöstietojen 31.12. perusteella. Konsernivalvontaa kehitetään konserniohjeen mukaisesti.

2.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ylivieskan kaupunkikonsernin taloudellinen osalta kehitys kulkee pitkälti emokaupungin kehityksen mukaisesti, koska tytäryhteisöjen osuus on vähäinen.

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kaupunki joutunee lähivuosina yhtiöittämään hyvinvointialueelle vuokrattavat sosiaali-, terveys- ja pelastustoimea palvelevat rakennukset. Samasta syystä myös peruspalvelukuntayhtymä Kallion ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toiminta lakkaa 2023.

Ylivieskan Teknologia kylä YTEK Oy:n ja Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy:n fuusioita tultaneen selvittämään 2023 aikana.

2.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut esitetään seuraavilla sivuilla. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot on esitetty kaupungin liitetietojen yhteydessä.

KONSERNITULOSLASKELMA

	2022 1000 €	2020 1000 €
Toimintatuotot	100 423	93 431
Toimintakulut	-208 009	-194 472
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-30	124
Toimintakate	-107 617	-101 041
Verotulot	66 345	62 577
Valtionosuudet	53 120	51 018
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	217	317
Muut rahoitustuotot	285	122
Korkokulut	-1 296	-921
Muut rahoituskulut	-160	-13
Vuosikate	10 894	12 059
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	--8 385	-7 834
Omistuksen eliminointi erot	-	-
Arvonalentumiset	-668	-
Satunnaiset erät	-	-
Tilikauden tulos	1 841	4 225
Tilinpäätössiirrot	-8	-23
Tilikauden verot	-24	-6
Laskennalliset verot	-10	-17
Vähemmistöosuudet	-3	-
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 795	4 202

TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	48,3	48,0
Vuosikate / Poistot, %	129,9	151
Vuosikate, €/asukas	712	785
Asukasmäärä	15296	15359

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
	<i>1000 €</i>	<i>1000 €</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 894	12 059
Tilikauden verot	-24	-6
Tulorahoituksen korjaukset	-929	-1 912
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 735	-18 477
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15	656
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	2 020	2 631
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 210	-5 049
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	30	30
Antolainasaamisten vähennykset	-	-
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 854	22 144
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 514	-30 828
Lyhytaikaisten lainojen muutos	650	-13 415
Oman pääoman muutokset	-	-325
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 582	-1 014
Rahoituksen rahavirta	-2 698	3 353
Rahavarojen muutos	-488	-1 697
Rahavarat 31.12., 1 000 €	12 054	12 541
Rahavarat 1.1., 1 000 €	12 541	14 238

TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-47 727	-53 605
Investointien tulorahoitus, %	141,5	79,4 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,7
Kassan riittävyys, pv	19,4	19,3

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022 <i>1000 e</i>	2021 <i>1000 e</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	236	273
Muut pitkävaikutteiset menot	3 913	4 042
Ennakkomaksut	180	115
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	19 605	19 182
Rakennukset	109	95 665
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 580	16 818
Koneet ja kalusto	2 396	3 166
Muut aineelliset hyödykkeet	232	219
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 971	26 472
Sijoitukset		
Tytäryhteisöosakkeet	0	0
Osakkuusyhteisöosuudet	2 462	2 422
Osakkeet ja osuudet	1 580	1 510
Muut lainasaamiset	0	30
Muut saamiset	25	25
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	230	647
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	406	651
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	26	70
Lyhytaikaiset saamiset	11 457	14 930
Rahoitusarvopaperit	132	228
Rahat ja pankkisaamiset	12 138	12 312
VASTAAVAA YHTEENSÄ	194 573	198 792

VASTATTAVAA	2022 1000 e	2021 1000 e
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 553	18 555
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	-	2
Muut omat rahastot	451	425
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	11 151	6 870
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 795	4 202
VÄHEMMISTÖOSUUDET	90	86
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	727	436
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 007	939
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	55 243	55 643
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 261	2 219
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	105 519	90 130
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	36	25 367
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	194 573	198 792

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	16,4	15,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	72,9	80,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000€	12 867	11 072
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	841	721
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	144 640	137 808
Konsernin lainat, €/asukas	9456	8972
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	151 064	145 023
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	9 485	9442
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	0	868

3. Talousarvion toteutuminen

Vastuutoimielin:	10	KESKUSVAALILAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija	Hallintojohtaja	

Sitovuustaso:	100	Vaalit
---------------	-----	--------

PALVELUAJATUS

Kuntavaalien, valtiollisten vaalien ja europarlamenttivaalien toimittaminen.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Aluevaalit järjestettiin ensimmäistä kertaa 23.1.2022. Aluevaaleissa valittiin aluevaltuustot hyvinvointialueille, joiden vastuulla on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestäminen 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueesta on säädetty hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021). Jatkossa aluevaalit tul- laan toimittamaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa.

Vaalit järjestettiin COVID19-pandemian keskellä onnistuneesti ja kuntavaaleissa opittuja ennaltaehkäise- viä ja terveysturvallisia käytänteitä saatiin hyödyntää järjestelyissä toistamiseen.

TUNNUSLUVUT	TP2020	TP 2021	TP 2022
Äänestysalueet	2	2	2

10 Keskusvaalilautakunta	TP 2021	Alkuperäi- nen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma- %
Toimintatuotot	16 249	28 000	28 000	31 185	-3 185	111,4 %
Toimintakulut	-70 059	-24 859	-24 859	-37 542	12 648	151,0 %
TOIMINTAKATE	-53 810	3 141	3 141	-6 357	-9 499	-202,4 %

Vastuutoimielin:	15 TARKASTUSLAUTAKUNTA
------------------	------------------------

Sitovuustaso:	110 Tarkastustoiminta
---------------	-----------------------

PALVELUAJATUS

Kuntalain mukaisesti kaupungin ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja JHTT-tilintarkastaja. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida kaupungin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta sekä resurssien käytön tehokkuutta.

Varsinainen tilintarkastus on JHTT-tilintarkastajan tehtävänä. Valtuusto on valinnut vuosien 2018–2021 tilintarkastajaksi JHTT-yhteisö Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy:n ja sopimuksessa päätettiin käyttää optiovuosi 2022.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Tarkastuslautakunta on tarkastussuunnitelman mukaisesti seurannut kaupungin tuloalueiden ja -yksiköiden ja konserniyhteisöjen toimintaa kuulemalla vastuuviranhaltijoita, luottamushenkilöitä ja tekemällä tarkastuskäyntejä.

TUNNUSLUVUT

Tarkastuspäiviä (tilikauteen kohdistuvat päivät)	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Jhtt-tarkastaja+ tarkastuslautakunnan kokoukset	19,5+15	18,5+18	18+16(38+16)

*Suluissa ilmoitettu luku koskee vuoden 2022 tehtyjä tarkastuspäiviä, joista osa liittyy vuoden 2021 tarkastukseen.

TALOUS

15 Tarkastuslautakunta	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
Toimintakulut	-49 191	-46 419	-46 419	-59 389	12 970	127,9 %
TOIMINTAKATE	-49 191	-46 419	-46 419	-59 389	12 970	127,9 %

Toimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja	
Sitovuustaso:	120	Hallintopalvelut

PALVELUAJATUS

Kaupunginvaltuusto ylimpänä päätöksentekuelimenä päättää kaupungin strategiasta, palvelutasosta ja toiminnan keskeisistä tavoitteista ja osoittaa tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat resurssit. Kaupunginvaltuusto on Ylivieska-konsernin ylin valvoja.

Kaupunginhallitus huolehtii kokonaisuutena kaupungin hallinnosta, palveluista, toiminnoista, organisaatiosta ja taloudesta. Kaupunginhallitus vastaa myös paikallisesta ja alueellisesta yhteistyöstä ja edunvalvonnasta sekä edistää Ylivieskan vetovoimaisuutta ja elinkeinoelämän myönteistä kehittymistä. Kaupunginhallitus ohjaa ja johtaa Ylivieska-konsernia.

Kaupunginhallituksen alaisena tulosalueina toimivat hallintopalvelut sekä talous- ja ICT-palvelut tuottavat tukipalveluja muille toimialoille ja vastaa sisäisestä ja ulkoisesta laskentatoimesta ja tietohallinnosta sekä huolehtii osaltaan kaupungin tiedotus-, neuvonta- ja asiakaspalvelutehtävistä. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuottajana toimii Kuntien Hetapalvelut Oy ja ICT-palveluiden osalta Joki ICT Oy.

Hallintopalveluiden sitovuustason toimintamenoihin kuuluu myös mm. kaupungin verotuskustannusosuuden, yhteistoimintaosuudet (Pohjois-Pohjanmaan liitto, Ylivieskan Seutukuntayhdistys, Kerttu Saalasti säätiö, Suomen Kuntaliitto ja Kunnallinen työmarkkinalaitos), jäsenmaksut ja yhteisöjen avustamisen sekä maa-seutuelinkeinojen kehittämisen avustaminen.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Kuntalaisille suunnatut sähköiset palvelut ovat kehittyneet nopeasti korona-aikana. Kunta-Akkuna portaali otettiin käyttöön keväällä 2022 ja se tarjoaa yhteisen alueellisen alustan kuntien tarjoamille sähköisille palveluille. Portaalin avulla on voitu kehittää useita prosesseja täysin sähköiseksi ja näin helpottaa asiakkaiden asiointia 24/7. Henkilöstön osaamisen kartoittamisen avuksi otettiin käyttöön OSS-järjestelmä. Järjestelmän avulla voidaan paremmin seurata henkilöstön koulutustarpeita ja kartoittaa osaamista erilaisten uudistusten yhteydessä.

Toimistopalvelutiimi aloitti toimintansa 1.1.2022 kaupunginhallituksen 29.11.2021 tekemällä päätöksellä. Tiimityön aloittamisen tavoitteena oli mm. vähentää henkilöstöriskejä, tasoittaa työkuormaa, kehittää toimistotyön osaamista ja vapauttaa resursseja digitalisaation edistämiseen. Kuluneen vuoden aikana hallintopalveluissa on tapahtunut avainhenkilöresursseissa useita muutoksia, mikä on osaltaan vaikuttanut prosessin edistymiseen.

Tietohallintoa vahvistettiin palkkaamalla tietohallintojohtaja. Tehtävään valittiin Jukka Luttinen, joka aloitti joulukuussa 2022.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kaupungin henkilöstön sairauspoissaolot, päivinä	15 263	15 263	16 595
Avustettavat yhteisöt (sis. 4H)	9	9	13
Avustettavat kyläyhdistykset	8	8	9
<u>Henkilöstö</u>			
- Yleishallinto	13	13	13
- ICT-palvelut	1	1	1,5

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
120 Yleishallinto						
Toimintatuotot	7 376 484	8 384 486	8 384 486	8 477 976	-93 490	101,1 %
Toimintakulut	-2850 300	-2 491 596	-2 491 596	-2 621 986	130 390	105,2 %
TOIMINTAKATE	4 526 184	5 892 890	5 892 890	5 855 990	36 900	99,4 %

Vastuutoimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Kaupunginjohtaja	

Sitovuustaso:	130	Elinvoimapaalvelut
---------------	-----	--------------------

PALVELUAJATUS

Ylivieskan kaupunki tuottaa elinvoimapaalvelut. Elinvoimapaalvelut hallinnoi yritystoimintaa edistäviä kehittämishankkeita ja tukee korkeaan osaamiseen perustuvan yritystoiminnan kehittämistä yhteistyöverkostojen kautta. Työllisyyspalvelut (työllisyyden kuntakokeilu) ovat osa elinvoimapaalveluita. Elinvoimapaalveluiden vastuulla on myös kuntamarkkinoinnin toteuttaminen ja kehittäminen.

Työllisyyden kuntakokeilut ovat alkaneet 1.3.2021 ja jatkuvat aina vuoden 2024 loppuun saakka, jolloin työllisyyspalveluiden järjestäminen siirtyy kokonaisuudessaan valtiolta kuntien vastuulle. Kuntakokeilussa työnhakijoiden työllistymistä vahvistetaan yhdistämällä valtion ja kuntien resursseja, osaamista ja palveluita työllisyyden edistämiseksi. Jokilaaksojen työllisyyden kuntakokeiluun kuuluu viisi kuntaa; Ylivieska, Kallajoki, Oulainen, Alavieska ja Merijärvi.

Kuntakokeilun asiakkaita ovat kuntakokeiluun kuuluvien kuntien työnhakija-asiakkaat, jotka saavat Kelan peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea, kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä kaikki vieraskieliset työnhakija-asiakkaat. Kuntakokeilun asiakkaat asioivat työllisyyteen liittyvissä asioissa kuntakokeilun kanssa TE-toimiston sijaan.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksetaan Kelalle pitkään työttöminä olleista työnhakijoista siten, että yli 300 päivää työttömänä olleesta 50 %:a ja yli 1000 päivää työttömänä olleesta 70 %:a työmarkkinatuen määrästä. Tiettyjen työllisyyttä edistävien palveluiden ajalta kunnan maksuvelvoite lakkaa, esim. palkattu työ, työkokeilu, omaehtoinen opiskelu ja kuntouttava työtoiminta. Vuoden 2025 alusta TE-palvelut siirtyvät kokonaisuudessaan kuntien vastuulle ja myös rahoitusmalli muuttuu ns. kannustavaksi rahoitusmalliksi, jolloin palveluihin osallistuminen ei lakkautta maksuvelvollisuutta, ja kuntien maksuvelvoite syntyy kaikista työttömyysturvan muodoista 100 työttömyyspäivän jälkeen.

Elinkeinopaalveluiden sitovuustaso sisältää myös maaseutupaalveluiden kustannukset. Ylivieska kuuluu Nivalan alueelliseen maaseutulautakuntaan, joka on viiden kunnan yhteinen lautakunta, jossa on jäseniä yhteensä viisi. Kärsämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kunnista kustakin 1 ja Nivalan kunnasta 2. Lautakunta on muodostettu kuntien välisellä yhteisellä sopimuksella. Se hoitaa alueen lakisääteiset maaseutuhallinnon tehtävät sekä muita maaseudun ja maatalouden kehittämistehtäviä. Pääasiallinen tehtävä on hoitaa viljelijöiden EU- ja kansallisten maataloustukien hakemisen järjestäminen, hakemusten käsittely ja maksatustehtävät annettuja säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Toiminta hoidetaan lähipalveluina siten, että jokaisessa kunnassa on maaseutupaalvelujen toimipiste.

Maaseutupaalvelut tehtävänä on kylien kehittämisrahan ja 4H -yhdistyksen avustuksen sekä maaseudun kehittämisrahan ohjaus ja hallinnointi.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Talousarviossa 2022 elinvoimapaalveluille määritellyt painopistealueet olivat:

- mikro- ja yksityisyritysten aktivointi yhteistyöhön ja liiketoiminnan kehittämiseen
- yritysten liiketoimintaedellytysten, omistajavaihdosten ja kasvun tukeminen

- eri rahoituslähteiden tehokas hyödyntäminen kehittämistoiminnassa
- uusien yrityshankkeiden edistäminen
- alueen suurhankkeiden mahdollisuuksien hyödyntäminen
- kaupungin strategian mukaisten kärkihankkeiden edistäminen ja toteuttaminen
- Centrian / TKI- toiminnan ja kaupungin välinen yhteistyö
- yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen kanssa toteuttaa ja kehittää kuntamarkkinointia ja edistää uuden yritystoiminnan sijoittumista kaupunkiin

Elinvoimapäällikön entinen virka muutettiin elinvoimajohtajan viraksi kaupunginvaltuuston päätöksellä 21.2.2022 § 4. Elinvoimajohtaja aloitti tehtävässään kesäkuussa. Loppuvuoden aikana elinvoimapalveluissa suoritettiin myös asiakkuuspäällikön rekrytointi aiemman työntekijän siirryttyä muihin tehtäviin.

Kaupunginhallitus päätti vuoden aikana kolmeen yrityslähtöiseen kehittämishankkeeseen osallistumisesta, joista Ylivieskan kaupunki toimii osatoteuttajana ja hanketyöntekijöiden työllistäjänä kahdessa hankkeessa. Lisäksi kaupunginhallitus päätti kahden investointihankkeen kuntarahoitusosuuden myöntämisestä.

Työllisyyden kuntakokeilun toiminnan vakiinnuttaminen jatkui vuoden aikana ja tässä saavutettiinkin hyviä tuloksia sekä operatiivisen toiminnan sujuvuuden, että asiakastyytyväisyyden osalta. Lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuus laski vuoden 2021 tasosta yhteensä 269 236 euroa eli vajaan neljäsosan verran, mikä on merkittävä, talousarviossa suunniteltua suurempi parannus.

Tavoitteet:	Toteuma 2021	Tavoite 2022	Toteuma 2022
Kuntabarometrin kokonaisarvosana v. 2020 arvosanaa parempi	3,33	yli 3,33	3,16
Kuntabarometrin yrityspalvelujen arvosana v. 2020 parempi	3,55	yli 3,55	2,89
Kuntabarometrin kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys arvosana v. 2020 arvosanaa parempi	3,38	yli 3,38	3,16
Kuntabarometrin yritykseeni on oltu riittävästi yhteydessä arvosana v. 2020 arvosanaa parempi (asteikko on -2...2)	0,26	yli 0,26	-0,47
Kuntabarometriin vastanneiden yritysten lukumäärä tuplaantuu v.2020 nähden	32 yritystä	64	19
Hankesalkun koko	376.000 €	400.000 €	323.000 €

*Kuntabarometri on Suomen Yrittäjien kaikkien kuntien yrittäjille joka toinen vuosi tehtävä kysely.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TA 2022	TP2022
Aktiivitulojen määrä kpl (tukea hakeneet tilat)	132	132	127
Viljelyssä oleva peltopinta-ala ha	7380	7380	7507
Sukupolvenvaihdokset	0	0	3

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
130 Elinvoimapalvelut						
Toimintatuotot	305 998	532 507	532 507	438 859	93 648	82,4 %
Toimintakulut	-2 650 973	-2 473 133	-2 833 133	-2 748 626	-84 506	97 %
TOIMINTAKATE	-2 344 975	-1 940 626	-2 300 626	-2 309 767	9 142	100,4 %

Vastuutoimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Kaupunginjohtaja	

Sitovuustaso:	150	Pelastuspalvelut (kaupungin osuus)
---------------	-----	------------------------------------

PALVELUAJATUS

Jokilaaksojen pelastustoimialueeseen kuuluu 17 kuntaa. Jokilaaksojen pelastustoimialueen hallinnosta vastaa sopimuskuntana toimiva Ylivieskan kaupunki, jonka ylläpitämä pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta alueella. Pelastuslaitoksen hallintoa varten valtuusto on asettanut Jokilaaksojen pelastustoimen johtokunnan.

KATSAUS VUOTEEN 2022

Pelastuslaitoksen taloutta hoitaa ja siitä vastaa Ylivieskan kaupunki. Pelastuslaitos on itsenäinen taseyksikkö Ylivieskan kaupungin kirjanpidossa. Pelastustoimessa sovelletaan tilaaja-tuottaja -mallia. Pelastuslaitoksen johtokunnan alaisuudessa toimiva Jokilaaksojen pelastuslaitos toimii pelastuspalvelujen tuottajana. Ylivieskan kaupungin maksuosuus on budjetoitu kaupunginhallituksen alaiselle pelastuspalvelujen tuotosalueelle.

Pelastuslaitos vastasi ensihoidon palveluista 1.1.2015-31.12.2021, jonka jälkeen järjestäminen siirtyi Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille. Pelastuslaitoksen toiminta siirtyi 1.1.2023 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteelle.

Pelastuspalveluiden kustannuksia lisäsivät pelastuslaitoksen työntekijöiden aiempia vuosia koskevan varallaolokorvausten maksaminen (277.000 €), pakollinen varaus meneillään olevista varallaoloon liittyvistä riita-asioista (322.000 €) ja pelastuslaitoksen kustannusten kohoaminen.

Ylivieskan kaupungin osuus pelastuslaitoksen menoista oli 14,3 % vuonna 2022.

Tunnusluvut

Ylivieskan kaupungin osuus alueellisen pelastuslaitoksen kustannuksista (%) (ei ensihoitoa)									
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
12,7 %	12,7 %	12,9 %	13,2 %	13,3 %	13,7 %	13,8 %	14,1 %	14,2 %	14,3 %

TALOUS

150 Pelastuspalvelut	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
Toimintakulut	-2 090 744	-2 037 578	-2 142 044	-2 793 329	755 751	137,1 %
TOIMINTAKATE	-2 090 744	-2 037 578	-2 142 044	-2 793 329	755 751	137,1 %

Vastuutoimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Kaupunginjohtaja	

Sitovuustaso:	1291	Peruspalvelukuntayhtymä Kallion oma toiminta
---------------	------	--

PALVELUAJATUS

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut järjestää ja tuottaa Peruspalvelukuntayhtymä Kallio. Kallion perustehtävä on järjestää alueen asukkaille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Kallion toiminta perustuu sopimusohjaukseen ja omistajaohjaukseen. Sopimusohjaus on prosessi, jossa määritellään väestön palvelujen tarve sekä sovitaan palvelujen määrästä ja laadusta. Talousarvion valmistelussa tulosaluekohtaiset palvelukuvaukset, väestön palvelutarpeen ennakointi sekä sovittu palvelujen taso ja määrä ovat määrärahavarausten perustana.

Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät aiheuttamisperiaatteen mukaisesti vahvistetun toiminta- ja taloussuunnitelman pohjalta.

Kunnittaisen kustannustenjaon välineenä on Maisema-laskentatyökalu, jonka avulla lasketaan kullekin jäsenkunnalle tulosalueittaiset kustannukset tuoteryhmäkohtaisina suursuoritteina suunniteltujen/käytettyjen palvelusuoritteiden mukaisessa suhteessa.

Selvitys Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminnasta ja taloudesta on annettu Kallion omassa toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä vuodelta 2022.

Kallion palvelutoiminta ympäristöterveydenhuoltoa lukuun ottamatta siirtyy Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023. Peruspalvelukuntayhtymä Kallio jää oikeushenkilönä olemaan ja se lopetetaan vuoden 2023 aikana.

TALOUS

Sosiaali- ja terveystaloudet (Kallion oma toiminta)	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
Toimintakulut	-36 600 596	-37 830 000	-38 368 000	-38 927 293	559 293	101,5 %
TOIMINTAKATE	-36 600 596	-37 830 000	-38 368 000	-38 927 293	559 293	101,5 %

Vastuutoimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Kaupunginjohtaja	

Sitovuustaso:	1292	Erikoissairaanhoido (ostettu)
---------------	------	-------------------------------

PALVELUAJATUS

Erikoissairaanhoidon palveluita tuotetaan osin peruspalvelukuntayhtymä Kallion omana toimintana, mutta suurin osa palveluista on ostopalveluja.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio hankkii erikoissairaanhoidon palveluja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä, Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalokuntayhtymä Soitelta ja muilta palvelujen tuottajilta.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2022

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion omien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty Peruspalvelukuntayhtymä Kallion vuoden 2022 toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä.

Omistajaohjaukseen liittyvistä toiminnallisista tavoitteista kehittämistä on edelleen erityisesti toimintolaskennassa. Muutoin omistajaohjaukseen liittyvät toiminnalliset tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet.

Toiminta siirtyy Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023.

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
1292 Erikoissairaanhoido						
Toimintakulut	-19 505 495	-19 539 000	-19 539 000	-19 193 308	-345 692	98,2 %
TOIMINTAKATE	-19 505 495	-19 539 000	-19 539 000	-19 193 308	-345 692	98,2 %

Vastuutoimielin:	20	KAUPUNGINHALLITUS
Vastuuviranhaltija:	Hallintojohtaja, talousjohtaja	

Sitovuustaso:	1293	Muu sosiaali- ja terveydenhuolto
---------------	------	----------------------------------

Peruspalvelukuntayhtymä Kallioon siirtyneen henkilöstön osalta Ylivieskan kaupunki vastaa työeläkevakuutuksen eläkemenoperusteisen maksun maksamisesta Kuntien eläkevakuutukselle.

Eläkemenoperusteisen maksun maksaminen tapahtuu kaupungin palveluksesta siirtyneen henkilöstön osalta suoraan Kuntien eläkevakuutukselle.

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
1293 Muu sote						
Toimintakulut	-909 684	-886 900	-886 900	-868 503	-18 397	97,9
TOIMINTAKATE	-909 684	-886 900	-886 900	-868 503	-18 397	97,9

Vastuutoimielin:	35	PELASTUSLAITOKSEN JOHTOKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Pelastusjohtaja	

Sitovuustaso:	190	Jokilaaksojen pelastuslaitos
---------------	-----	------------------------------

PALVELUAJATUS JA PERUSTEHTÄVÄT

Visiona on: *”Turvallinen ja kriisinkestävä Jokilaaksojen alue – ennakoiden ja Vision toteuttamiseksi pelastuslaitos tuottaa palvelunsa säädösten ja sopimusten mukaisesti laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti:*

- ylläpitämällä pelastustoiminnan toimintavalmiutta kaikissa turvallisuustilanteissa erilaisia onnettomuus- ja uhkatilanteita varten,
- huolehtimalla aktiivisesti onnettomuuksien ennaltaehkäisystä,
- toimimalla alueellaan valmiussuunnittelun ja varautumisen asiantuntijana sekä
- tuottamalla erillisiin sopimuksiin perustuen ensihoidon palveluja,
- tekemällä yhteistyötä alueen asukkaiden, yhteisöjen ja viranomaisten kanssa

Palvelujen tuottamisen ja kehittämisen lähtökohtana on henkilöstön osaamisen hyödyntäminen ja kehittäminen Osaava Jokilaakso - mallin mukaisesti sekä joustavuuden säilyttäminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Palvelut tuotetaan alueen sopimuspalokuntatoimintaa hyödyntäen ja tukien sekä eri yhteistyöverkostojen kanssa yhteistyössä.

Pelastuslaitos voi ottaa tehtäväkseen myös muita tehtäviä, jos lainsäädäntö mahdollistaa ja se on lakisääteisiä tehtäviä vaarantamatta toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Vuosi 2022 oli Jokilaaksojen pelastuslaitoksen palvelutuotannon kannalta viimeinen. Vastuu pelastustoimien palvelujen järjestämisestä päättyi 31.12.2022 ja vastuu siirtyi 1.1.2023 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vastuulle. Hyvinvointialueen valmistelu vei osa- ja kokoaikaisesti henkilöstöresursseja pelastuslaitoksen omasta palvelutuotannosta. Osa-aikaisen ja kokoaikaisen valmistelutyön lisäksi myös useat päällystöviranhaltijat tekivät oman toimensa ohella hyvinvointialueen valmistelutyötä. Useita tehtäviä hoidettiin korvaavilla sijaisuusjärjestelyillä ja tehtävien uudelleen järjestelyillä. Kaikkiin tehtäviin ei saatu määräaikaisia sijaisia.

Toiminnallisesti vuosi 2022 oli myös muista syistä jossain määrin poikkeuksellinen. Covid-19 pandemia vaikutti edelleen jonkin verran toimintaan ja palvelutuotantoon aiheuttaen ylimääräisiä työvuorojärjestelyjä toimintavalmiuden varmistamiseksi. Venäjän hyökkäys Ukrainaan nosti pelastuslaitoksen oman varautumisen ja valmiussuunnittelun ajantasaisuuden eräksi kärkiteemaksi.

Vuoden alussa ei ollut enää paloasemakohtaisia varallaoloja Oulaisten paloasemaa lukuun ottamatta, jossa niitä jatkettiin paloaseman keskeneräisen peruskorjauksen takia supistettuna kesäkuulle asti.

Toukokuussa ja loppuvuodesta tuli uusia varallaoloon liittyviä jälkikäteisiä vaatimuksia noin 20:ltä sopimushenkilöstöön lukeutuvalta. Nämä oikeusprosessit jatkuvat vielä vuoden 2023 puolelle ja mahdollisesti pidempäänkin, kuormittaen tältä osin Ylivieskan kaupungin hallintoa. Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos on luvannut antaa asiaan liittyen virka-apua mm. taustaselvitysten valmistelussa ja tiedon hankinnassa.

Pelastustoiminnan tehtävien määrä laski 6,8 % edelliseen vuoteen nähden ollen 1.877 tehtävää. Pelastustoiminnan toimintavalmiusajat täyttivät lähes täysin palvelutasopäätöksessä asetetut tavoitteet, vain 1. riskialueella oli poikkeamaa. Ensivastetehtävien määrä pysyi käytännössä samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Pelastuslaitoksen vastuu ensihoidon palvelujen tuottamisesta päättyi 31.12.2021, joten ambulansseilla suoritettuja ensihoidotehtäviä ei enää ole tilastoitu.

Valvontatoiminnassa onnistuttiin erinomaisesti, vaikka henkilöstön työaika tarvittiin hyvinvointialuevalmistelussa. Yritys- ja laitospöytäkirjojen tarkastusprosentti oli 99,1 % ja paloturvallisuuden itsearviointikohteiden toteutumaprosentti oli 84,8 %. Lisäksi valvontatoiminnan suoritteiden kokonaismäärä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 9,7 %. Turvallisuusviestinnän tulosta kyettiin myös parantamaan merkittävästi verrattuna edelliseen vuoteen nähden. Alueen ennalta määritellyistä kohderyhmistä tavoitettiin 14,4 % alueemme väestöstä (16.887 hlöä), missä on kasvua edelliseen vuoteen 20 %. Kokonaisuutena vuonna 2022 erilaisia onnettomuuksien ehkäisyn lähipalveluita tuotettiin pelastuslaitoksemme alueella noin 20 000 asiakkaalle. Kerätyn asiakaspalautteen perusteella asiakkaat pitivät näitä palveluita kiitettävänä.

Varautumisen osalta pelastuslaitos oli edelleen vahvasti mukana kuntien tukemisessa ja Jokilaaksojen valmius- ja turvallisuusfoorumin työssä. Pelastuslaitoksen omaan varautumiseen panostettiin lisää kasvattamalla polttoainetarastoja ja aikaistamalla eräitä suojavaivastehankintoja.

Taloudellisesti talousarvio lisätalousarvioineen ylittyi merkittävästi. Pääasiallisesti ylitys johtui henkilöstömenoista, joita ei budjetoitavaiheessa kyetty kaikilta osin ennakoimaan. Lisäksi pelastuslaitoksen "alasarjoon" liittyviä kustannuksia tuli yllätyksenä, ja niihin ei osattu varautua talousarvion teon yhteydessä. Näitä olivat muun muassa palkkojen jaksotukset. Osittain uuden toimintavalmiusjärjestelmän aktivoiva vaikutusta ei kyetty arvioimaan oikeaan suuruusluokkaan etukäteen ja sopimushenkilöstön aktiivinen hälytyksille osallistuminen kasvatti aktivointikorvauksen määrä budjettiin nähden. Vaikka syksyn lisätalousarviossa pelastuslaitokselle hyväksyttiin lisärahoitusta 618 408 euroa, ei se riittänyt kattamaan loppuvuoden aikana toteutuneita kustannuksia.

Iso osa toteutuneista kustannuksista liittyvät uuteen toimintavalmiusjärjestelmään, joka käynnistettiin kokonaisuudessaan vuoden 2022 alusta alkaen. Kaikkia tähän täysin uuteen järjestelmään ja vuoden alusta uudistuneisiin palokuntasopimuksiin liittyviä kustannuksia ei ole osattu ennakoita oikein. Jokilaaksojen pelastuslaitoksen alasarjo, korona-aika, pitkittyneet palkkaneuvottelut ja niistä johtuvan paikallissopimuksena olleen työaikapankin puute toivat myös omat vaikeasti ennakoitavat haasteet kustannuksiin.

Marraskuun toteuma vuoden lopulla näytti vielä siltä, että lisätalousarviot riittävät kattamaan alijäämän. Joulukuu toi kuitenkin mukanaan kustannuksia, joita ei osattu odottaa.

TUNNUSLUVUT

	TP2019*	TP2020	TP2021	TAE2022	TP2022
Pelastustoiminnan hälytystehtävät	2163	2002	2014	2200	1877
Ensiavustehtävät	1119	1047	1214	900	1219
Ensihoitotehtävät	28 329	27 571	27 241	0	0
YHT	31 611	30 620	30 469	3 100	3 096

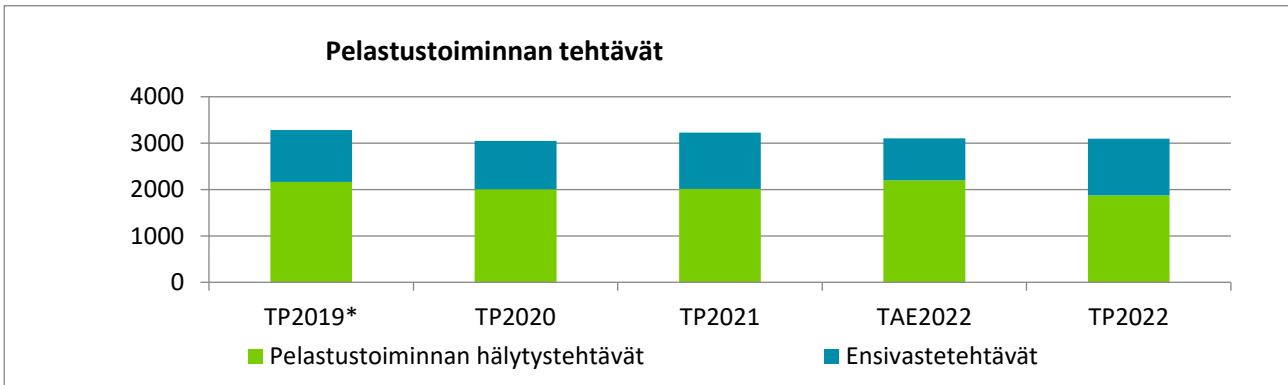
* Vuoden 2019 pelastustoiminnan tehtävtilastossa ensimmäisen kerran mukana yhteistoimintatehtävät (105 kpl) muille pelastuslaitosalueille

Toteutunut toimintavalmiusaika *

* (1 ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika)

* (1 tehokkaan pelastustoiminnan alkamisaika)

TP2019	TP2020	TP2021	TAE2022	TP2022
84/85%	90/86 %	88/86 %	85/84%	94/94

Riskienhallinnan tunnusluvut

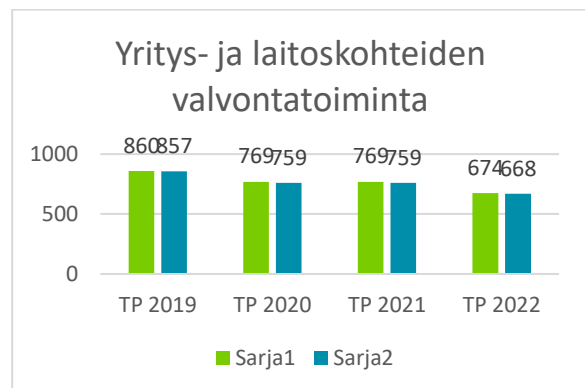
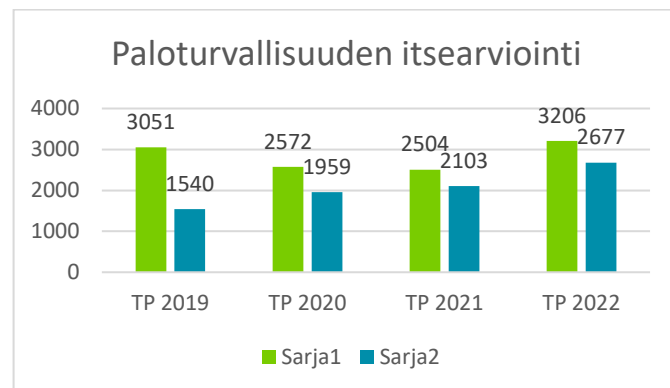
Valvontatoiminta

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TAE 2022	TP 2022
Yritys- ja laitoskohteiden yleiset palotarkastukset TA	860	769	769	*674	674
Yritys- ja laitoskohteiden yleiset palotarkastukset TP	857	759	759	674	668
Muu valvonta ja asiantuntijapalvelut (asiakirja, lausunnot, ylimääräiset palot.)	558	786	1115	noin 1000	1013
Yritys- ja laitoskohteiden yleiset palotarkastukset % TP	99,75 %	98,82 %	98,7 %		99 %

* Valvontakohteiden lukumäärä selvää valvontasuunnitelmasta marraskuussa

Paloturvallisuuden itsearviointi kohteet TA	3051	2572	2504	3206	3206
Paloturvallisuuden itsearvioinnin toteutuma TP	1540	1959	2103		2677
Paloturvallisuuden itsearvioinnin jälkivalvonta (omavalv.tot.vaikeuttaa)	55	43	34		41
Paloturvallisuuden itsearvioinnin suoritus % TP	52,30 %	77,80 %	85,30 %		84,78 %
Kaikki valvontasuoritukset yhteensä	3010	3547	4011		4399

* Valvontakohteiden lukumäärä selvää valvontasuunnitelmasta marraskuussa

Turvallisuusviestintä

	TP2019	TP 2020	TP 2021	TAE 2022	TP 2022
Turvallisuusviestintäsuunnitelman mukainen tavoite	Ryhmät noin 50%	Ryhmät noin 50%	Ryhmät 78%**	Ryhmät 100%*	71,86 %
Turvallisuuskoulutetut henkilöt TP	20 707	8568	14069		16887
Turvallisuusviestinnän toteutuma väestöstä	17	7 %	12 %		14,40 %
Sosiaalisen median kautta saatu turvallisuusviestinnän vaikutus		30694	10152		

*turvallisuusviestintäsuunnitelmassa suunnitellut lapsi- ja nuorisokohderyhmät

Henkilöstö

	TP2019	TP2020	TP 2021	TAE2022	TP2022
Vakinainen henkilöstö	253	261	342	154	140

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	To-teuma-%
190 Jokilaaksojen pelastuslaitos						
Toimintatuotot	29 722 483	15 017 962	16 162 160	20 222 769	-4 060 609	125,1
Toimintakulut	-29 722 483	-15 017 962	-16 162 160	-20 562 941	4 400 781	127,2
TOIMINTAKATE	0	0	0	-340 172	340 172	

PELASTUSLAITOKSEN TULOSLASKELMA	TA (alkuper.) 2022	31.12.2022
Liikevaihto		
Myyntituotot	442 000	1 636 850
Yhteistoimintakorvaukset kunnilta	14 092 542	16 086 633
Maksutuotot	30 000	-96
Tuet ja avustukset	415 920	336 884
Muut tuotot	37 500	2 162 498
Liikevaihto	15 017 962,00	20 222 769
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-932 572	-1 110 977
Palvelujen ostot		
Palvelujen ostot	-1 466 591	-1 830 626
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-8 277 486	-11 357 823
Henkilösivukulut	-1 624 916	-2 251 898
Henkilöstökulut		-13 609 721
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-285 443	-175 020
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	-2 544 897	-3 591 962
Avustukset	-102 000	-131 890
Muut kulut	-69 500	-287 765
	-2 716 397	-4 011 616
Liikeyli-/alijäämä	-285 443,00	-515 192
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-285 443,00	-515 192
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	285 443	515 192
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0,00

Vastuutoimielin:	55	SIVISTYSLAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Sivistysjohtaja	

Sitovuustaso:	220	Yleissivistävät koulutuspalvelut
---------------	-----	----------------------------------

PALVELUAJATUS

Koulutuspalveluiden vastuualueeseen kuuluu kouluissa annettavan esiopetuksen, perus- ja lukio-opetuksen sekä koululaisten iltapäivätoiminnan järjestäminen Ylivieskan kaupungissa laadukkaalla, kustannustehokkaalla ja samalla hyvinvointia ja terveitä elämäntapoja edistävällä tavalla.

Kasvatustavoitteina on kasvattaa oppilaista yhteistyökykyisiä, luovia, omiin kykyihinsä luottavia ja elämää sekä toisia ihmisiä kunnioittavia yhteiskunnan jäseniä. Tavoitteena on antaa oppilaille hyvään yleissivistykseen tarvittavat tiedot ja taidot sekä valmiudet jatko-opintoihin ja yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin tukien kotien kasvatusta.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Vuonna 2022 yleissivistävien koulutuspalveluiden toimintaa aiemmin sävyttänyt koronapandemia hellitti jossain määrin otettaan. eikä koulun toimintaa rajoittavia koronatoimia enää juurikaan tarvittu. Koulujenvälisiä yhteisiä tapahtumia järjestettiin jälleen koronasta aiheutuneen tauon jälkeen.

Koronapandemian vaikutuksia oppimisvajeeseen ja kasvavaan oppilas- ja opiskeluhuollon palveluiden tarpeisiin alkoi vuonna 2022 olla näkyvissä. Lyhyen ajan arjen kokemuksia kouluhyvinvoinnin ja oppimistulosten heikkenemisestä vahvistivat myös vuoden 2021 kouluterveyskyselyn tulokset. Koulutuspalveluissa asiaan puututtiin vuonna 2022 mm. resurssiopettajia ja koulunkäynnin ohjaajia lisäämällä, koulujen NEPSY-toimintamallin käyttöönotolla, koulunuorisotyön lisäämisellä yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa, koulujen perhetyöhön panostamisella sekä koulujen harrastekerhotoiminnan kehittämällä. Osaan näistä toimenpiteistä saatiin valtion erityisavustuksia, joita on käytettävissä myös vuonna 2023. Oppilas- ja opiskeluhuollon palveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle, eikä vuoden 2022 loppuun mennessä ollut selkeää kuvaa niiden tulevista järjestelyistä.

Esiopetusta annettiin kevään 2022 aikana kuudessa koulussa seitsemässä eri opetusryhmässä. Koulussa esiopetusta saavien oppilaiden määrä väheni useamman edellisen vuoden aikana pienentynyt samaan aikaan, kun päiväkodissa esiopetusta saavien oppilaiden määrä kasvoi. Alkuvuodesta 2022 käynnistettiin yt-neuvottelut esiluokanopettajien määrän vähentämiseksi vastaamaan opetuksen järjestämisen tarvetta. Neuvotteluiden jälkeen yksi esiluokanopettajan virka lakkautettiin ja viranhaltija siirrettiin varhaiskasvatuksen opettajan toimeen varhaiskasvatukseen. Syksyllä 2022 esiopetusta annettiin viidessä koulussa kuudessa eri opetusryhmässä.

Vuonna 2022 peruskoulujen oppilasmäärä jatkoi vielä kasvuaan ja loppuvuodesta 2022 esi- ja perusopetuksessa oli 23 oppilasta enemmän kuin vuotta aiemmin. Kokonaisoppilasmäärä peruskouluissa oli 2199.

Keväällä 2022 Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan toi ensimmäiset sotaa paenneet koululaiset Ylivieskaan. Kesäloman alkaessa kirjoilla valmistavassa opetuksessa oli kaksi ukrainalaista lasta. Kesän ja syyslukukauden aikana valmistavan opetuksen oppilaiden määrä kasvoi ylittäen lopulta 10 oppilaan rajan. Valmistavassa opetuksessa on ollut pääasiassa eri-ikäisiä ukrainalaisia ja venäläisiä lapsia neljässä eri koulussa. Lukumääräisesti eniten valmistavan opetuksen oppilaita on ollut Katajan koululla, jonne on syksyn 2022 aikana annettu myös lisäresursseja valmistavan opetuksen järjestelyihin. Valmistavan opetuksen

opetus suunnitelman päivittäminen käynnistettiin syksyllä 2022. Jatkossa varaudutaan aiempaa suuremman valmistavan opetuksen oppilaiden opetuksen järjestämiseen sekä valmistavan opetuksen jälkeisen S2-opetuksen tarpeen lisääntymiseen.

Ylivieskan kouluilla on edellisten lukuvuosien aikana kehitetty ns. lähikouluperiaatetta, jossa oppilaan tarvitsemaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea on parannettu lähikouluille inklusion toteuttamiseksi. Konkreettisinä toimenpiteinä ovat olleet mm. laaja-alaisen erityisopetuksen, resurssiopetuksen ja yhteisopettajuuden lisääminen, koulunkäynnin ohjaajien tuki, perhetyö ja NEPSY-toiminta. Näistä toimenpiteistä huolimatta vaativampaa tukea ja pienryhmäopetusta tarvitsevien oppilaiden lukumäärä on kasvussa. Vuonna 2022 uudet pienryhmät aloittivat toimintansa Rahkolan ja Katajan kouluilla. Erityisopetuksen enimmäisryhmäkoot ovat lakisääteisiä.

Sivusto-yhdyspinnassa saatiin valmiiksi ja jalkautettavaksi vuonna 2021 käynnistynyt peruspalvelukuntayhtymä Kallion ja Kallion kuntien sivistyspalveluiden yhteistyöhanke yhteisten tavoitteiden toimenpideohjelman laatimiseksi. Toimenpideohjelma jakautuu neljään osa-alueeseen: 1. Perhekeskustoiminta, 2. Kun huoli herää, 3. NEPSY-toiminta ja 4. Sijoitetun lapsen koulupolku. Toimenpideohjelmasta laadittiin konkreettisia ohjeita ja tietoa sisältävä ohjekirja.

Perusopetuksen oppilasmäärän kasvu on vähitellen lisännyt merkittävästi resurssipaineita sekä uusien perusopetusryhmien että iltapäivätoiminnan, koulukyytien ja koulunkäyntiavustajien osalta. Yleissivistävän koulutuksen resurssivaje on kumuloitunut usean vuoden aikana ja vaatii oppilasmäärän kasvun takia edelleen korjausta. Talousarvioiden laadintatyö ja tiukka talousarvioraami kasvavalle oppilasmäärälle ovat olleet haasteellisia.

Syyslukukauden alussa oppivelvollisuus laajeni kattamaan toisella asteella toisen ikäluokan. Muutoksesta aiheutuneet vastuut oppilaitos-, opetuksen ja koulutuksen järjestäjätasolle sekä asuinkunnalle on määritelty keväällä 2021. Oppivelvollisuuden laajeneminen toi mukanaan myös toisen asteen maksuttomuuden.

Lukiokoulutuksen tavoitteena on antaa yleissivistävää opetusta korkeakouluopintojen sekä muiden lukio-pohjaisten ammatillisesti eriytyvien opintoja varten. Nuorten koulutus järjestettiin päiväopetuksena ja aikuisopetus keväällä 2022 etäopetuksena eLukiossa. Oulun kaupungin vetäytyttyä eLukio-vastuusta, Ylivieskan lukio aloitti valmistelut alueellisen etälukiotoiminnan järjestämiseksi. Vetovastuu alueellisesta eLukiosta on tulossa Ylivieskan lukiolle, ja toiminnan käynnistämiseen on saatu valtion erityisavustusta.

Kaupunginhallituksen perustama laaja-alainen toisen asteen koulutuksen kehittämistyöryhmä sai työnsä valmiiksi vuoden 2022 aikana. Työryhmä pohti keinoja kaupungin koulutusmahdollisuuksien ja vaikuttavuuden parantamiseksi oppilaitos- ja työelämäyhteistyön avulla. Koulutusyhteistyössä saatiin syksyllä 2022 uusi avaus, kun Ylivieskan lukio ja Rovaniemen koulutuskuntayhtymä (REDU/Santasport) sopivat koulutusyhteistyöstä ammatillisen tutkinnon (liikuntaneuvoja) suorittamisesta osana yhdistelmätyöskentelyä. Samanlaisen toimintamallin pohjalta käynnistyivät neuvottelut myös Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän (JEDU/Nivalan toimipiste/Haapaveden toimipiste) kanssa sähköautoasentajan tutkintoon liittyen.

Lukion opiskelijamäärä oli syksyllä 257, joista 87 alkavaa opiskelijaa. Kokonaismäärässä vähennystä edelliseen vuoteen oli 10 opiskelijaa. Syksyllä 2022 aloittaneiden opiskelijoiden määrä oli aiempiin vuosiin verrattuna normalisoitunut edellisen vuoden notkahduksen jälkeen. Laajentuneen oppivelvollisuuden ja maksuttomuuden vaikutus lukion opiskelijamäärän kehitykseen jää nähtäväksi, sillä maksuttomuus koskee aiempaa laajempaa kirjoa erilaisia oppilaitoksia ja opintojen suorittamisen mahdollisuuksia ja täten lisää oppilaitosten välistä kilpailua opiskelijoista.

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden 2022 aikana 13 kertaa ja käsitteli julkisilla ja salaisilla listoilla yhteensä 248 asiaa, joista 64 oli ei julkisia.

TUNNUSLUVUT

Oppilasmäärä 20.9.	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Esiopetus	115	84	104	80
Vuosiluokat 1–6	1403	1444	1421	1440
Vuosiluokat 7–9	638	652	656	679
Peruskoululaiset	2041	2096	2077	2119
Peruskoulu ml esikoululaiset	2 156	2180	2 181	2199
Lukiolaiset (tutkintotavoitteiset)	306	253	293	258
Aineopiskelijat	16	7	15	0
yhdistelmätkinnot	5	8	10	4
Lukio yhteensä	327	268	318	262

Tehokkuus / Taloudellisuus

Opetusryhmien keskipöytäkeskim. (1–9 vsl)	18	18	18	18
---	-----------	-----------	-----------	-----------

Käyttökustannukset € / oppilas

Peruskoulu, mukaan lukien esiopetus	9 008 €	10 093 €	10 986 €	10 996 €
Lukio	7 942 €	10 052 €	8 201 €	9 843 €

Kulut sis. Koulutuspalv. hallinnon osuuden.

Ateriakustannus € / oppilas	2,81 €	2,76 €	2,71 €	2,95 €
-----------------------------	--------	--------	--------	--------

Toiminnan laajustiedot

Peruskoulujen lukumäärä	10	11	11	11
Lukioiden lukumäärä	1	1	1	1

Vakanssit 20.9.

<u>Opettajat / peruskoulu yhteensä</u>	165	170	180	185
Virat	151	166	173	178
Tuntiopettajat	14	4	7	7
<u>Opettajat / lukio yhteensä</u>	22	23	23	22
Virat	22	22	22	19
Tuntiopettajat	0	1	1	3
Opetusresurssit yhteensä	187	193	203	207
Koulujen muu henkilökunta	4	4	4	4
Koulunkäyntiavustajat (vak.toimet)	45	34	60	49
Koulunkäyntiavustajat (määräaikaiset)	49	66	39	57
Oppilashuolto - kuraattorit ja psykologit	6	6	6	6
Oppilashuolto - muut työntekijät (perhe-työntekijät)	3	6	6	6
Koulu/siv.toimen hallinto	4	4	4	4

Tilat

Koulut, lkm	11	12	12	12
-------------	----	----	----	----

TALOUS

220 Yleissivistävät koulu- tuspalvelut	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma- %
Toimintatuotot	1 243 800	1 052 200	1 152 200	1 544 566	-392 366	134,1 %
Toimintakulut	-25 939 360	-27 620 597	-28 015 771	-28 302 608	286 836	101 %
TOIMINTAKATE	-24 695 560	-26 568 397	-26 758 042	-26 738 042	-105 528	99,6 %

Vastuutoimielin:	55	SIVISTYSLAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Varhaiskasvatusjohtaja	

Sitovuustaso:	293	Varhaiskasvatuspalvelut
---------------	-----	-------------------------

Päiväkotihoidon ja esiopetus, perhepäivähoito, palvelusetelit, yksityisen hoidon tuki ja yksityisen hoidon tuen kuntalaisä, kotihoidon tuki, joustava ja osittainen hoitoraha, avoin varhaiskasvatus /leikkikerho-toiminta sekä perhekeskus- /PerhePesä-toiminta

PALVELUAJATUS

Varhaiskasvatuspalveluissa tuetaan huoltajien kanssa yhteistyössä lapsen kasvua, oppimista ja hyvinvointia suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti pedagogiikkaa painottaen.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Varhaiskasvatusta koskevaan lainsäädäntöön tuli muutoksia vuoden 2022 aikana seuraavasti: kolmitasoinen tuki varhaiskasvatuksessa ja perhevapaaudistus, jossa on vaikutuksia mm. kotihoidon tukeen ja asiakasmaksuihin.

Ylivieskan kaupungin esiopetussuunnitelma ja varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin 1.8.2022 alkavalle toimintakaudelle.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset 1.8.2021 alkaen pienensivät lapsikohtaisia varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja ja lisäsivät palvelusetelissä kaupungin maksuosuutta.

Varhaiskasvatuksen kokonaisvaltainen toiminnanohjausjärjestelmä Tiera Vesseli (=Daisy) otettiin käytöön 1.12.2022 alkaen.

Esiopetusta järjestettiin vuonna 2022 koulujen esiopetusryhmien lisäksi Hakalahden, Huvikummun, Joukahaisen ja Simonpuiston päiväkodeissa sekä yksityisissä Metsätuulen, Villiinan ja Murusen päiväkodeissa. Päiväkotien esiopetusryhmissä oli vuoden 2022 aikana keskimäärin 143 lasta.

Simonpuiston päiväkodissa toimi kevään aikana tilapäinen lapsiryhmä (10-12 paikkaa), jotta varhaiskasvatuspaikkoja saatiin lisää (siv.ltk. 15.2.2022 § 6). Tilapäisryhmää tarvittiin edelleen lokakuun 2022 lopusta alkaen.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin ammatillisesti ohjattu PerhePesä-toiminta vakiintui koronarahoitusten vähennyttyä perheiden hyvinvointia tukevana ja perheiden parissa toimivien tahojen kohtaamispaikkana Kirkkotie 3:n kiinteistössä. Perhe Pesällä on lisäksi keskeinen rooli verkostomaisessa monialaisessa perhekeskuksessa.

Hanketoiminta:

- Liikunnallisen elämäntavan kehittämishanke (OKM:n avustus), Liikkuva työelämä yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa v. 2022

- Koronavaikutusten tasoittaminen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa (OKM:n avustus). Varhaiskasvatuksen hanketoiminta kohdentui kevätkaudelle 2022.
- Ukrainasta turvattomista olosuhteista tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen (OKM:n rahoitus) ajalla 3-12/2022.
- Vuodelta 2022 siirtyvät vuonna 2023 toteutettavaksi kaksi OKM:n avustuksella rahoitettavaa hanketta: "Tuetaan kolmiportaisen tuen käyttöönottoa varhaiskasvatuksessa" ja varhaiskasvatuksen osalta "Negatiivisten koronavaikutusten tasaaminen varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa"

Tuottavuusohjelma:

- Arvion mukaan ikäluokkien pienentyessä ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousun vakiintumisen jälkeen varhaiskasvatuksen palveluverkon sopeuttamista tullaan tarvitsemaan joko lyhyemmällä tai pidemmällä aikavälillä. Palveluverkkotarpeen arvioiminen ikäluokkien pienentyessä tulee vaatimaan jatkuvaa seuranta ja arviointia sekä päätöksentekoa sopeuttamistoimenpiteistä, huomioiden myös palvelutarpeiden kausivaihtelut.
- Yksityisessä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatuspalveluissa oli 39 % päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa olevista lapsista. Yksityisten palveluiden prosenttiosuus on kansallisestikin tarkasteltuna korkea.
- Varhaiskasvatuskerhot järjestettiin maksuttomana osana palvelurakennemuutosta ja tuottavuusohjelmaa syksystä 2022 alkaen (Siv.ltk 11.5.2022 §9).

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Talous				
Palveluiden piirissä oleva lapsi €/v	8 387 €	9 672 €	10 399 €	10 683 €

Palveluiden piirissä olevien lasten määrä keskimäärin /kk				
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Päiväkotihoido (kunnalliset ja yksityiset palvelut)	639	667	685	673
josta yksityisten päiväkotien palvelusetelit	230	242	234	236
Perhe- ja ryhmäperhepäivähoito (kunnalliset ja yksityiset palvelut)	291	266	240	231
josta yksityisen perhepäivähoidon palvelusetelit	158	143	122	125
Päiväkotihoido ja perhepäivähoito yht. (sis. kunnalliset ja yksityiset palvelut)	930	933	925	904
Yksityisen hoidon tuki	<5	<5	5	<5
Kotihoidon tuki	247	184 (201)	230	184
Avoin varhaiskasvatus: varhaiskasvatuskerhot	31	40	45	31
Yhteensä	1212	1159	1205	1123
Verkostoimainen perhekeskustoiminta ja PerhePesä (MLL)	<u>Lähi</u> toiminta, <u>kävijäkerrat</u> : 86 lasta ja 61 aikuista. <u>Etä</u> toiminta, <u>osallistujat</u> : 34 lasta ja 31 aikuista.	Toiminnan piirissä on ollut n. 65 perhettä. Aikuisten käyntikertoja 275 ja lasten käyntikertoja 439.	Kävijäkerrat: 600 lapset + 380 aikuiset	Kävijäkerrat 1435 (aikuiset ja lapset)

Henkilöstö 31.12	TP 2020	TP 2021	TP 2022
vakinainen, kokoaikainen	99	103	101
vakinainen, osa-aikainen	15	10	11
sijaiset, kokoaikaiset sijaiset, osa-aikainen	3	6	6
sijainen osa-aikainen	2	2	2
tilapäiset, määräaikaiset, kokoaikainen	36*	47	46
tilapäiset, määräaikaiset osa-aikainen	4*	4	3

*Vain tilapäiset

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
293 Varhaiskasvatuspalv.						
Toimintatuotot	786 291	525 701	525 701	756 148	-230 447	143,8 %
Toimintakulut	-11 995 623	-13 056 420	-13 056 420	-12 753 520	-302 900	97,7 %
TOIMINTAKATE	11 209 332	-12 530 719	-13 530 719	-11 997 372	-533 347	95,7 %

Vastuutoimielin:	55	SIVISTYSLAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Nuorisopalvelujohtaja	

Sitovuustaso:	230	Nuorisopalvelut
---------------	-----	-----------------

PALVELUAJATUS JA PERUSTEHTÄVÄT

Nuorisopalveluiden palveluajatuksena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia, luoda palveluiden kautta hyvinvointia ja tukea nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Tavoitteena on tukea nuorten omaehtoista toimintaa, harrastamista, kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä, niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista sekä toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Nuorilla tarkoitetaan nuorisolain mukaisesti alle 29-vuotiaita.

Nuorisotyö luo vahvaa pohjaa lasten ja nuorten osallisuudelle, viihtymiselle paikkakunnalla, yhteisöllisyydelle, kiinnittymiselle yhteiskuntaan ja yhteisen tulevaisuuden rakentamiselle. Keskeisiä osa-alueita ovat mm. tilatoiminta, matkat, tapahtumat ja päiväleirit, koulunuorisotyö, digitaalinen nuorisotyö, nuorisolan ehkäisevä päihdetyö, nuorten vaikuttamismahdollisuudet, Jelpiverkon etsivä nuorisotyö ja starttivalmennus, Ohjaamotoiminta, monialainen yhteistyö, monikulttuurinen ja kansainvälinen toiminta. Toimintamme on nuorisolain sisältöjä vastaavaa ja ajassa mukana pysyvää nuorisotyötä ja –politiikkaa. Toiminnassamme huomioimme hyvinvoinnin, turvallisuuden ja terveyden edistämisen.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Vuosi 2022 alkoi rajoitetusti, koronan viimeiset nuorisotoimintaa koskevat toimintarajoitukset purettiin tammi-kuun puolivälissä, jonka jälkeen pystyimme aloittamaan täysipainoisen nuorisotoiminnan. Keväällä valmistelussa oli edellisen vuoden aikana varmistunut muutto koko nuorisopalveluiden yhteiseen toimitaloon. Remonttia ja muuta uuteen taloon liittyvää suunniteltiin yhdessä henkilökunnan ja nuorten kanssa. Remontti valmistui elokuussa 2022, vanhan nuorisotalo Sputnik 2022:n kuoppajaisia vietettiin 30.9.22. Nimi- kilpailussa uuden nuorisotalon nimeksi tuli Nuorisotalo Holvi ja logokilpailussa saatiin oma logo talolle. Holvin virallisia avajaisia vietettiin 18.11.2022. Nuoret ovat löytäneet hyvin uuden tilan ja kävijämäärät ovat kasvaneet. Avointa toimintaa Holvissa oli loppuvuodesta viikoittain 22,5 tunnin verran eri ikäluokille, lisäksi muuta kerhotoimintaa. Holvissa sijaitsee nuorisotilan lisäksi nuorisotoimistot, Jelpiverkon toimistot ja Ohjaamo.

Koulunuorisotyö vahvistui maaliskuussa, kun saimme toisen vakituisen koulujen nuorisotyöntekijän vastuualueenaan alakoulut ja erityisesti 5.–6.-luokkalaiset ja nivelvaihe ala- ja yläkoulun välillä. Aiemmin aloittanut koulutus- ja nuorisopalveluiden yhteinen kouluyhteisöohjaaja työskentelee Kaisaniemen koululla ja Taanilan yhtenäiskoululla. Näiden lisäksi PP-ohjaaja piti peruskoulun 5.–9. -luokkalaisille säännöllisesti päihdekasvatukseen liittyviä oppitunteja kaikilla peruskouluilla.

Kesällä järjestettiin Sputnikissa kolme viikon kestävä -päiväleiriä ja skeittileiri. Liikennepuisto oli avoinna kesäloman ajan maanantaista lauantaihin, minigolfin aukiolo hoidettiin yhteistyössä Rose-grillin kanssa.

Liikennepuistossa ajajia oli noin 2500, minigolfissa pelaajia noin 1300. Kesäkuussa järjestettiin eri toimijoiden kanssa jo perinteinen Yhessä! -hyvän mielen kesätapahtuma, kävijöitä yli tuhat ikähaarukan ollessa vauvasta vaariin. Kekan maja palveli perheitä ja muita kävijöitä, talvella avantouinti ja kesän avoimet ovet keräsivät joka kerta kymmeniä kävijöitä.

Ohjaamon ja nuorisotoimiston osalta vuosi 2022 aloitettiin väistötiloissa, tämä vaikutti erityisesti Ohjaamon avointen ovien toimintaan. Syyskuussa 2022 Ohjaamo aloitti uusissa tiloissa, avoimia ovia pidettiin loppuvuoden ajan tiistai-torstai-iltapäivisin. Koko vuoden aikana kävijöitä Ohjaamossa oli 344, mikä on positiivinen määrä huomioon ottaen vähäisen avointen ovien määrän. Etsivää nuorisotyötä ja yksilö- ja starttivalmennusta toteutettiin yhteistyössä Jelppiverkon kanssa. Yhteydenottopyyntöjä etsivään työhön tuli vuoden aikana yhteensä 120, joista tavoittamatta jäi 16. Etsivän työn yhteydenottopyynnot painottuivat 16–20-vuotiaisiin. Yksilö- ja starttivalmennuksessa nuoria oli vuoden aikana 31, painottuen 21–24-vuotiaisiin. Kuntouttavan työtoiminnan kolmen kuukauden mittaisia starttiryhmä pidettiin vuoden aikana kaksi, ryhmät painottuivat arjenhallinnan taitoihin.

Vuoden 2022 aikana vakinaistettiin nuorisopalveluiden kaikki toimet. Palkatun henkilökunnan lisäksi nuorisopalveluissa oli koko vuoden ajan 2 kansainvälistä European Solidarity Corps -vapaaehtoistyöntekijää erillisen EU-rahoituksen tuella.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
0–28-vuotiaiden nuorten määrä	5718	5646	5660	5526
Nettomenot € / 0–28-vuotiaat (Maan keskiarvo 109 €)	55,20	65,01	71,84	67,06
Nettomenot €/asukas	20,69	23,58	26,50	24,19
Henkilöstö	5	6,5	8	8
Hanketyöntekijä	3	1	-	-

TALOUS

230 Nuorisopalvelut	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
Toimintatuotot	173 083	145 500	145 500	134 447	11 053	92,4 %
Toimintakulut	-540 109	-552 120	-552 120	-504 978	-47 141	91,5 %
TOIMINTAKATE	-367 025	-406 620	-406 620	-370 531	-36 089	91,1 %

Vastuutoimielin:	60	Hyvinvointilautakunta
Vastuuviranhaltija:		Kirjastojohtaja

Sitovuustaso:	225	Kirjastopalvelut
---------------	-----	------------------

PALVELUAJATUS

Kirjasto on peruspalvelu sekä osa hyvinvointi-, oppimis- ja kulttuuripalveluja. Kirjasto tarjoaa pääsyn tietoon ja kulttuurisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa ja tukee tiedon hankintaa, monipuolista lukutaitoa sekä lukemista ja kirjallisuutta. Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjaston tulee olla kaikkien saavutettavissa. Maksuttomat kirjasto- ja tietopalvelut ehkäisevät syrjäytymistä, tukevat elinikäistä oppimista, edistävät kansalais- ja digitaitoja, tuottavat elämyksiä sekä lisäävät hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja monikulttuurisuutta.

Ylivieskan kirjaston palveluverkon muodostavat pääkirjasto, kirjastoauto, hakeutuva toiminta (siirtokokoelmat ja kotipalvelu) sekä verkkopalvelut. Kirjasto toimii tiiviissä yhteistyössä muiden kirjastojen, kaupungin toimialojen ja yhteisöjen kanssa.

Riittävä ammattitaitoinen henkilöstö sekä toimivat ja turvalliset tilat mahdollistavat asiakkaiden tarvitsemat kirjastopalvelut sekä niiden kehittämisen.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Kirjastopalveluita tarjottiin pääkirjastossa normaalein aukioloajoin. Kirjaston tiloja tarjottiin oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan vanhan kirjistorakennuksen ehdoilla. Lainamäärät nousivat vuodesta 2021, mutta vielä ei päästy koronaa edeltävälle tasolle. Pääkirjaston lainamäärä vuonna 2022 oli 211 391 lainaa. Kasvua edelliseen vuoteen oli vajaa kahdeksan prosenttia, mutta koronaa edeltävästä vuodesta jäätiin vielä noin viisi prosenttia. Pääkirjastossa vuonna 2022 oli 78 177 fyysistä käyntiä, joka ylittää jo koronaa edeltävälle tasolle. Kävijätilastoja väärentää hieman lehtilukusalin lisääntynyt omatoimiaika (joka päivä klo 7.00–20.00) suhteessa edellisiin vuosiin.

Kirjastoauto palveli aikataulun mukaisesti 62 pysäkillä. Kirjastopalveluiden lainoista neljännes, 71 602 lainaa, tehtiin kirjastoautosta. Auton lainamäärä ylittää sekä edellisvuoden että koronaa edeltäneen vuoden 2019. Myös auton kävijämäärä, 23 394 asiakasta, ylittää vuoden 2019 tasolle.

Kirjastossa järjestettiin viikoittain yleisiä satutunteja sekä kuukausittain perhepäivähoitajille suunnattuja satutunteja. Lisäksi kirjallisuuspiiri kokoontui kerran kuukaudessa. Kesäaikana kyseiset toiminnot olivat tauolla. Toistuvien tapahtumien lisäksi kirjastossa järjestettiin yksittäisiä tapahtumia, kuten aikuisten kirjavinkki-iltoja ja kirjastokeikkahankkeen puitteissa matalan kynnyksen musiikkitapahtumia. Kaikkiaan kirjastossa oli 66 tapahtumaa, joihin osallistui 1 166 henkilöä. Tapahtumien lisäksi kirjastossa järjestettiin

alakoululuokille 32 kirjavinkkausta sekä eri ikäryhmille tiedonhaun- ja kirjastokäytön opetusta. Kirjavinkkivideoita tehtiin kirjaston YouTube-kanavalle 16 kappaletta ja viisi kirjaston esittelyvideota.

Kirjastossa alkoi Lukukipinää kasvun kaupunkiin -hanke marraskuussa, jonka tavoitteena on edistää lasten ja nuorten lukuharrastusta. Hanke kestää vuoden 2023 marraskuun loppuun.

Kirjastopalveluiden strategisina tavoitteina oli lisätä e-aineistoa vastaamaan kasvavaa kysyntää sekä parantaa fyysisen kirjastoaineiston saatavuutta ja kokoelmien tehokasta käyttöä. Näihin tavoitteisiin päästiin jo alkuvuodesta. Pohjoisen e-kirjasto avattiin 19.1.2022. Siinä yhdistettiin Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin kirjastojen e-aineistot. Fyysistä kirjastoaineiston saatavuutta ja kokoelman tehokasta käyttöä edistää viikoittainen Joki-kirjastojen välinen seutukuljetus.

Ylivieskan kirjastopalvelut kuuluu 14 kunnan Joki-kirjastokimppaan. Visiona kimpalla on, että kirjasto on kehittyvä sivistys- ja hyvinvointipalvelu, joka on aktiivinen osa ihmisen elämänkaarta.

TUNNUSLUVUT	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Kirjojen uutuushankinta kpl / 1000 asukasta	337	352	350	350
Lainat / asukas Pohjois-Pohjanmaa 14,9 (2020)	17,2	18,5	19	19,5
Käyntiä / asukas Pohjois-Pohjanmaan 6,1 (2020)	5,4	6,6	7	7,5
Toimintakulut € / asukas Pohjois-Pohjanmaa 54,5 (2020)	55,17	55,2	56,8	56,5
Lainan hinta € / laina Pohjois-Pohjanmaa 3,6 (2020)	3,18	2,9	3,0	3,0
Kirjastoaineistomääräraha %-käyttömenoista	15,83	14,83	15,83	15,83
E-aineistokulut € / asukas	0,75	0,75	0,75	0,75
E-aineiston lainaus / asukas	1,17	1,76	1,8	1,8
Poistot % kokoelmasta	6	5,63	6	6
Aukiolotunnit h / vuosi	4732	4732	4732	4732
Henkilöstön määrän kehitys	10	10	10	10

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
225 Kirjastopalvelut						
Toimintatuotot	28 490	16 500	16 500	18 660	-2 160	113,1 %
Toimintakulut	-844 643	-850 457	-850 457	-844 503	-5 954	99,3 %
TOIMINTAKATE	-816 154	-833 957	-833 957	-825 843	-8 114	99,0 %

Vastuutoimielin:	60	HYVINVOINTILAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Kulttuurijohtaja	
Sitovuustaso:	235	Kulttuuripalvelut

PALVELUAJATUS

Kulttuuritoiminta on osa kunnan hyvinvointi-, oppimis- ja kulttuuripalveluita. Kuntien lakisääteinen toiminta tukee ja edistää kulttuurielämää ja kulttuurikasvatusta, sen saavutettavuutta ja osallisuutta. Tavoitteina on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita taidenäyttelyiden, teatteriesitysten, konserttien ja erilaisten kulttuuritapahtumien merkeissä, jotka luovat elämyksiä sekä lisäävät sosiaalisuutta. Kulttuuritoiminta tukee moniarvoista taiteiden harjoittamista ja harrastamista, kolmannen sektorin sekä eri kulttuurijärjestöjen ja ammattitaitelijoiden toimintaa. Kulttuuritoiminta tekee tapahtumayhteistyötä eri toimijoiden kanssa paikallisella ja valtakunnallisella tasolla. Kulttuuri edistää hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Kulttuuritoimi vaalii kaupungin perinne- ja kulttuurihistoriaa huolehtien perinnehistoriallisista arvokohteista Helaalan Myllystä ja Puuhkalan kotiseutumuseosta.

Kulttuuripalvelut koostuvat kokonaisuudesta: muu kulttuuritoimi, museotoimi, matkailu ja Kulttuuri-keskus Akustiikan toiminta. Kaupungin taidekokoelman ylläpito ja kotiseutuarkiston hoito kuuluvat kulttuuripalveluiden tehtäviin.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Vuoden 2022 alkua varjosti vielä koronapandemia ja sen aiheuttamat rajoitustoimet. Kokous-, koulutus- ja ravintolapalvelut olivat lähes kokonaan tauolla tammi-helmikuussa. Helmikuussa päästiin järjestämään rajoitustoimia noudattaen yksi väliajaton konsertti. Maaliskuusta lähtien kulttuuripalveluiden toimintaa päästiin vähitellen jatkamaan koronarajoitusten päätyttyä. Asiakkaiden varovaisuus ja konserttilippujen myynti lähtivät hitaasti käyntiin pitkän sulkuajan jälkeen. Ostopäätös tehdään edelleen hyvin myöhäisessä vaiheessa, joka vaikeuttaa tapahtumalippujen myynnin ennakoitavuutta ja lisää riskejä tapahtumanjärjestäjille.

Kesäkaudella toimintaa harjoitettiin normaalisti Helaalan myllyllä, jossa kävi n. 3 000 ja kotiseutumuseo Puuhkalassa, jossa vieraili n. 1 300. Puuhkalan museoon oli koko kesän vapaa pääsy, kesäkahvila ja museokauppa palvelivat koko kesäkauden. Museoaueella järjestettiin lisäksi vapaapääsyinen lastenkonsertti. Akustiikan lipunmyynti siirtyi tuttuun tapaan palvelemaan Helaalan myllylle. Historiallisesti merkittävässä Helaalan myllyssä oli kesäkahvilan ja lipunmyynnin lisäksi paikallisten käsityöläisten ja taiteilijoiden tuotteita esillä sekä myynnissä ja myllyn historiaan pääsi tutustumaan aukioloaikojen puitteissa. Yhdistyksille ja järjestöille mahdollistettiin tapahtumajärjestelyt kauppatorille keskiviikkoiltapäivien toritapahtumia varten, joissa kävi yhteensä n. 150. Kotiseutuviikko järjestettiin perinteisesti elokuun ensimmäisellä viikolla, jolloin

tapahtumaa oli viikon jokaisena päivänä, suurimpana tapahtumana myllyaukiolla järjestetyt perinteiset Myllymarkkinat, jotka keräsivät n. 1 300 kävijää.

Syyskaudella kulttuuripalveluiden toiminta jatkui ilman rajoituksia ja tapahtumien kävijämäärät alkoivat nousta pikkujuljia. Kokous- ja koulutusasiakkaita kävi loppuvuotta kohden yhä enenevässä määrin, mutta nähtävillä oli myös selkeä kokousten määrän lasku verrattuna koronapandemiaa edeltäviin vuosiin, joka juontaa juurensa uusista opituista etä- ja hybridikokousmenetelmistä ajalta, jolloin koronarajoitukset olivat voimassa. Marraskuussa järjestettiin kaksipäiväinen valotaidetapahtuma Arboretum loistaa, joka keräsi yhteensä 3 600 ihmistä Mauno Koiviston puistoon.

Tilaisuuksia ja tapahtumia järjestettiin Kulttuurikeskus Akustiikassa seuraavasti: konsertteja 115, elokuvailtoja 3, kokouksia 176, koulutuksia 17, harjoituksia 33, juhlia 11, messuja 1, seminaareja 1, sivistyspalveluiden tapahtumia ja kokouksia 42, musiikkiopiston opetuksia ja harjoituksia 210 ja taidenäyttelyitä 11. Akustiikan tiloissa oli kaiken kaikkiaan 667 tilavarausta ja vuoden kävijämäärä Akustiikassa n. 40 000.

Vuodelle 2022 asetettuihin toiminnallisiin tavoitteisiin päästiin suunnitelmien mukaisesti. Matalan kynnyksen lakisääteisiä tapahtumia toteutettiin 30 KPL, joista suurin osa kesäkautena. Historialliset kohteet Puuhkalan museo ja Helaalan mylly palveluineen keräsivät runsaasti positiivista palautetta kesäkautena. Kulttuurikysely järjestettiin nettikyselynä toista kertaa ja vastauksia saatiin yhteensä 55 kpl. Kyselyssä saatiin tuloksia asiakkaiden tyytyväisyydestä ja kehitysideoita koskien lakisääteisiä kulttuuripalveluita ja tapahtumia kohtaan. Kulttuurikeskus Akustiikan toiminta, palvelu ja puitteet saivat kiitosta niin tapahtumien järjestäjiltä, kuin tapahtumissa vierailevilta asukkailta.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kulttuuritoiminta				
Kulttuurikeskus Akustiikan palvelujen käyttäjämäärät	13 815	20 000	82 000	40 000
Akustiikan omakatteisuus %	16 %	21 %	35 %	26 %
Ilman pääomavuokraa	29 %	37 %	52 %	51 %
Museotoiminta – perinnekulttuuri				
Puuhkalan museon, iltatorin ja Helaalan Myllyn kävijämäärä	800	5 000	8 000	5 227
Yleinen kulttuuritoimi	2 200	6 000	4 000	6 600
Henkilöstö				
Kulttuurikeskus Akustiikka, kotiseutuarkisto, museotoimi, muu kulttuuritoimi	7	8,33	8,33	8,33

Talous

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
235 Kulttuuripalvelut						
Toimintatuotot	179 896	359 240	309 240	245 755	63 485	79,5 %
Toimintakulut	-922 063	-1 047 277	-1 047 277	-1 020 441	-26 836	97,4 %
TOIMINTAKATE	-742 168	-688 037	-738 037	-774 686	36 649	105,0 %

KULTTUURIPALVELUIDEN TULOSLASKELMA 2022

	TA 2022	TP 2022
Liikevaihto	309 240	263 255
Myyntituotot	96 489	57 947
Vuokratuotot	63 000	37 197
Muut tuotot	149 751	168 111
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-332 659	-279 058
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-56 082	-50 565
Muut henkilösivukulut	-11 843	-4 981
Ostot tilikaudella		
Palvelujen ostot	-95 490	-141 412
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-71 715	-71 066
Muut kulut		
Vuokrat	-457 752	-460 750
Muut toimintakulut	-21 736	-12 610
Poistot	-41 400	-39 295
Liikeyli-/alijäämä	-779 437	-796 481
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-779 437	-796 481
Tilikauden yli-/alijäämä	-779 437	-796 481
Omakatteisuus % (tuloilla katettu menoista, ei poistoja)	29,5	25,8
Omakatteisuus % (tuloilla katettu menoista, sis. poistot)	28,4	24,8

Vastuutoimielin:	75	HYVINVOINTILAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Hyvinvointijohtaja	

Sitovuustaso:	250	Liikuntapalvelut
---------------	-----	------------------

PERUSTEHTÄVÄ JA PALVELUAJATUS

Ylivieskan kaupungin liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

- järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen
- tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta
- ylläpitämällä liikuntapaikkoja

Liikunnalla on merkittävä myönteinen vaikutus kaupungin väestön kokonaisvaltaiselle terveydelle ja hyvinvoinnille sekä sairauksien ennaltaehkäisyyn ja hoitoon. Aktiivinen seuratoiminta yhdessä liikuntapalveluiden kanssa lisäävät Ylivieskan kaupunkiin elinvoimaisuutta. Liikkumattomuus on yhteiskunnallinen haaste, joka aiheuttaa merkittäviä kustannuksia vuosittain. Liikuntapalvelut pyrkivät edistämään liikunnan aikaansaamista terveyshyötyjä ja samalla parantamaan kaupunkilaisten arjessa jaksamista, kunnon ylläpitämistä ja tarjoamaan elämyksellisiä hetkiä. Tämä vaatii tiivistä yhteistyötä eri toimialojen ja sidosryhmien kanssa.

Ylivieskan liikuntapalveluiden tavoitteena on tarjota kuntalaisille liikuntamahdollisuudet yhdenvertaisuus-, tasa-arvo ja liikuntalain puitteissa asukkaitaan kuullen liikuntaa koskevissa päätöksissä, sillä liikunnalla on keskeinen rooli kuntalaisten harrastustoiminnassa sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Hyvinvoivat ja aktiiviset kuntalaiset ovat kunnan kivijalka.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Liikuntapalveluiden toiminta vuonna 2022 normalisoitui monella tavalla, joskin alkuvuodesta toimintaa värittivät sulkutoimenpiteet 8.1.2022 saakka sekä koronapassin käyttöönotto, jonka lisäksi myös asiakasmäärän rajoittaminen vaikutti toimintaan. Kävijämäärät uimahallissa kuitenkin loppukevään ja syksyn osalta ovat palautuneet lähelle ennen pandemiaa olevalle tasolle. Ohjattua liikuntaa on pystytty toteuttamaan normaalisti ja osallistujamäärät ovat olleet koko ajan kasvussa. Kesän aikana lasten, nuorten ja soveltavan liikunnan kesäleirit olivat käynnissä.

Uusien liikuntaolosuhteiden osalta vuoden aikana valmistui Huhmarin kuntoportaat sekä ulkokuntosali Kiviojan lähiliikuntapaikalle. Ulkokuntosalin viimeistelytyöt tehdään kevään 2023 aikana. Tapahtumien järjestämiselle on ollut edellytyksiä vuoden aikana. Syksyllä aloitettiin uusi matalan kynnyksen viikoittainen kohtaamistapahtuma "Iloisesti yhdessä", jossa vaihtuvina teemoinen liikuntalajien kokeilua ja hyvinvointiin liittyviä lyhyitä luentoja ja tietoisuuksia. Liikuntaneuvontapalveluketjun kehittäminen jatkui koko vuoden liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeen voimin ja Lissää Liikettä tapahtuma järjestettiin syyskuussa, joka keräsi paljon osallistujia. Liikuntapalveluiden vakituinen henkilöstö kasvoi yhdellä palvelusihteerin vakinaistamisen myötä lippukassa Messiin.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Uimahallin kävijämäärä	41 178	48 391	65 000	56 841*
Keilahallin ratatunnit	4 940	3 965	8 500	6 804*
Liikuntasalin käyttöaste Iltatunnit 1.9.-31.5	41,8 %	54,9 %	70 %	63,6 %
Tennishallin käyttöaste Iltatunnit 1.9.-31.5.	43 %	47,3 %	75 %	62,3 %
Jäähallin käyttöaste (Iltatunnit 1.1.-huhti, elo-31.12)	70,4 %	74,8 %	95 %	92,1 %
Erityisryhmien tilaisuudet	601	615	900	967
Liikuntapalveluiden nettomenot €/asukas	8 177	6 463	10 000	12 333
Henkilöstö	139	145	138	140

*Koronan takia liikuntatilat kiinni 1.1.-8.1.2022.

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma- %
250 Liikuntapalvelut						
Toimintatuotot	511 247	812 220	747 220	684 977	62 243	91,7 %
Toimintakulut	-2 741 488	-2 925 743	-2 925 743	-2 828 143	-97 609	96,7 %
TOIMINTAKATE	-2 230 241	-2 113 523	-2 178 523	-2 143 157	-35 366	98,4 %

LIIKUNTAPALVELUT TULOSLASKELMA 2022

	TA 2022	TP 2022
Liikevaihto	812 220	684 977
Myyntituotot	743 480	608 898
Vuokratuotot	28 840	21 425
Muut tuotot	39 900	54 654
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut	-683 478	-650 494
Ostot tilikaudella		
Palvelujen ostot	-417 575	-378 472
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-112 292	-99 929
Avustukset		
Avustukset yhteisöille	-70 000	-55 618
Muut kulut		
Vuokrat	-1 637 098	-1 636 832
Muut toimintakulut	-5 300	-6 788
Poistot	-509 829	-679 824
Liikeyli-/alijäämä	-2 623 352	-2 822 981
Rahoitustulot ja -menot		
Korkomenot	0	0
Korvaus jäännöspääomasta	0	0
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-2 623 352	-2 822 981
Varausten muutos	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 623 352	-2 822 981
Omakatteisuus % (tuloilla katettu menoista, ei poistoja)	28	24
Omakatteisuus % (tuloilla katettu menoista, sis. poistot)	24	20

Vastuutoimielin:	65	MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Musiikkiopiston rehtori	
Sitovuustaso:	240	Musiikkiopiston toiminta

PALVELUAJATUS

Ylivieskan seudun musiikkiopisto on alueellinen taideoppilaitos, joka antaa musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta sekä tarjoaa kulttuurikasvatusta järjestämällä konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin edistämiseen ja kehittämiseen liittyvää toimintaa. Ylivieskan lisäksi toimialueeseen kuuluvat sopimuskunnat Alavieska, Kalajoki, Pyhäjoki, Reisjärvi ja Sievi.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Opetus palasi koronapandemian jälkeen vuonna 2022 normaalikäytänteisiin. Etäopetusta pidettiin vain satunnaisesti yksittäisille oppilaille tai hahmotusaineiden opetuksen tukena Reisjärven toimipisteessä. Vuoden aikana järjestettiin yli 90 konserttia, kuten luokkamatineoita, oppilas- ja orkesterikonsertteja, soitinesittelykonsertteja sekä vierailukonsertteja palvelutaloihin. Vieska Sinfonietta konsertoi toukokuussa ja joulukuussa Kulttuurikeskus Akustiikassa.

Kevään pääsykokeisiin osallistui 167 hakijaa. Heistä 35 (n. 21 %) sai varsinaisen oppilaspaikan ja 19 soitinvalmennuspaikan. Lisäksi soitinvalmennuksesta otettiin varsinaisiksi oppilaisiksi 12 lasta. Oppilaspaikat saatiin täytettyä paikkamäärän mukaisesti lähes kaikissa kunnissa. Musiikkiopistossa opiskeli perus- ja syventävissä opinnoissa 381 varsinaista oppilasta sekä varhaisiän musiikkikasvatuksessa 311 musiikkileikkikoululaista ja valmennusoppilasta. Avoimella osastolla opiskeli kahdeksan opiskelijaa. Perusopintojen todistuksen sai vuoden aikana 25 oppilasta ja syventävien päättötodistuksen seitsemän oppilasta.

Opettajille järjestettiin kamarimusiikkipedagogiikan koulutusta opetushallituksen erillisvaltionavulla. Kouluttajina toimivat Juha Pisto, Anna-Karin Korhonen ja Elina Stirkinen. Juha Piston work shop -koulutukseen osallistui myös oppilasryhmiä. Erillisvaltionavulla hankittiin lisäksi kamarimusiikkinuotteja ja järjestettiin konserttisarja Wanhoja Wirsiä Waskilla Kalajoella, Reisjärvellä ja Sievissä sekä Bossakamari-konsertti Kalajoella. Kanteleorkesteri osallistui Tampereen KanteleKimaraan Raahen kantelistien kanssa osana Superkanteleorkesteri-yhteishanketta.

Oppilaat esiintyivät vuoden mittaan myös yritysten, jäsenkuntien, seurakuntien, yhdistysten ja järjestöjen pyytämänä erilaisissa tilaisuuksissa. Esiintymistilausten määrä nousi vuonna 2022 koronaa edeltävälle tasolle.

Oppilaitoshallintaohjelma Eepoksen käyttöä tiedotuskanavana oppilaiden ja huoltajien kehitettiin edelleen. Jatkoilmoittautumiset ja pääsykoeilmoittautumiset toteutettiin ohjelman kautta. Opettajien suuntaan Eepos-ohjelma on jo ensisijainen tiedotuskanava.

Opettajarekrytoinnissa kesäkuussa palkattiin pätevä viulunsoitonopettaja ja vuoden aikana saatiin pääosin myös päteviä sijaisia. Kamarimusiikki-hankkeen koulutuksia oli vuoden aikana 34, yhteensä opettajien koulutuksia 37. Hallintohenkilöstö osallistui TOPAKE-hankeeseen liittyviin koulutuksiin. Iltavahtimestari sekä kaksi opettajaa osallistui työsuojelun järjestämiin ensiapukoulutuksiin.

Musiikkiopiston kannatusyhdistys Musky ry avusti soitinhankintoja. Yhdistyksen 3000 euron avustuksella hankittiin mm. 5-kielisiä kanteleita, alttoviulu ja pedaalikorokkeita kaikkiin toimipisteisiin. Lisäksi kannatusyhdistys tuki syyskuussa konserttimatkaa Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin konserttiin Virta-Saliin.

Ylivieskan kaupungin osuus nettomenoista vuonna 2022 oli 194 708 €. Perus- ja syventävien opintojen oppilaita oli Ylivieskassa 151 ja varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilaita 146, viikkotuntimäärä oli 196.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Tuntimäärät à 45 min.				
- vuodessa (35 viikkoa)	16 044	17 080	18 130	17 290
- viikossa	486	488	518	494
Oppilasmäärä yhteensä	713	699	714	692
- musiikin perus- ja syventävät opinnot	379	378	379	381
- varhaisiän musiikkikasvatus (musiikkileikkikoulu ja valmennusryhmät)	334	321	335	311
Todistukset	9	38	25	32
suorituksia/opettaja	1	1	1	1
Bruttomenot				
euroa/tunti				
euroa/oppilas	86 €	82 €	84 €	85 €
Viikkotunnin hinta vuodessa	1 932 €	1 994 €	2 128 €	2 121 €
Henkilöstö	867 €	929 €	1 051 €	994 €

Talous

65 Musiikkiopiston johtokunta	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
Toimintatuotot	476 160	546 500	546 500	519 440	27 060	95,0 %
Toimintakulut	-1 393 810	-1 519 691	-1 519 691	-1 467 514	-52 177	96,6 %
TOIMINTAKATE	-917 650	-973 191	-973 191	-948 074	-25 117	97,4 %

Vastuutoimielin:	70	KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Kansalaisopiston rehtori ja apulaisrehtori	

Sitovuustaso:	245	Kansalaisopiston toiminta
---------------	-----	---------------------------

PERUSTEHTÄVÄ JA PALVELUAJATUS

Kansalaisopisto on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitos, joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle, kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi ja työelämän tarpeisiin. Kansalaisopiston tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Kansalaisopistopinnoissa korostuvat omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Ylivieskan seudun kansalaisopisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on edistää sivistyksellistä tasa-arvoa vapaan sivistystyön arvojen ja ihanteiden pohjalta. Koulutuksessa painottuvat kielet, taide- ja taidot, tietotekniikka ja terveyttä ja hyvinvointia edistävät aineet. Opisto järjestää suomen kielen ja kulttuurin koulutusta maahanmuuttajille. Lisäksi opisto järjestää lapsille ja nuorille musiikin opetusta sekä kuvataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaisesti. Kansalaisopisto voi järjestää myös koulutusta tukevaa tai siihen läheisesti liittyvää kehittämis- ja palvelutoimintaa.

Toiminta-alueena ovat Ylivieskan kaupunki sekä Alavieskan ja Sievin kunnat.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Joulukuussa 2021 pahentunut koronatilanne aiheutti sen, että Valtioneuvoston suosituksen mukaan lähiopetus päästiin käynnistämään vasta 17.1.2022. Samassa yhteydessä annettiin maskisuositus yli 12-vuotiaille. Vallinneen koronatilanteen vuoksi osa opiskelijoista ei uskaltanut osallistua lähiopetukseen ja etenkin alkuvuodesta peruutuksia kursseille tuli runsaasti. Kevään koronatilannetta ennakoiden verkkokurssitarjontaa lisättiin. Verkkokurssit saivatkin varsin hyvän vastaanoton erityisesti liikuntakurssien osalta. Vallitsevan koronatilanteen vuoksi kevään opinto-oppaasta tehtiin ainoastaan verkkoversio. Samoin toimittiin syksyn 2022 opinto-oppaan osalta.

Sieviin huhtikuuksi suunniteltu työnäyttely jouduttiin perumaan ensin koronan vuoksi ja myöhemmin Akavan liittojen julistaman vuoronvaihto- ja ylityökiellon takia. Kansalaisopisto järjesti yhteistyössä Koko kaupunki kasvattaa -työryhmän kanssa yleisöluennon 26.4.2022 aiheena Lapsen ja nuoren hyvän itsetunnon kehittyminen. Luennoitsija toimi lastenpsykiatrian erikoislääkäri Jari Sinkkonen.

Korona vaikutti myös esiintyvien ryhmien toimintaan. Vaikka esityksiä järjestettiin terveysturvallisuus huomioiden, osa esityksistä jouduttiin perumaan tai siirtämään. Teatteriryhmä Aamuvirkut juhli 20 toimintavuottansa Minna Vileniuksen ohjaamalla näytelmällä "Puutarhani on täynnä sirpaleita". Viihdeorkesteri

Selvät sävelet johtajanaan Keijo Nivala ja solistinaan Eino Grön nousi Akustiikan lavalle isäinpäivän aattona. YTY-teatteri valmisti syksyn aikana Juhani Löfbackan ohjuksessa musiikinäytelmän "Minustako filmitähti?". Näytelmän ensi-ilta oli 2.12.2022 ja esityksiä oli kaikkiaan 17. Edellisen lisäksi useat opiston kuorot järjestivät hyväntekeväisyyskonsertteja helmikuussa alkaneen Ukrainan sodan uhrien ja pakolaisten auttamiseksi. Ikkunagalleriassa järjestettiin useita vaihtuvia kuvataiteen oppilastöiden näyttelyitä.

Syyslukukauden alettua alkoi samalla opiston 60. toimintavuosi. Syksy saatiin vietyä läpi ilman rajoituksia ja kurssien keskeytyksiä. Merkille pantavaa koko vuonna oli, että opettajien rekrytointi oli erittäin haasteellista ja kaikkiin ryhmiin ei lukuisista yrityksistä huolimatta onnistuttu saamaan lainkaan opettajaa. Tämä luonnollisesti kavensi merkittävästi tarjottavien kurssien ainevalikoimaa ja kurssien määrää. Uusi rehtori Merja Hillilä aloitti virassa 1.6.2022.

Ylivieskan osuus nettomenoista oli 329 351,57 euroa ja Alavieskan ja Sievin 211 793,58 euroa.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Opetustunnit	8 094	7357,49	9 230	8421,15
Opiskelijamäärä	2 558	3102	2 700	2172
Toimipaikkojen määrä	74	67	60	49
Kustannukset €/t	97,89	109,11	107,23	104,29
Kustannukset €/opiskelija	309,73	258,80	366,57	404,36
Tuloilla katettu %	29,58	22,93	28,92	20,30
Opintomaksuilla katettu, %	15,05	12,05	20,90	14,40
Henkilöstö (sivutoimisia tuntiopettajia n. 170 /v)	5,5	5,5	7	5,5

TALOUS

70 Kansalaisopiston johtokunta	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
Toimintatuotot	149 046	286 275	286 275	178 242	108 033	62,3 %
Toimintakulut	-802 803	-989 737	-989 737	-878 279	-111 458	88,7 %
TOIMINTAKATE	-653 757	-703 462	-703 462	-700 037	-3 425	99,5 %

Vastuutoimielin:	80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:		Tekninen johtaja

Sitovuustaso:	255	Tekniset palvelut
---------------	-----	-------------------

PALVELUAJATUS

Tekniset palvelut turvaa osaltaan hyvinvoinnin perustan ja luo ihmisille ja yrityksille edellytykset menestymiseen ja viihtymiseen Ylivieskassa. Teknisten palveluiden keskeisiä tehtäviä ovat kaupunkirakenteen kehittäminen sekä liikenneväylien ja muun kunnallistekniikan sekä puistojen ja liikuntapaikkojen rakentaminen ja kunnossapito. Toimiala huolehtii kaupungin rakennusten rakennuttamisesta ja ylläpidosta, kaupungin puhdistus- ja ruokapalveluista, kaupunkiympäristön siisteydestä, viihtyisyydestä, turvallisuudesta ja kaavoituksesta sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Teknisten palveluiden hallinto

Teknisten palveluiden hallinto tuottaa teknisten palveluiden lautakunnan ja palvelukeskuksen yleis- ja taloushallinto sekä tuki- ja asiakaspalvelutehtäviä. Yksikkö huolehtii osaltaan toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä, ohjaa ja valvoo toimialan suunnittelua ja toteutusta sekä seuraa toiminnan tuloksia ja huolehtii yhteistyöstä. Teknisten palveluiden lautakunta kokoontui vuoden aikana 10 kertaa.

Teknisten palveluiden määrälliset ja laadulliset tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti. Talouden ja tavoitteiden toteutumista seurattiin säännöllisesti ja kuukausi- ja osavuosisraportit käsiteltiin säännöllisesti lautakunnan kokouksissa. Teknisten palveluiden talouden toteutuma verrattuna talousarvioon 2022 on alijäämäinen. Keskeisimmät syyt talousarvion ylitykseen ovat kasvaneet kustannukset sähkön, lämmön ja polttoaineen osalta. Lisäksi kustannuksia, joihin ei talousarviossa varauduttu, on tullut varautumiseen ja valmiussuunnitteluun liittyen. Tulot eivät toteutuneet suunnitellusti maankäyttöyksikössä ja viemärlaitoksessa.

Vakinaista henkilökuntaa on 3.

Kuntatekniikan palvelut

Kuntatekniikan palvelut tuottavat palveluja kadunpidon ja kaupunkiympäristön elinkaaren eri vaiheisiin kaupungin asukkaille sekä turvaa osaltaan elinvoimainvestointien ja -hankkeiden toteutumista. Palvelujen tuottamisessa haetaan uusia edullisempia tuottamistapoja.

Vuoden 2022 merkittävimpiä kuntatekniikan rakennushankkeita olivat Taanilan ja keskustan liikennejärjestelyt, Kiviojan kunnallistekniikan rakentaminen ja Kaisaniemen Helaalankadun risteysalueen suunnittelu. Ylivieskan kaupungin ensimmäinen osallistavan budjetoinnin hanke oli ulkokuntosali, joka toteutettiin kuluvan vuoden aikana.

Puistojen ja viheralueiden hoitotasot pysyivät ennallaan. Ulkoliikuntapaikkoja hoidettiin yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa ja liikuntapuiston kuntoratoja parannettiin avustushankkeen avulla ja alueelle rakennettiin muun muassa esteetön reitti.

Liikenneturvallisuuksiryhmien toiminta jatkui alueellisen liikenneturvallisuuksitoimijan avustamana yhdessä koulujen ja järjestöjen kanssa.

Vakinaista henkilökuntaa on 10.

Tilapalvelut

Tilapalvelut rakennuttavat, ylläpitää ja vuokraa kaupungin eri hallintokuntien käyttöön tiloja, jotka ovat käytettävyys ja kustannukset huomioon ottaen tarkoituksenmukaisia, turvallisia ja monikäyttöisiä. Vuonna 2022 ei ollut käynnissä isoja talonrakennushankkeita. Työohjelmassa oli Kaisaniemen koulun rakennustöiden loppuunsaattaminen, Vähäkankaan koulun hankesuunnittelu ja Aseman seudun rakennusten kunnostaminen.

Muita talonrakennuksen investointihankkeita toteutettiin lautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti. Rakennusten kunnossapito ja pienimuotoiset korjaustyöt suoritetaan pääosin omana työnä. Erillishankkeet kilpailutetaan ja toteuttamismuoto valitaan suunnittelun yhteydessä.

Vakinaista henkilökuntaa on 12.

Maankäyttöpalvelut

Maankäyttöpalvelut vastaavat kaupungin maanhankintaan ja luovutukseen liittyvistä asioista, maaomaisuuden hallinnasta, kiinteistönmuodostuksesta, paikkatieto- ja mittauspalveluista, kiinteistörekisterin pidosta sekä kaavoituksesta.

Maankäytölle laaditaan vuosittain toteuttamisohjelma. Raakamaata hankitaan ensisijaisesti vapaaehtoisilla kaupoilla. Tarvittaessa käytetään maankäyttö- ja rakennuslain mahdollisuuksia asemakaavojen toteutumisen varmistamiseen. Vuosittainen tonttivarantotavoite on 30–40 asuintonttia ja 5 - 10 liike- ja teollisuustonttia.

Rakennuskelpoisia vapaita pientalotontteja omakoti-, paritalo- ja rivitalorakentamiseen oli tarjolla yhteensä noin 58 kappaletta, joista varattiin 13. Asemakaava-alueen tonttitarjonnan lisäksi kaupungilla on kolme yleiskaavan mukaista rakennuspaikkaa Niemelänkylän osayleiskaava-alueella.

Maankäyttöpalvelut myi 10 tonttia, joista pientalotontteja 8, teollisuustontteja yksi sekä kerrostalotontteja yksi. Maanmyyntitulot olivat yhteensä noin 752 413 euroa. Raakamaata hankittiin noin 18,8 ha sekä muuta maata noin 0,2 ha. Maanhankintameno oli noin 441 417 euroa. Pientalotontteja vuokrattiin yksi. Viljelysmaita vuokrattiin noin 90 ha. Metsien hoidossa ja hakkuissa noudatettiin metsänhoitosuunnitelmaa.

Vuoden 2022 aikana tuli vireille neljä asemakaavaa. Korttelin 86 muutoksen sekä Kantatie 86 Ouluntien ja Kaisaniemenkadun liikennejärjestelyiden asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat (OAS) pidettiin nähtävillä. Junnikankankaan teollisuusalueen asemakaava eteni ehdotusvaiheeseen.

Helmikuussa 2022 vireille tullut Koivikonkadun asemakaavan muutos hyväksyttiin kesäkuussa 2022. Vuoden lopulla oli vireillä kaikkiaan 7 asemakaavaa, joista Salmiperän asemakaavan laajennus eteni ehdotusvaiheeseen. Asemakaavat laaditaan viranomaistyönä. Kaavahankkeiden vaatimat erityisselvitykset, kuten melu- ja tärinäselvitykset, teetettiin ostopalveluna.

Vireillä olevista osayleiskaavoista Vasaman tuulivoimapuiston ja Koirannevan tuulivoimapuiston osayleiskaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat (OAS) sekä ympäristövaikutusten arviointiohjelmat (YVA) olivat nähtävillä. Myös pitkään vireillä ollut Pajukoski II tuulivoimapuistohanke aktivoitui ja päivitetty OAS ja YVA-ohjelma olivat nähtävillä. Yleiskaavoituksessa käytettiin konsulttipalveluita.

Maankäyttöpalvelut osallistuivat Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmistelun ohjaukseen maakuntakaavan neuvottelukunnan ja Tuuli-selvityshankkeen kautta.

Paikkatiedon rajapintapalveluiden kehittämistä jatkettiin aineistoja parantamalla ja uusia aineistoja julkaisemalla. Johtokartan perusparantamista jatkettiin toimistotyönä ja täydennyskartoituksina kesätyöntekijöiden työpanosta hyödyntämällä. Mittauspalveluissa keskityttiin johtokartan perusparantamisen lisäksi uudisrakentamiseen liittyviin maastotöihin, muihin täydennyskartoituksiin, sekä tonttijakojen ja lohkomistoimistusten maastotöihin. Mittauspalveluita myytiin kuntiin yhteistyösopimuksien mukaisesti. Kiinteistöveroselvityksen valmistelua jatkettiin.

Kiinteistönmuodostuspalveluna laadittiin sitovia tonttijakoja ja tonttijaon muutoksia sekä tehtiin tontin ja yleisen alueen lohkomisia. Kiinteistöinsinöörin lakisäätäinen palvelu ostettiin Maanmittauslaitokselta.

Vakinaista henkilökuntaa on 8.

Puhdistus- ja ruokapalvelut

Puhdistuspalvelut tuottavat teknisesti ja toiminnallisesti laadukkaita palveluja asiakkaille. Puhdistuspalveluiden tulee ylläpitää kiinteistöjen arvoa ja kuntoa ja osaltaan vaikuttaa siihen, että tilat ovat käyttäjilleen terveelliset, turvalliset ja miellyttävät.

Puhdistuspalveluiden keskeisimmät palvelutehtävät ovat ylläpito- ja perussiivouspalvelut. Palvelun laadun tulee vastata tilojen käyttötarkoitusta ja siellä olevan toiminnan vaatimaa puhtaus- ja hygieniatasoa.

Siivottavia kohteita ovat koulut, päiväkodit, virastot, pelastuslaitos ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallion käyttämät tilat, kuten terveyskeskus ja palvelutalot. Siivottavaa huoneistoalaa on n. 52 000 m².

Ruokapalveluiden toiminta-ajatuksena on laadukkaiden, ravitsemuksellisesti täysipainoisten ja asiakkaiden hyvinvointia edistävien aterioiden tuottaminen. Keittiöt valmistavat päivän kaikkia aterioita asiakkaiden tarpeiden mukaan. Aterioita tehdään mm. kouluille, päiväkodeille, palveluasuntoihin, terveyskeskukseen, kotiin (kotipalveluateriat) ja työpaikkaruokailuun. Kaikkia aterioita valmistettiin 1 211 966 kpl. Kustannukset nousivat budjettiin nähden n. 18 %; elintarvikekustannukset nousivat eniten.

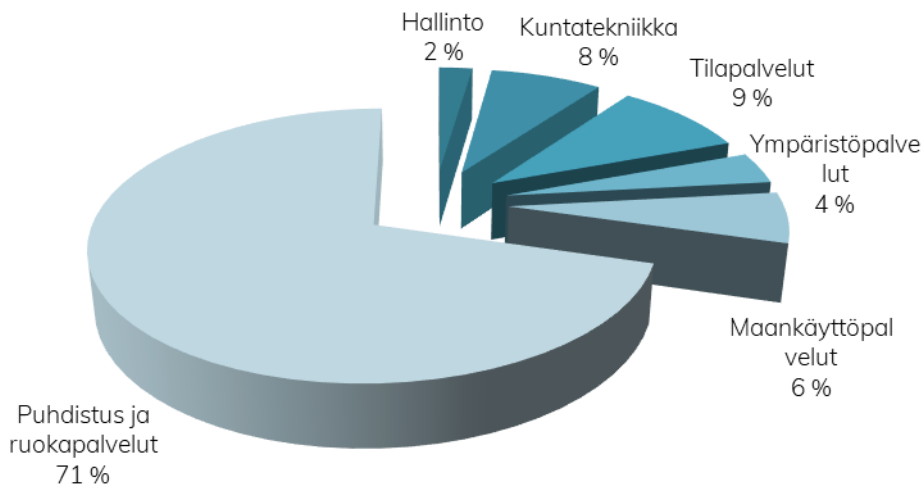
Vuosi 2022 oli merkittävä puhdistus- ja ruokapalvelujen toiminnassa, kun alettiin valmistautumaan toimintamuutokseen. Puhdistus- ja ruokapalvelut loppuvat kaupungin omana toimintana ja toiminta siirtyy PPE-

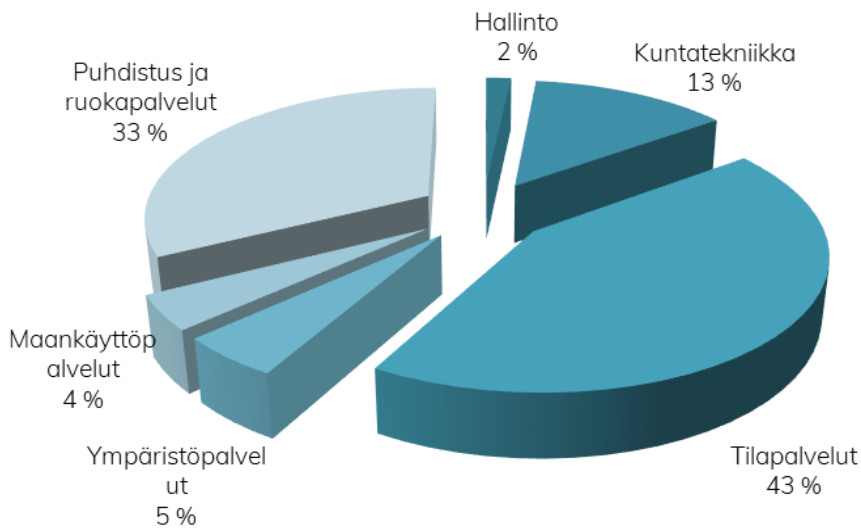
Köökki Oy:öön 1.1.2023. PPE-Köökki Oy on 11 kaupungin/ kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen omistama yhtiö, jonka toimitusjohtajaksi valittiin palvelujohtaja Eija Kangasoja.

Työntekijöitä puhdistus- ja ruokapalveluissa oli 91.

Teknisten palveluiden henkilöstön jakautuminen

Teknisten palveluiden kustannusten jakautuminen

TUNNUSLUVUT

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Tekniset palvelut				
- kustannukset €/as	971	1 075	1 030	1 062
- henkilöstö (vak.)	118	122	107,5	129
Kuntatekniikan palvelut				
Liikenneväylät				
- kustannukset (€/as)	63	68	68	68
Katujen rakentaminen (m)	357	766	500	458
Yksityisteiden hoito (€/as)	5	13	11	21
Maankäyttöpalvelut				
Kaavoitus				
- kustannukset (€/as)	14,6	16	15	15
Tontit (myytyt)				
- asuinrakentaminen (kpl)	12	20	20	9
- liike- ja teollisuus (kpl)	4	4	6	1
- asuinrakentaminen (vuokratut)		4	4	1
Kiinteistö- ja mittauspalvelut				
- kustannukset (€/as)	27	31	26	31
Puhdistus- ja ruokapalvelut				
Puhdistuspalvelut:				
- kustannukset (€/m ² /kk)	2,77	3,13	3,47	2,94
- kustannukset (€/as)	124	127	141	120
Ruokapalvelut:				
- aterian keskihinta (€)	2,81	2,76	3,23	3,08
Tilapalvelut				
- kustannukset (€/m ² /kk)	424	470	443	483
Energian kulutus				
- kwh/m ²	252	233	250	274

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
255 Tekniset palvelut						
Toimintatuotot	13 302 073	13 069 563	13 069 563	13 130 544	-60 981	100,5 %
Toimintokulut	-15 769 071	-15 639 621	-15 639 621	-16 258 431	618 809	97,4 %
TOIMINTAKATE	-2 082 309	-2 442 858	-2 442 858	-3 004 056	561 197	104,0 %

Vastuutoimielin:	80	TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Tekninen johtaja	

Sitovuustaso:	260	Viemärlaitos
---------------	-----	--------------

PALVELUAJATUS

Viemärlaitos huolehtii jätevesien keräilystä ja poisjohtamisesta.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Viemärlaitoksen talousarvion käyttötalousosan nettomenot olivat noin 280 000 euroa. Tilinpäätös ei ole toteutunut talousarvion mukaisesti, kustannukset olivat arviota korkeammat ja vastaavasti tuloja tuli vähemmän. Laskutettava jätevesimäärä laski hieman edellisvuodesta.

Viemärlaitoksen investointeihin käytettiin toimintavuonna yhteensä noin 170 000 euroa. Investoinnit kohdentuivat pääasiassa viemäriverkoston rakentamiseen (Kurula ja keskustan liikennejärjestelyt) sekä Niemelänkylän ja Vähäkankaan alueviemärointiin.

Vuoden aikana uusia jätevesiliittymäsopimuksia tehtiin yhteensä 19 kpl. Liittymismaksutuloja viemärlaitokselle kertyi n. 66 000 euroa. Jäteveden käyttömaksua korotettiin 0,35 euroa (sis. alv 24 %) 1.3.2022 alkaen.

Viemärlaitoksen riskienhallinta kohdistuu taloudellisten, teknisten ja turvallisuusriskien hallintaan. Viemärlaitoksen talouden toteutumista seurataan säännöllisesti.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kustannukset (€/as)	103	105	101	106
Viemärien rakentaminen (m)				
- jätevesiviemärit	835	1 025	1 000	600
Laskutettu jätevesi (m ³)	600 374	607 501	600 000	571 950
Vuotoveden määrä (%)	49	45	35	43

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
260 Viemärlaitos						
Toimintatuotot	1 836 186	2 033 500	2 033 500	1 898 309	135 191	93,4 %
Toimintakulut	-1 612 396	-1 551 060	-1 551 060	-1 619 653	68 593	104,4 %
TOIMINTAKATE	230 106	494 940	494 940	282 822	212 106	57,1 %

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA 2022

	TA 2022	TP 2022
Liikevaihto		
Myyntituotot	2 027 000	1 898 164
Maksutuotot	6 500	145
Valmistus omaan käyttöön	12 500	4 177
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut	-33 494	-37 050
Ostot tilikaudella		
Palvelujen ostot	-1 477 596	-1 399 795
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-33 850	-176 783
Muut kulut		
Muut toimintakulut	-6 120	-6 025
Poistot	-327 071	-316 535
Liikeyli-/alijäämä	167 869	-33 701
Rahoitustulot ja -menot		
Korkomenot	0	0
Peruspääoman korko (4 %)	-144 275	-144 275
Yli-/alijäämä ennen varauksia	23 594	-177 976
Poistoeron muutos	0	0
Varausten muutos	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	23 594	-177 976

Vastuutoimielin:	80	Rakennus- ja ympäristölautakunta
Vastuuviranhaltija:	Ympäristöpäällikkö	

Sitovuustaso:	255	Ympäristöpalvelut
---------------	-----	-------------------

PALVELUAJATUS

Ympäristöpalvelut vastaavat rakentamiseen ja ympäristönsuojeluun liittyvistä, sektorin lainsäädännön edellyttämistä viranomaistehtävistä Ylivieskan kaupungin alueella. Laeissa tarkoitettuna viranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta.

Viranomaistoiminnan lähtökohtana on asiakaskohtainen, helposti tavoitettava, tasapuolinen ja oikeudenmukainen, sekä myös muuhun kaupungin hallintoon nähden riippumaton palvelutuotanto.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Rakennus- ja ympäristölautakunta piti vuoden 2022 aikana 11 kokousta, joissa käsiteltiin 86 kokousasiaa. Ympäristöpalvelut pysyivät hyvin budjetissaan. Talousarvion mukaiset menot ylittyivät, mutta tulojen ylittyminen oli tätäkin suurempi.

Rakentamisen volyyymi laski noin 20 prosenttia lupamäärillä mitattuna. Rakennusluokkia vertailtuna suhteellisesti suurin vähennys oli uusien omakotitalojen kohdalla. Kuten edellä olevasta voidaan päätellä, uudisrakentaminen kääntyi laskuun. Sen sijaan purkaminen lisääntyi. Toholammin kunnalle myytiin rakennusvalvonnan palveluja alkuvuonna keskimäärin yhden työpäivän verran viikossa. Maaliskuusta lähtien palvelua on myyty myös Sievin kunnalle, kuntien rakennusvalvonnan palvelujen tuottaminen vaatii yhden henkilön koko työpanoksen. Työviikon aikaresurssien jakaminen Toholammin ja Sievin kunnan kesken tapahtui asiakasohjautuvasti, kunnissa vallitsevan työtilanteen mukaan vaihdellen. Lisäksi Toholammin kuntaa palveltiin koko vuoden ajan heidän rakennusvalvonnan arkistonsa sähköistämässä.

Rakennusvalvonnassa tehtiin lupapäätöksiä 215 kpl (suluissa vuoden 2021 tiedot, 269) jakautuen seuraavasti:

- Rakennuslupia 87 kpl (152)
- Toimenpidelupia 105 kpl (96)
- Purkamislupia 15 kpl (6)
- Poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisupäätöksiä tehtiin 8 (14)

Asuinrakennusten lupia myönnettiin 2022 seuraavasti:

- Erilliset pientalot 41 kpl (41)
- Rivitaloja 3 kpl (3)
- Kerrostaloja 1 kpl (1).

Vuoden aikana myönnettiin lupa 55 asuinhuoneiston rakentamiseen ja uusia asuinhuoneistoja valmistui 70.

Vuoden aikana myönnettyihin merkittäviin lupiin voidaan lukea mm. kerrostalo (6 krs, 3174 m²) ja Urakkannevan tuulivoimalat (9 kpl).

Päätöksistä tehtyjä oikaisuvaatimuksia ja valituksia lautakunta käsitteli edeltäviin vuosiin verrattuna tavanomaisen määrän.

Vuonna 2022 sähköisen asiointin (Lupapiste) käyttöaste oli 100 %. Muutama asiakas tuo vuosittain paperisen hakemuksen, joka rakennusvalvonnassa viedään Lupapisteen sähköiseen järjestelmään. Aiemmin kertyneen arkiston sähköiseksi vieminen ja tiedostojen lupapisteeseen siirtäminen jatkui edelleen ja tätä varten oli määräaikainen työntekijä.

Ympäristöpäällikkö teki yhteensä 59 (35 kpl vuonna 2021) viranhaltijapäätöstä. Merkittävimmät päätökset olivat kolme maa-aines- ja ympäristönsuojelulakien mukaista yhteiskäsittelylupaa Kettukalliolle, kaksi maa-aineslupaa, yksi eläinsuojaa koskeva päätös sekä yhdeksän maisematyölupaa ja seitsemän ratkaisua liittyen asuinkiinteistön energiamuodon muutoksen yhteydessä tapahtuvaan maanlaisen öljysäiliön poistamiseen. Työntekijöiden rekrytointiin liittyen tehtiin kuusi päätöstä.

Ympäristönsuojelulain edellyttämässä ns. säännöllisessä valvonnassa jatkettiin kuntayhteistyötä siten, että Ylivieskan kaupunki myi valvontapalveluja Kannuksen, Nivalan ja Oulaisten kaupungeille sekä Merijärven ja Sievin kunnille. Ympäristöviranhaltijapalveluita on myyty Kannuksen ja Oulaisten kaupungeille sekä Merijärven ja elokuusta 2020 alkaen Alavieskan ja Toholammin kunnille. Palvelun tuottamiseen tarvittavan ympäristötarkastajan virka vakinaistettiin vuoden lopulla, helpottamaan rekrytointiin liittyviä haasteita.

Ympäristöpalvelut hallinnoivat Kalajoen valuma-alueen vesienhoitoryhmää sekä toiminnan tueksi toteutettavaa vesienhoitohanketta. Lisäksi ELY-keskuksen myöntämän valtionavustuksen turvin toteutettavat kaksi hanketta Pylväsojalla saatiin valmiiksi. Salmelanojan vesienhallintaan ja tulvasuojelua koskeva hanke, samoin kuin Kalajokivarren pengerryspumppaamojen hyödyntämistä vesiensuojelussa koskevat hankkeet alkoivat. Lampinneva ennallistettiin Helmi-hankeena, yhteistyössä maanomistajan kanssa. Kaupunki oli edelleen mukana ProAgria Oulun vetämässä Pohjois-Pohjanmaan alueella vesienhoitotyötä edistävässä Vyyhti-hankeessa sekä tähän liittyen ns. ydintoimijana. Kaupungin hankkeita esiteltiin useissa tilaisuuksissa ja koulutuksissa.

Vakinaista henkilökuntaa oli 5 viran- tai toimenhaltijaa. Määräaikaisia työntekijöitä oli myös viisi.

TUNNUSLUVUT	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Rakennusvalvonta				
Rakennusluvut				
määrä (kpl)	143	152	170	87
määrä (k-m ²)	22 167	29 837	29 500	11 596
Toimenpideluvat				
määrä (kpl)	100	96	100	105
Lupapäätökset yht.				
määrä (kpl)	277	269	300	215
Rakennusvalvonta				
kustannukset (€/as)	21,55	23,6	21	22,1
tuottojen osuus (%)	91	63	45	75
Ympäristöpalvelut				
Ympäristöluvut (kpl)	4	11	10	7
Henkilöstö				
vakinainen	5	6	6	6
määräaikainen	5	4	4	4

TALOUS

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
256 Ympäristöpalvelut						
Toimintatuotot	516 591	464 000	464 000	548 366	-84 366	118,2 %
Toimintakulut	-747 397	-833 374	-833 374	-856 119	22 745	102,7 %
TOIMINTAKATE	-230 563	-369 374	-369 374	-307 606	-61 768	83,3 %

Vastuutoimielin:	90	JÄTELAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:	Jätelautakunnan esittelijä	

Sitovuustaso:	Jätelautakunta
---------------	----------------

PALVELUAJATUS

Jokilaaksojen jätelautakunta (myöhemmin jätelautakunta) on jätelain edellyttämä ja kuntalain mukainen yhteinen lautakunta kuntien omistaman, jätehuollon palvelutehtävästä huolehtivan jätehuolto-yhtiö Vestia Oy:n toimialueella.

Jätelautakunta vastaa ja päättää toimialueellaan kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä siten kuin jätelaissa on säädetty.

Viranomaistoiminnan lähtökohtana on asiakaskohtainen, helposti tavoitettava, tasapuolinen ja oikeudenmukainen sekä myös riippumaton palvelutuotanto.

KATSAUS VUODEN 2022 TOIMINTAAN

Kaikki 16 toimialueen kuntaa ovat vuonna 2022 osallistuneet Jokilaaksojen jätelautakunnan toimintaan.

Jätelautakunnan toiminnan keskeisiä tehtäviä vuonna 2022 olivat:

- jätehuoltomääräysten päivittäminen
- jätemaksutaksan tarkistaminen
- jätelain uudistuksen seuraaminen
- pakkausjätteen kiinteistökohtaisen keräyksen laajentaminen Vestia Oy:n palvelutehtävänä
- kompostirekisterin perustaminen ja kompostointi-ilmoitusten kerääminen
- sako- ja umpikaivolietteiden kuljetustietojen kokoaminen
- jätteenkuljetuksen ulkopuolella olevien kiinteistöjen kartoittaminen ja kehottaminen kuljetukseen liittymiseksi

Lisäksi keskeinen osa jätelautakunnan toimintaa ovat jätetaksan liittyvät tehtävät, kuten maksuunpano- ja perintäluetteloiden hyväksyminen sekä maksuistutusten käsitteleminen ja maksujen kohtuullistamis- päätökset. Jäteautakunnan alaisia työntekijöitä työllistävät myös poikkeamisratkaisut jätehuoltomääräyk- sistä sekä jätteen kuljetuksen rekisterin ylläpitotehtävät.

Jätelautakunnan alaisen henkilökunnan määrä oli 2–3 htv vuonna 2022. Jätelautakunnan toimistosihteerinä toimi Elina Myllyoja. Esittelijän tehtävää hoiti heinäkuuhun saakka Kaisa Helaakoski ja tämän jälkeen Tapio Koistinaho. Jätelautakunnan määräaikaisena jätehuoltosuunnittelijana aloitti marraskuussa Anu Linnala. Hänen ensisijainen tehtävänsä oli kompostirekisterin perustaminen.

Jätelautakunta kokoontui kertomusvuonna neljä kertaa ja käsitteli 29 asiaa. Jätelautakunnan puheenjohtaja tulee aina isäntäkunta Ylivieskasta, vuonna 2022 puheenjohtajana toimi Tarmo Hirvelä. Varapuheenjohtaja valitaan vuosittain kuntien aakkosjärjestyksen mukaisesti. Vuonna 2022 varapuheenjohtajana toimi Teemu Kähärä Pyhäjärveltä.

Jätelautakunta hyväksyi 21.6.2022 uudet jätehuoltomääräykset sekä viranhaltijapäätöksissä sovellettavat menettelytavat ja periaatteet. Merkittävimmät muutokset koskivat erilliskeräysvelvoitteita vähintään viiden huoneiston kiinteistöille, 2024 alkavaa biojätteen erilliskeräystä Ylivieskan keskustaajamassa sekä biojätteen kompostointiin liittyviä määräyksiä ja kompostirekisterin perustamista. Lisäksi jätelautakunta hyväksyi 20.10.2022 vuoden 2023 alusta noudatettavan jätemaksutaksan, taksan muutokset johtuivat lisääntyneistä polttoainekustannuksista ja olivat maltillisia.

Vuoden 2022 aikana jätelautakunnan esittelijä teki 119 päätöstä jätemaksumuistutuksista, näistä 106 oli perusmaksun muuttamisista vapaa-ajan-asunnon perusmaksuksi. Päätöksiä kiinteistön käyttökelpottomuudesta tehtiin 18. Jätehuoltomääräyksistä poikkeamispäätöksiä tehtiin 80, joista tyhjennysvälin pidennyspäätöksiä oli 74. Jätemaksujen maksuunpanopäätöksiä tehtiin 115 ja maksujen siirtoja perintään 34.

Esittelijä ja toimistos sihteeri osallistuivat Suomen Kiertovoima ry:n järjestämille jätehuoltopäiville 5.–6.10. Jätelautakunnan esittelijä, toimistos sihteeri, jätehuoltosuunnittelija sekä jätelautakunnan jäseniä osallistui jätelautakuntien neuvottelupäiville Helsingissä 15.-16.11.2022. Lisäksi esittelijä, toimistos sihteeri sekä jätelautakunnan jäseniä kävi tutustumiskäynnillä Westenergy Oy:lle marraskuussa 2022.

TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Henkilöstö (htv)	2	2	3	2

TALOUS

264 Jätelautakunta	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)	Toteuma-%
Toimintatuotot	149 374	199 727	199 727	147 317	52 410	73,8 %
Toimintakulut	-149 374	-199 727	-199 727	-147 317	-52 410	73,8 %
Toimintakate	0	0	0	0	0	0,0 %

3.1 Tytäryhtiöt

Valtuusto asetti talousarviossa tytäryhteisölle toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka johdettiin kaupunkistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvotteli tytäryhteisön kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyrittiin varmistamaan, että tytäryhteisön toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Konsernijohto pyrki tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Alla on esitetty yhtiöihin kohdistuneiden tavoitteiden toteutumisen ja tunnusluvut.

YLIVIESKAN VUOKRA-ASUNNOT OY

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy on kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka perustettiin vuonna 1989 Ylivieskan kaupungin vuokra-asuntojen hallinnointia varten. Yhtiö vuokraa ja hallinnoi vuokra-asuntoja Ylivieskan alueella.

Toimintaympäristön muutokset

Ei olennaisia muutoksia.

Tavoite	Tavoite 2022	TP 2022
Vuokra-asuntojen käyttöaste vähintään	90 %	90,4 %
Toiminnan omarahoitusosuus vähintään	100 %	100 %
Yhtiön hallinnassa olevat tilat pidetään hyvässä kunnossa	Kyllä	Kyllä
Käyttökate-% on vähintään	30 %	29,4 %
Omavaraisuusaste	40 %	61,2 %

Tunnusluvut	2020	2021	2022
Liikevaihto, t€	2968	3071	3 131
Tilikauden tulos, t€	218	242	493

Taseen loppusumma, t€	11931	11651	11204
-----------------------	-------	-------	-------

YLIVIESKAN TEKNOLOGIAKYLÄ YTEK OY

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Ylivieskan Teknologia kylä Ytek Oy on kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka on perustettu 1998. Yhtiö omistaa ja hallinnoi kahta yritys kiinteistöä Vierimaantiellä. Yhtiö tuotti kaupungin elinkeino- ja kehittämispalvelut 30.5.2021 saakka.

Toimintaympäristön muutokset

Ensimmäinen kokonainen tilikausi pelkästään kiinteistöyhtiönä.

Tavoite	Tavoite 2022	TP 2022
Yhtiön hallinnassa olevat tilat pidetään hyvässä kunnossa	Kyllä	Kyllä
Käyttökate-% on vähintään	40 %	39,2 %
Omavaraisuusaste	20 %	85,2%

Tunnusluvut	2020	2021	2022
Liikevaihto, t€	831	790	673
Tilikauden tulos, t€	23	70	108
Taseen loppusumma, t€	2 500	2 366	2 273

VIIESKAN TEOLLISUUSTALO OY

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Vieskan Teollisuustalo Oy on kaupungin 62,54 %:sti omistama yhtiö, joka on perustettu 1971. Yhtiö omistaa ja hallinnoi teollisuuskiinteistöä osoitteessa Joutsentie 11.

Toimintaympäristön muutokset

Ei muutoksia.

Tavoite	Tavoite 2022	TP 2022
Yhtiön hallinnassa olevat tilat pidetään hyvässä kunnossa	Kyllä	Kyllä
Käyttökate-% on vähintään	20 %	3,0 %
Omavaraisuusaste	40 %	73,8 %

Tunnusluvut	2020	2021	2022
Liikevaihto, t€	97	97	97
Tilikauden tulos, t€	1	2	-7
Taseen loppusumma, t€	269	249	227

YLIVIESKAN TEOLLISUUSKIINTEISTÖT OY

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy on kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka on perustettu 1998. Yhtiö omistaa ja hallinnoi Ylivieskan kaupungille vuokrattua keskuskeittiörakennusta.

Toimintaympäristön muutokset

Ei muutoksia.

Tavoite	Tavoite 2022	TP 2022
Yhtiön hallinnassa olevat tilat pidetään hyvässä kunnossa	Kyllä	Kyllä

Käyttökate-% on vähintään	40 %	91 %
Omavaraisuusaste	20 %	6 %

Tunnusluvut	2020	2021	2022
Liikevaihto, t€	-	187	175
Tilikauden tulos, t€	-	2	2
Taseen loppusumma, t€	-	3 104	3074

ASUNTO OY RAUDASSATO

Asunto Oy Raudassato on kaupungin 100 %:sti omistama kahden rivitalon yhtiö, joka vuokraa asuntoja. Ryhmäperhepäiväkoti Rastas toimii yhtiön tiloissa.

Tavoite	Tavoite 2022	TP 2022
Yhtiön hallinnassa olevat tilat pidetään hyvässä kunnossa	Kyllä	Kyllä

Tunnusluvut	2020	2021	2022
Liikevaihto, t€	38	36	43
Tilikauden tulos, t€	0	0	0
Taseen loppusumma, t€	265	265	243

4. Tuloslaskelman, rahoitus- ja investointiosan toteutuminen

4.1 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Tuloslaskelmaosan tulot ja menot sisältävät myös sisäiset tulot ja menot.

	TA-alkuperäinen 2022	TA-muutokset vuoden aikana 2022	TA-muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (ta-m /tp)	Toteuma-% (ta/tp)
Myyntituotot	23 553 413	1 079 198	24 632 611	26 692 624	-2 060 013	108,4 %
Maksutuotot	1 543 625	0	1 543 625	1 731 307	-187 682	112,2 %
Tuet ja avustukset	1 517 227	50 000	1 567 227	1 607 506	-40 279	102,6 %
Muut toimintatuotot	17 159 616	0	17 159 616	19 977 962	-2 818 346	116,4 %
TOIMINTATUOTOT	43 773 881	1 129 198	44 903 079	50 009 399	-5 106 320	111,4 %
Valmistus omaan käyttöön	139 700	0	139 700	128 156	11 545	91,7 %
Henkilöstökulut	-45 821 646	-721 483	-46 543 129	-49 442 385	2 899 256	106,2 %
Palvelujen ostot	-74 763 721	-785 366	-75 549 087	-76 006 123	457 036	100,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 344 814	-199 249	-6 544 063	-7 498 739	954 676	114,6 %
Avustukset	-4 884 500	-275 000	-5 159 500	-5 140 863	-18 637	99,6 %
Muut toimintakulut	-15 318 587	-560 740	-15 879 327	-17 214 112	1 334 785	108,4 %
TOIMINTAKULUT	-147 133 269	-2 541 838	-149 675 107	-155 302 223	5 627 116	103,8 %
TOIMINTAKATE	-103 219 688	-1 412 640	-104 632 328	-105 164 668	532 341	100,5 %
Verotulot	63 782 000	2 783 000	66 565 000	66 576 790	-11 790	100,0 %
Valtionosuudet	47 938 800	304 036	48 242 836	48 071 040	171 796	99,6 %
Korkotuotot	320 000	-95 000	225 000	236 913	-11 913	105,3 %
Muut rahoitustuotot	219 475	0	219 475	256 211	-36 736	116,7 %
Korkokulut	-800 000	0	-800 000	-1 199 916	399 916	150,0 %
Muut rahoituskulut	-146 275	0	-146 275	-146 976	701	100,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-406 800	-95 000	-501 800	-853 767	351 967	170,1 %
VUOSIKATE	8 094 312	1 579 396	9 673 708	8 629 395	1 044 314	89,2 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 462 627	0	-6 462 627	-6 119 494	-343 133	94,7 %
Arvonalentumiset	0	0	0	-175 437	175 437	0,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6 462 627	0	-6 462 627	-6 294 931	-167 696	97,4 %
TILIKAUDEN TULOS	1 631 685	1 579 396	3 211 081	2 334 464	876 617	73 %
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	285 443	0	285 443	515 192	-229 749	180,5 %
Varausten ja rahastojen muutos	285 443	0	285 443	515 192	-229 749	180,5 %
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	1 917 128	1 579 396	3 496 524	2 849 656	646 869	81,5 %

Veroprosentit

Verovuosi	Tulovero- prosentti	Yleinen kiin- teistövero%	Vakituisten asuin- rak. kiinteistö- vero%	Muun asuinra- kennuksen kiin- teistövero%
2011	21,00	1,00	0,55	1,10
2012	21,00	1,00	0,55	1,10
2013	21,50	1,05	0,60	1,10
2014	21,50	1,10	0,65	1,15
2015	21,50	1,30	0,70	1,15
2016	21,50	1,30	0,70	1,15
2017	21,50	1,30	0,70	1,15
2018	21,50	1,30	0,70	1,15
2019	22,00	1,30	0,70	1,15
2020	22,00	1,30	0,70	1,15
2021	23,00	1,30	0,70	1,15
2022	23,00	1,30	0,70	1,15

Tuloveron määräytyminen

Verovuosi	Tuloveroprosentti	Kunnallisveron vero- tettava tulo, 1000 €	Muutos %
2011	21,00	186 749	4,72
2012	21,00	193 362	3,54
2013	21,50	202 802	4,88
2014	21,50	209 033	3,07
2015	21,50	212 342	1,58
2016	21,50	212 195	-0,1
2017	21,50	210 511	-0,8
2018	21,50	213 440	2,1
2019	22,00	219 799	3,0
2020	22,00	225 118	2,4
2021	23,00	236 780	4,3
2022	23,00	248 246	5,1

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 2022	Poikkeama euroa
Peruspalvelujen valtionosuus	29 319 000	-4 640	29 314 360	29 314 357	-3
Verotuloihin perustuva tasaus	10 596 300	-21 146	10 575 154	10 575 156	2
Opetus- ja kultt.t. muut valtionosuudet	340 000	20 620	36 0620	1 888 29	-171 791
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0	0
Verotulomenetysten kompensatiot	7 683 500	309 202	7 992 702	7 992 698	-3
Yhteensä	47 938 800	304 036	48 242 836	48 071 040	-171 796

Verorahoituksen kehitys

(Verotulot ja valtionosuudet yhteensä)

Vuosi	Verotulot	Muutos %	Valtionosuus	Muutos %	Yhteensä	Muutos %
2011	45,9	6,5	26,7	5,1	72,6	6,0
2012	46	0,3	27,9	4,4	73,9	1,8
2013	49,9	8,6	28,6	2,7	78,5	6,4
2014	51,3	2,8	29,2	2,0	80,5	2,5
2015	53,3	3,9	30,9	5,7	84,2	4,6
2016	54	1,2	34	10,4	88,1	4,6
2017	54,6	1,0	35,3	3,8	89,9	2,0
2018	53,7	-1,6	35,9	1,7	89,6	-0,3
2019	55,0	2,5	38,0	5,5	93,0	3,8
2020	57,5	4,5	47,5	25,0	105,0	12,9
2021	62,8	9,2	46,0	-3,1	108,7	3,5
2022	66,6	6,0	48,1	5,0 %	114,6	5,6

4.2 Investointiosan toteutumisvertailu

Hanke	TA 2022	TA-MUUTOS 2022	TA YHT. 2022	TP 2022	Ali/yli	Tot-%
8000 Maa- ja vesialueet						
Menot	-300 000	0	-300 000	-448 511	-148 511	149,5 %
Tulot	800 000	0	800 000	32 871	-767 129	4,1 %
Netto	500 000	0	500 000	-415 640	-915 640	-83,1 %
Maa-alueiden myyntivoitot näkyvät tuloslaskelmassa. Tässä on maanmyyntituloista tasearvon osuus. Maan myyntitulot yhteensä 733.445 euroa (sis.myyntivoiton ja tasearvon).						
8010 Osakkeet ja osuudet						
Menot	0	-70 000	-70 000	-178 998	-108 998	255,7 %
Tulot	0	45 000	45 000	51 778	6 778	115,1 %
Netto	0	-25 000	-25 000	-127 220	-102 220	508,9 %
Menoissa Koy Vesitalon osakkeiden hankinta ja PPE-Köökki Oy:n osakkeiden rahapääomitus, johon valtuusto myönsi lisämäärärahan 6.2.2023 § 5. Lisämääräaha ei näy ta-muutos -sarakeessa.						
8100 Irtain omaisuus/Kaupunginhall						
Menot	-15 000	15 000	0	0		0,0 %
Netto	-15 000	15 000	0	0		0,0 %
8128 Irtain omaisuus/Varhaiskasv.						
Menot	-35 000	-26 000	-61 000	-62 554	-1 554	102,5 %
Netto	-35 000	-26 000	-61 000	-62 554	-1 554	102,5 %
8129 Irtain omaisuus/Nuorisopalvelu						
Menot	0	-30 000	-30 000	-23 797	6 203	79,3 %
Netto	0	-30 000	-30 000	-23 797	6 203	79,3 %
8130 Irtain omaisuus/Kulttuuripalv						
Menot	-23 000	0	-23 000	-21 773	1 227	94,7 %
Netto	-23 000	0	-23 000	-21 773	1 227	94,7 %
8145 Irtain omaisuus/Liikuntapalv						
Menot	-15 000	0	-15 000	-17 385	-2 385	115,9 %
Netto	-15 000	0	-15 000	-17 385	-2 385	115,9 %
8150 Irtain omaisuus/Pelastuspalv						
Menot	0	0	0	0	0	-
Tulot	0	495 330	495 330	340 172	-155 158	68,7 %
Netto	0	495 330	495 330	340 172	-155 158	68,7 %
Jokilaaksojen pelastuslaitoksen sale and leaseback-menettely ja PSR:lle tilitetty osuus kuluna.						
8900 Irtain omaisuus/ Tekniset palvelut						
Menot	-20 000	20 000	0	0	0	-
Tulot	0	0	0	147 942	147 942	-
Netto	-20 000	20 000	0	147 942	147 942	-
Puhdistus- ja ruokapalveluilta apporttina PPE-Köökki Oy:lle siirtyneen irtaimiston tasearvon erotus.						
8202 Kaisaniemen koulu						
Menot	-100 000	0	-100 000	-99 877	123	99,9 %
Netto	-100 000	0	-100 000	-99 877	123	99,9 %

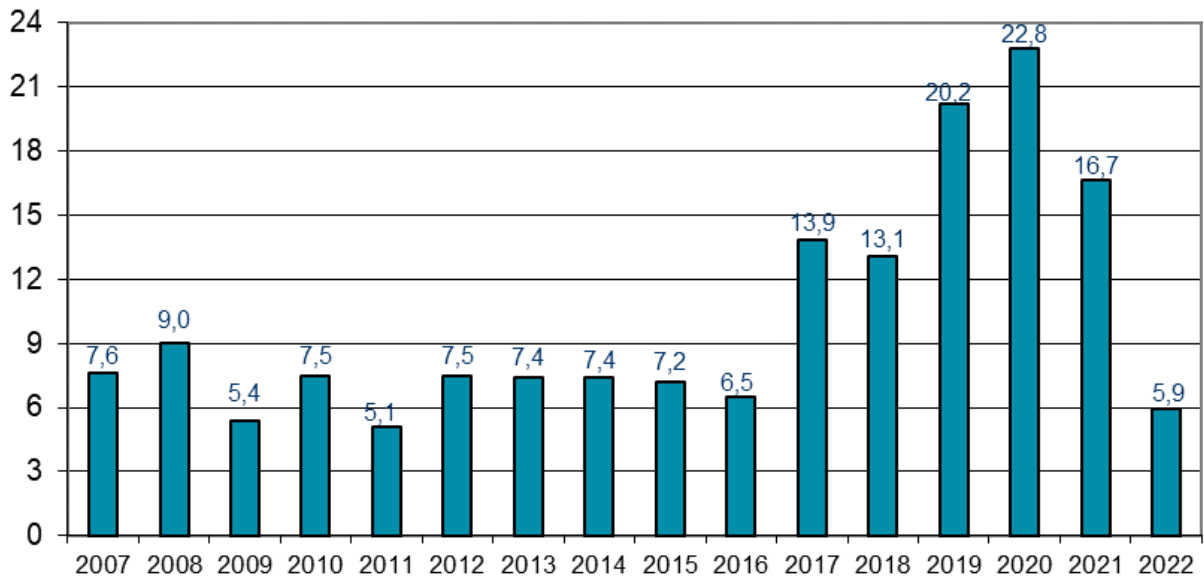
Hanke	TA 2022	TA-MUUTOS 2022	TA YHT. 2022	TP 2022	Ali/yli	Tot-%
8219 Vähäkankaan koulu						
Menot	-200 000	0	-200 000	-30 478	169 522	15,2 %
Netto	-200 000	0	-200 000	-30 478	169 522	15,2 %
Muut talonrakennusinvestoinnit						
Menot	-300 000	0	-300 000	-264 147	35 853	88,0 %
Netto	-300 000	0	-300 000	-264 147	35 853	88,0 %
Muut liikennealueet						
Menot	-1 100 000	0	-1 100 000	-1 108 540	-8 540	100,8 %
Tulot	0	0	0	0	0	-
Netto	-1 100 000	0	-1 100 000	-1 108 540	-8 540	100,8 %
Keskustan liikennejärjestelyt						
Menot	-900 000	0	-900 000	-900 785	-785	100,1 %
Tulot	0	0	0	752	752	-
Netto	-900 000	0	-900 000	-900 033	-33	100,0 %
Kiviojan kunnallistekniikka						
Menot	-200 000	0	-200 000	-71 702	128 298	35,9 %
Tulot	0	0	0	0	0	-
Netto	-200 000	0	-200 000	-71 702	128 298	35,9 %
Taanilan alueen liikennejärjestelyt						
Menot	-1 100 000	-1 100 000	-2 200 000	-2 086 859	113 141	94,9 %
Tulot	0	0	0	0	0	-
Netto	-1 100 000	-1 100 000	-2 200 000	-2 086 859	113 141	94,9 %
Asemakaava-alueen laajennukset						
Menot	-100 000	0	-100 000	-111 367	-11 367	111,4 %
Tulot	0	0	0	0	0	-
Netto	-100 000	0	-100 000	-111 367	-11 367	111,4 %
Salmiperän asemakaava-alueen laajennus ei käynnistynyt. Ratavartijankadun pysäköintialue.						
Kaisaniemi-Helaalankadun risteys						
Menot	-150 000	0	-150 000	-61 457	88 543	41,0 %
Tulot	0	0	0	0	0	-
Netto	-150 000	0	-150 000	-61 457	88 543	41,0 %
Puistoalueet						
Menot	-80 000	0	-80 000	-39 769	40 231	49,7 %
Netto	-80 000	0	-80 000	-39 769	40 231	49,7 %
Liikunta-alueet						
Menot	-80 000	0	-80 000	-162 928	-82 928	203,7 %
Tulot	=	0	0	60 067	60 067	-
Netto	-80 000	0	-80 000	-94 199	-14 199	117,7 %
8700 Viemärlaitos						
Menot	-600 000	0	-600 000	-171 110	428 890	28,5 %
Netto	-600 000	0	-600 000	-171 110	428 890	28,5 %

Hanke	TA 2022	TA-MUUTOS 2022	TA YHT. 2022	TP 2022	Ali/yli	Tot-%
YHTEENSÄ						
Menot yhteensä	-5 298 000	-1 191 000	-6 489 000	-5 862 036	626 964	90,3 %
Tulot yhteensä	800 000	540 330	1 340 330	633 581	-706 749	47,3 %
NETTO YHTEENSÄ	-4 498 000	-650 670	-5 148 670	-5 228 454	-79 784	101,5 %

Vuoden 2022 suurimmat investoinnit olivat Taanilan alueen liikennejärjestelyt 2,1 milj.euroa sekä Keskustan alueen liikennejärjestelyt. Nettoinvestoinnit olivat 5,2 miljoonaa euroa ja bruttoinvestoinnit 5,9 miljoonaa euroa.

Investointimenot (brutto)=, milj. euroa

(mukana ei Vieskan liikelaitosky:ltä purkamisen yhteydessä siirtynyttä omaisuutta 2016)

4.3 Rahoitusosan toteutumisvertailu

Toimintakertomuksessa esitetään toteutumisvertailu talousarvion rahoitusosasta.

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

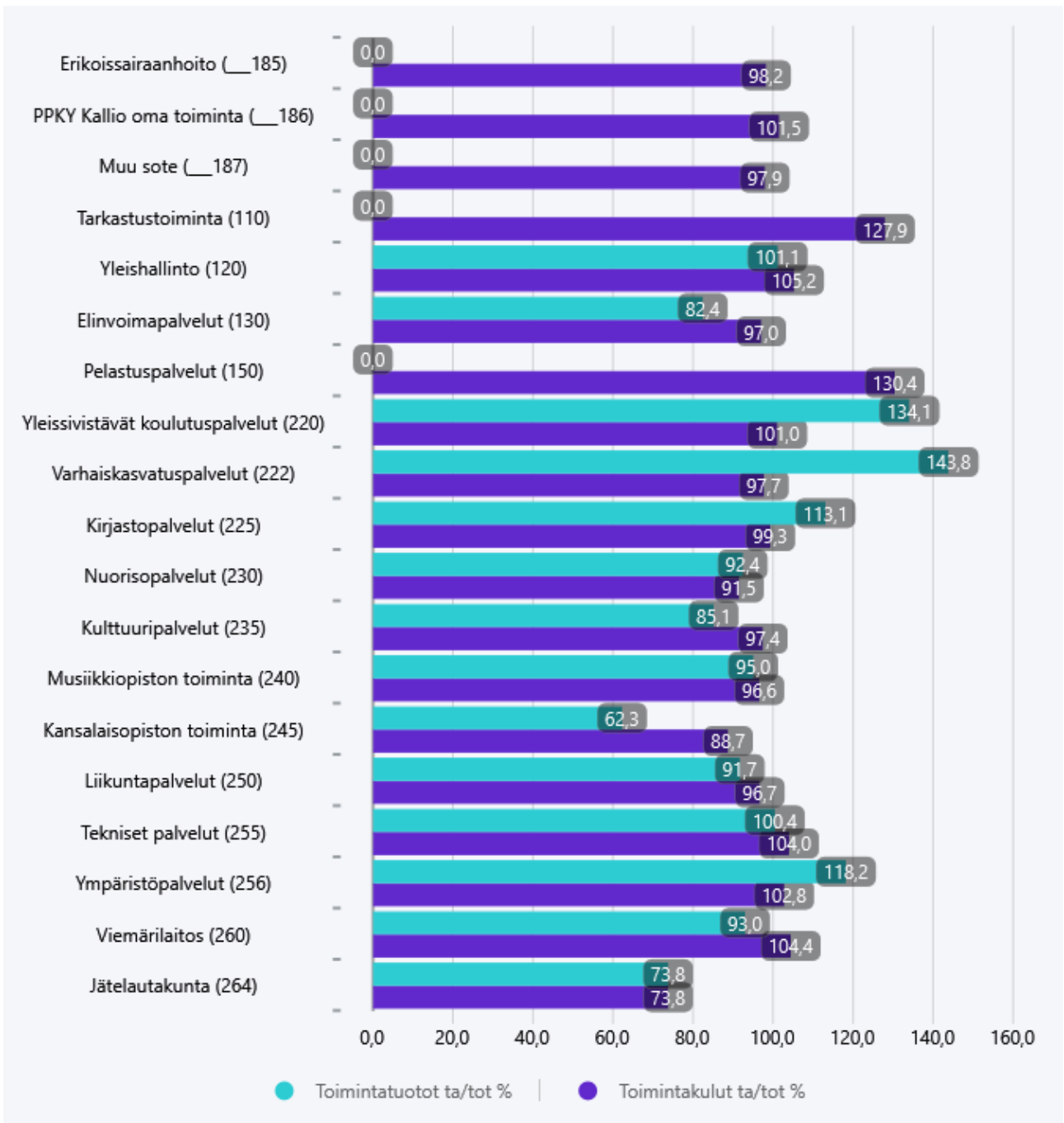
	TA-alkuperäinen 2022	TA-muutokset vuoden aikana 2022	TA-muutettu 2022	TP 2022	Poikkeama
Toiminta					
Vuosikate	8 094 312	1 579 396	9 673 708	8 629 395	1 044 313
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-300 000	0	-300 000	-887 508	587 508
Toiminnan rahavirta	7 794 312	1 579 396	9 373 708	7 741 886	1 631 822
Investoinnit					
Investointimenot	-5 298 000	-1 191 000	-6 489 000	-5 862 036	626 964
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	-32 953	32 942
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	800 000	540 330	1 340 440	1 876 232	-535 902
Investointien rahavirta	4 498 000	1 731 330	5 148 560	4 018 746	1 129 814
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	3 296 312	908 726	4 205 038	3 723 140	481 899
Rahoitus					
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	74 350	0	74 350	104 352	-30 002
Antolainauksen muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 860 000	0	3 860 000	0	3 860 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 233 331	0	-7 233 331	-6 733 332	-499 999
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 669	-903 388	-906 057	-500 000	-406 057
Lainakannan muutokset	-3 370 662	-903 388	-4 279 388	-7 233 332	2 953 944
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	2 214 425	2 214 425
Rahoituksen rahavirta	-3 301 650	-903 388	-4 205 038	-4 914 555	709 517
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	-1 191 416	-1 191 416
Lainakannan muutos	-3 370 662	-903 388	-4 279 388	-7 233 332	2 953 944

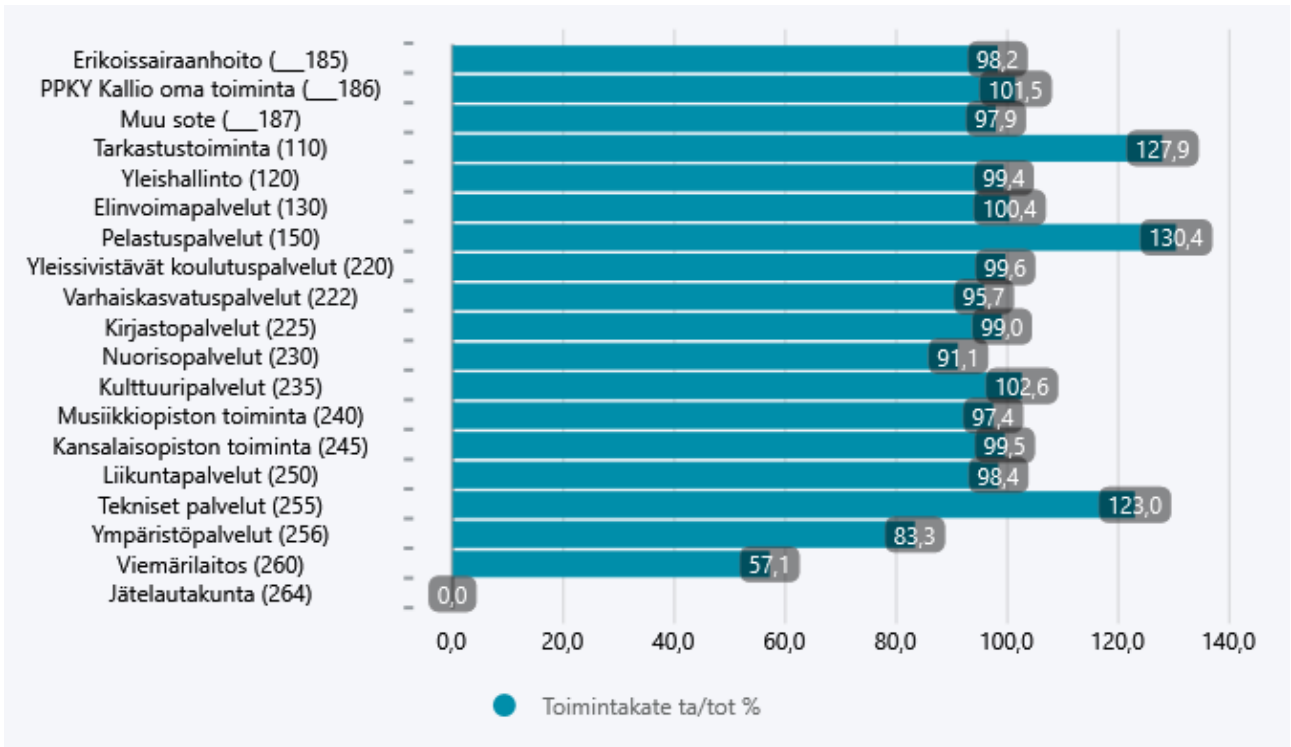
4.4 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta käyttötaloussa :

Sitovuustaso (toimintakate)	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA-m/TOT)	To-teuma-%
Vaalit	-53 810	3 141	3 141	-6 357	9 499	-202,4 %
Tarkastustoiminta	-49 191	-46 419	-46 419	-59 389	12 970	127,9 %
Yleishallinto	3 948 686	5 892 890	5 892 890	5 855 990	36 900	99,4 %
Elinvoimapaalvelut	-606 510	-1 940 626	-2 300 626	-2 309 767	9 142	100,4 %
Pelastuspalvelut	-2 090 744	-2 037 578	-2 142 044	-2 793 329	651 285	130,4 %
Erikoissairaanhoido	-19 505 495	-19 539 000	-19 539 000	-19 193 308	-345 692	98,2 %
Kallio oma	-33 975 883	-37 830 000	-38 368 000	-38 927 293	559 293	101,5 %
Muu sote	-2 070 652	-886 900	-886 900	-868 503	-18 397	97,9 %
Jokilaaksojen pelastuslaitos	0	0	0	-340 172	340 172	-15435%
Yleissivistävät koulutuspalvelut	-24 695 560	-26 568 397	-26 863 571	-26 758 042	-105 528	99,6 %
Varhaiskasvatuspalvelut	-11 209 332	-12 530 719	-12 530 719	-11 997 372	-533 347	95,7 %
Nuorisopalvelut	-367 025	-406 620	-406 620	-370 531	-36 089	91,1 %
Kirjastopalvelut	-816 154	-833 957	-833 957	-825 843	-8 114	99,0 %
Kulttuuripalvelut	-742 168	-688 037	-738 037	-757 186	19 149	102,6 %
Musiikkiopisto	-917 650	-973 191	-973 191	-948 074	-25 117	97,4 %
Kansalaisopisto	-653 757	-703 462	-703 462	-700 037	-3 425	99,5 %
Liikuntapalvelut	-2 230 241	-2 113 523	-2 178 523	-2 143 157	-35 366	98,4 %
Tekniset palvelut	-2 082 309	-2 442 858	-2 442 858	-3 003 872	561 014	123,0 %
Viemärlaitos	230 106	494 940	494 940	282 833	212 106	57,1 %
Ympäristöpalvelut	-230 563	-369 374	-369 374	-307 790	-61 584	83,3 %
Jätelautakunta	0	0	0	0	0	100 %

Tulolaskelman osa	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA-m/TOT)	To-teuma-%
Verotulot	62 788 031	63 782 000	66 565 000	66 576 790	-11 790	100,0 %
Valtionosuudet	45 952 792	47 938 800	48 242 836	48 071 040	171 796	99,6 %
Korkotuotot	544 714	539 475	444 475	493 124	-48 649	111 %
Korkokulut	-969 767	-946 275	-946 275	-1 346 891	400 617	142,2 %

Investointiosia

Investointiosan sitovat määrärahat. Sitova määräraha on bruttomenot, paitsi maa- ja vesialueissa nettomenot.

Hanke	TA 2022	TA-MUUTOS 2022	TA YHT. 2022	TP 2022	Ali/yli	Tot-%
8000 Maa- ja vesialueet						
Netto	500 000	0	500 000	-415 640	-915 640	-83,1 %
Maa-alueiden myyntivoitot näkyvät tuloslaskelmassa. Tässä on maanmyyntituloista tasearvon osuus. Maan myyntitulot yhteensä 733.445 euroa (sis.myyntivoiton ja tasearvon).						
8010 Osakkeet ja osuudet						
Menot	0	-70 000	-70 000	-178 998	-108 998	255,7 %
Tulot	0	45 000	45 000	51 778	6 778	115,1 %
Menoissa Koy Vesitalon osakkeiden hankinta ja PPE-Köökki Oy:n osakkeiden rahapääomitus, johon valtuusto myönsi lisämäärärahan 6.2.2023 § 5. Lisämääräaaha ei näy ta-muutos -sarakkeessa, vaan se on käsitelty ylitysoikeutena.						
8100 Irtain omaisuus/Kaupunginhall						
Menot	-15 000	15 000	0	0		0,0 %
8128 Irtain omaisuus/Varhaiskasv.						
Menot	-35 000	-26 000	-61 000	-62 554	-1 554	102,5 %
8129 Irtain omaisuus/Nuorisopalvelu						
Menot	0	-30 000	-30 000	-23 797	6 203	79,3 %
8130 Irtain omaisuus/Kulttuuripalv						
Menot	-23 000	0	-23 000	-21 773	1 227	94,7 %
8145 Irtain omaisuus/Liikuntapalv						
Menot	-15 000	0	-15 000	-17 385	-2 385	115,9 %
8150 Irtain omaisuus/Pelastuspalv						
Menot	0	0	0	0	0	-
Tulot	0	495 330	495 330	340 172	-155 158	68,7 %
Jokilaaksojen pelastuslaitoksen sale and leaseback-menettely ja PSR:lle tilitetty osuus kuluna.						
8900 Irtain omaisuus/ Tekniset palvelut						
Menot	-20 000	20 000	0	0	0	-
Tulot	0	0	0	147 942	147 942	-
Puhdistus- ja ruokapalveluilta apporttina PPE-Köökki Oy:lle siirtyneen irtaimiston tasearvon erotus.						
8202 Kaisaniemen koulu						
Menot	-100 000	0	-100 000	-99 877	123	99,9 %
8219 Vähäkankaan koulu						
Menot	-200 000	0	-200 000	-30 478	169 522	15,2 %
Muut talonrakennusinvestoinnit						
Menot	-300 000	0	-300 000	-264 147	35 853	88,0 %
Muut liikennealueet						
Menot	-1 100 000	0	-1 100 000	-1 108 540	-8 540	100,8 %
Tulot	0	0	0	0	0	-

Hanke	TA 2022	TA-MUUTOS 2022	TA YHT. 2022	TP 2022	Ali/yli	Tot-%
Keskustan liikennejärjestelyt						
Menot	-900 000	0	-900 000	-900 785	-785	100,1 %
Tulot	0	0	0	752	752	-
Kiviojan kunnallistekniikka						
Menot	-200 000	0	-200 000	-71 702	128 298	35,9 %
Tulot	0	0	0	0	0	-
Taanilan alueen liikennejärjestelyt						
Menot	-1 100 000	-1 100 000	-2 200 000	-2 086 859	113 141	94,9 %
Tulot	0	0	0	0	0	-
Netto	-1 100 000	-1 100 000	-2 200 000	-2 086 859	113 141	94,9 %
Asemakaava-alueen laajennukset						
Menot	-100 000	0	-100 000	-111 367	-11 367	111,4 %
Tulot	0	0	0	0	0	-
Salmiperän asemakaava-alueen laajennus ei käynnistynyt. Ratavartijankadun pysäköintialue.						
Kaisaniemi-Helaalankadun risteys						
Menot	-150 000	0	-150 000	-61 457	88 543	41,0 %
Tulot	0	0	0	0	0	-
Puistoalueet						
Menot	-80 000	0	-80 000	-39 769	40 231	49,7 %
Liikunta-alueet						
Menot	-80 000	0	-80 000	-162 928	-82 928	203,7 %
Tulot	=	0	0	60 067	60 067	-
Netto	-80 000	0	-80 000	-94 199	-14 199	117,7 %
8700 Viemärilaitos						
Menot	-600 000	0	-600 000	-171 110	428 890	28,5 %

Rahoitusosa

Sitovuus saamisten bruttolisäys, lainakannan nettomuutos	Alkuperäinen TA 2022	TA-Muutettu 2022	TP 2022	Ali/yli (TA/TOT)
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	74 350	74 350	104 352	-30 002
Lainakannan muutos	-3 370 662	-4 270 388	-7 233 332	2 953 944
- Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 669	-903 388	-500 000	-406 057
- Pitkäaikaisten lainojen muutos	-3 373 331	-3 373 331	-6 733 332	3 360 001

5. Tilinpäätöslaskelmat

YLIVIESKAN KAUPUNKI TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021	Muutos %
Toimintatuotot			
Myyntituotot	22 336 999,54	31 596 577,58	-29,31
Maksutuotot	1 721 872,76	2 503 644,04	-31,23
Tuet ja avustukset	1 607 506,02	3 196 984,92	-49,72
Vuokratuotot	3 968 858,07	3 933 502,17	0,90
Muut toimintatuotot	3 331 135,73	1 977 182,02	68,48
Toimintatuotot	32 966 372,12	43 207 890,73	-23,70
Valmistus omaan käyttöön	128 155,50	391 247,16	
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-40 182 020,47	-43 497 158,98	-7,62
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-8 101 943,89	-8 911 601,06	-9,09
Muut henkilösivukulut	-882 744,17	-950 690,62	-7,15
Palvelujen ostot	-70 082 394,71	-69 939 712,06	0,20
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-7 497 710,21	-7 576 059,51	-1,03
Avustukset	-5 159 500,00	-5 267 728,16	-2,05
Vuokratulot	-5 735 871,74	-6 039 143,20	
Muut toimintakulut	-635 647,94	-465 145,82	36,66
Toimintakulut	-138 259 196,05	-142 255 992,25	-2,81
TOIMINTAKATE	-105 164 668,43	-99 048 101,52	6,18
Verotulot	66 576 790,40	62 788 030,76	6,03
Valtionosuudet	48 071 040,00	45 952 792,00	4,61
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	236 913,12	318 272,85	-25,56
Muut rahoitustuotot	111 936,18	82 166,20	36,23
Korkokulut	-1 199 916,11	-817 123,38	46,85
Muut rahoituskulut	-2 700,66	-8 369,30	-67,73
Rahoitustuotot ja -kulut	-853 767,47	-425 053,63	100,86
VUOSIKATE	8 629 394,50	9 267 667,61	-6,89
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 119 493,88	-5 499 596,49	11,27
Arvonalentumiset	-175 436,83	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	2 334 463,79	3 768 071,12	-38,05
Poistoeron lisäys- tai vähennys+	515 191,85	385 997,28	33,47
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 849 655,64	4 154 068,40	-31,40

YLIVIESKAN KAUPUNKI RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 629 394,50	9 267 667,61
Satunnaiset erät, netto	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	-887 508,24	-1 693 732,62
	<u>7 741 886,26</u>	<u>7 573 934,99</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 862 035,82	-16 664 087,56
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-32 942,80	651 503,99
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 876 232,02	2 542 491,57
	<u>-4 018 746,60</u>	<u>-13 470 092,00</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 723 139,66	-5 896 157,01
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-30 000,00
Antolainasaamisten vähennykset	104 352,00	74 352,00
	<u>104 352,00</u>	<u>44 352,00</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	20 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 733 332,00	-28 915 566,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500 000,00	13 500 000,00
	<u>-7 233 332,00</u>	<u>4 584 434,00</u>
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	9 615,97	-7 384,40
Vaihto-omaisuuden muutos	15 812,86	-6 368,85
Saamisten muutos	3 193 342,65	-4 385 453,25
Korottomien velkojen muutos	-1 004 346,88	3 091 995,69
	<u>2 214 424,60</u>	<u>-1 307 210,81</u>
Rahoituksen rahavirta	-4 914 555,40	3 321 575,19
Rahavarojen muutos	-1 191 415,74	-2 574 581,82
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 461 044,33	3 652 460,07
Rahavarat 1.1.	3 652 460,07	6 227 041,89
	<u>-1 191 415,74</u>	<u>-2 574 581,82</u>

YLIVIESKAN KAUPUNKI TASE

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3 867 939,85	3 993 556,56
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	3 867 939,85	3 993 556,56
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	17 991 469,55	17 575 829,31
Rakennukset	90 129 295,79	75 682 648,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 233 794,01	16 450 409,20
Koneet ja kalusto	667 790,22	1 103 148,92
Muut aineelliset hyödykkeet	138 977,38	138 977,38
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 362 898,77	21 465 855,86
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	131 524 225,72	132 416 868,93
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	10 941 691,55	10 989 908,00
Muut lainasaamiset	2 401 296,00	2 505 648,00
Sijoitukset yhteensä	13 342 987,55	13 495 556,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00
Toimeksiantojen varat yhteensä	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	33 967,85	49 780,71
Vaihto-omaisuus yhteensä	33 967,85	49 780,71
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	785 991,92	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 618 974,85	3 204 928,06
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	992 090,83	943 768,07
Siirtosaamiset	3 164 196,20	6 605 900,32
Saamiset yhteensä	7 561 253,80	10 754 596,45
Rahat ja pankkisaamiset	2 461 044,33	3 652 460,07
VASTAAVAA YHTEENSÄ	158 791 419,10	164 362 818,72

YLIVIESKAN KAUPUNKI TASE

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 552 538,37	18 552 538,37
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-985 431,51	-5 139 499,91
Tilikauden yli-/alijäämä	2 849 655,64	4 154 068,40
Oma pääoma yhteensä	20 416 762,50	17 567 106,86
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	302 966,25	818 158,10
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	322 199,50	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat	16 602,87	6 986,90
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	16 602,87	6 986,90
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	39 800 000,00	44 666 670,00
Saadut ennakot	150,00	150,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 235 955,93	2 172 111,68
Pitkäaikainen yhteensä	42 036 105,93	46 838 931,68
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 866 670,00	6 733 332,00
Joukkovelkakirjalainat/kuntatodistuslainat	74 000 000,00	74 500 000,00
Saadut ennakot	15 375,28	70 948,89
Ostovelat	6 714 633,93	5 013 468,42
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 567 058,62	2 363 286,96
Siirtovelat	7 533 044,22	10 450 598,91
Lyhytaikainen yhteensä	95 696 782,05	99 131 635,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	158 791 419,10	164 362 818,72

KONSERNITULOSLASKELMA

	KONSERNI 1.1.-31.12.2022	KONSERNI 1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	100 423 061,64	93 431 309,00
Toimintakulut	-208 009 896,44	-194 596 380,00
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-30 256,09	124 246,00
Toimintakate	-107 617 090,89	-101 040 824,64
Verotulot	66 344 621,96	62 577 275,13
Valtionosuudet	53 120 009,78	51 017 618,36
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	216 932,58	317 736,46
Muut rahoitustuotot	285 066,39	121 640,82
Korkokulut	-1 295 620,11	-921 183,81
Muut rahoituskulut	-160 117,30	-13 291,59
Vuosikate	10 893 802,41	12 058 970,73
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-8 384 819,36	-7 985 731,58
Omistuksen eliminointi erot	25,42	152 083,63
Arvonalentumiset	-668 412,06	0,00
Tilikauden tulos	1 840 596,41	4 225 037,53
Tilinpäätössiirrot	-8 132,69	362,97
Tilikauden verot	-24 190,22	-6 335,47
Laskennalliset verot	-9 749,28	-16 894,62
Vähemmistöosuudet	-3 398,06	102,80
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 795 126,16	4 202 273,21

KONSERNITASE	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	236 370,24	273 176,34
Muut pitkävaikutteiset menot	3 913 106,52	4 042 354,11
Ennakkomaksut	179 917,08	115 127,55
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	4 329 393,84	4 430 658,00
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	19 604 804,75	19 181 637,87
Rakennukset	108 625 402,03	95 664 976,21
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 580 168,38	16 817 822,82
Koneet ja kalusto	2 396 231,94	3 166 211,65
Muut aineelliset hyödykkeet	232 282,30	219 300,13
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 971 078,39	26 472 018,24
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	161 409 967,79	161 521 966,92
Sijoitukset:		
Osakkuusyhtiöosuudet	2 461 626,64	2 422 100,65
Muut osakkeet ja osuudet	1 579 631,13	1 510 879,71
Muut lainasaamiset	358,24	30 358,24
Muut saamiset	24 733,60	24 733,60
Sijoitukset yhteensä	4 066 349,60	3 988 072,19
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	230 254,08	285 049,93
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 416,66	5 536,45
Muut toimeksiantojen varat	373 528,69	356 413,73
Toimeksiantojen varat yhteensä	609 199,43	647 000,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	261 987,14	520 341,71
Keskeneräiset tuotteet	144 368,44	131 115,96
Valmiit tuotteet	9,00	0,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	406 355,58	651 457,67
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	16 731,68	70 434,69
Myyntisaamiset	8 832,77	11 861,15
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (ly)	5 982 826,75	5 744 976,03
Lainasaamiset (ly)	0,00	0,00
Muut saamiset (ly)	1 461 941,58	1 470 329,59
Siirtosaamiset (ly)	4 011 754,00	7 715 716,32
Saamiset yhteensä	11 482 086,77	15 013 317,78
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	228,50	228,50
Sijoitukset rahamarkkinainstrumenteihin	132 172,95	228 215,85
Rahoitusarvopaperit yhteensä	132 401,45	228 444,35
Rahat ja pankkisaamiset	12 137 559,29	12 312 412,74
VASTAAVAA YHTEENSÄ	194 573 313,75	198 793 329,77

KONSERNITASE	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	18 552 538,37	18 552 538,37
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	2 388,27	2 388,27
Muut omat rahastot	451 369,25	425 186,51
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	11 150 652,90	6 869 770,41
Tilikauden yli-/alijäämä	1 795 126,16	4 202 273,21
Oma pääoma yhteensä	<u>31 952 074,95</u>	<u>30 052 156,77</u>
Vähemmistöosuudet	89 779,37	86 325,56
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUK.		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	726 508,76	435 600,78
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	230 254,08	285 049,93
Lahjoitusrahastojen pääomat	5 509,75	5 721,61
Muut toimeksiantojen pääomat	770 781,92	648 505,12
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	<u>1 006 545,75</u>	<u>939 276,66</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	52 982 131,59	55 642 607,01
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	150,00	150,00
Liittymismaksut ja muut velat	2 235 955,93	2 218 627,95
Laskennalliset verovelat	1 728,00	0,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	<u>55 243 223,65</u>	<u>57 861 384,96</u>
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (ly)	5 825 162,34	7 665 266,87
Lainat julkisyhteisöiltä (ly)	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta (ly)	74 000 000,00	74 500 000,00
Saadut ennakot (ly)	36 328,96	99 393,00
Ostovelat (ly)	9 919 245,40	7 803 585,17
Liittymismaksut ja muut velat (ly)	1 912 212,07	1 783 332,14
Siirtyvät korot	1 164,53	0,00
Siirtovelat (ly)	13 811 496,41	17 524 544,34
Laskennalliset verovelat (ly)	49 571,61	41 550,33
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	<u>105 555 181,32</u>	<u>109 418 585,04</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>194 573 313,75</u>	<u>198 793 329,77</u>

6. Tilinpäätöksen liitetiedot

6.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

6.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotusperiaatteet ja -menetelmät ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvät vastaavat

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoritusperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihintahankinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia, joilla hallitaan lainoihin liittyvää korkoriskiä tavoitteena korkotason muutosten vaikutusten tasaamisen, kassavirtojen parempi ennakoitavuus sekä korkokustannusten alentaminen. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty kaupungin rahoitustoiminnasta linjattujen periaatteiden ja ohjeistuksen mukaisesti olemassa olevien tai tulevien lainojen korkoriskin suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Lainasalkun suojausaste on pyritty valtuuston hyväksymien rahoituksen periaatteiden mukaisesti pitämään 35–65 prosentin välillä. Johdannaissopimuksia on solmittu heti voimassa olevina sekä tulevaisuudessa voimaan astuvina. Tässä tarkasteluhorisonttina on ollut valtuuston talousarvion yhteydessä laatima taloussuunnitelmakausi ja sen aikana arvioitu velan määrän kehitys sekä sen jälkeinen ennakoitu lainamäärä huomioiden tulevat investointitarpeet. Koska kaupungin lainasalkku koostuu useista eri tyyppisistä lainoista, joiden korkopäivät hajautuvat, on korkomenojen portfoliosuojaus nähty perusteltuna toimintatapana. Pitkän aikavälin toimintatapana on yhtenäistää velkakirjojen ehtoja koronvaihtosopimusten ehtojen kanssa. Nykyiset kuntatodistuslainat mahdollistavat sen nopeasti ja riskittömästi. Velkakirjojen ja swapien ehtojen eroavaisuudet ovat siten epäoleellisia. Solmitut johdannaissopimukset tuottavat joko yksiselitteisen kiinteän koron kassavirran tai ehdollisen kiinteän koron kassavirran. Mikään sopimuksista ei toteutuessaan kasvata kaupungin korkovirtariskiä eli lisää korkokuluja tilanteessa, jossa markkinakorot nousevat. Sopimuksista, niiden toiminnasta ja sisällöstä, on kerrottu tarkemmin liitetiedoissa 41.

Korjojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tiikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sovellamme Kirjanpitolain 5:2 §:ää, eikä negatiivisia markkina-arvoja ole kirjattu tulosvaikutteisesti. Kirjanpitolain mukaisen oikean ja riittävän kuvan vaatimuksen osalta on johdannaissopimusten kirjanpitomenettelyä tarkasteltu ja huolellisen harkinnan jälkeen on todettu, että nykyiset ja tulevaisuudessa voimaan astuvat johdannaissopimukset eivät menon toteutumisen osalta aiheuta vastaisen menetyksiä tai pakollisen varauksen edellytyksiä. Kaikki voimassaolevat johdannaissopimukset on tilinpäätöksessä määritelty kaupungin näkökulmasta suojaaviksi ja esitetty siten ainoastaan tilinpäätöksen liitetiedoissa. Lähtökohtana tälle on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto 116/21.3.2017: "Suojaavan koronvaihtosopimuksen käypää arvoa ja arvon muutosta ei merkitä taseeseen, vaan ne esitetään liitetietoina." Lausunto ei ota kantaa, onko yksittäinen johdannaissopimus suojaava vai ei, vaan jättää asian kirjanpitovelvollisen ratkaistavaksi. Kaikkien johdannaissopimusten suojaavuus tulee kaupungin näkemyksen mukaan siitä, että tarkoituksena on ollut lukita korkotasoa kaupungin kustannuskehityksen kannalta pitkäaikaiseen ennalta laskettuun kestävään kiinteään korkotasoon sekä parantaa korkotason ennakoitavuutta. Näin ollen johdannaiset ovat vakuutuksen tyyppisiä tuotteita ja siten niiden ainoa tarkoitus on suojata kaupunkia korkotason nousulta yli kaupungin pitkäaikaisesti sietämän tason.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

6.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

-
- 2 Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutos**
Tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi.
-
- 3 Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilivuodelta esitettäviin tietoihin**
Ei tarvetta liitetietoon.
-
- 4 Selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa**
Ensihoito siirtyi PPSHP:lle 1.1.2022, joka pienentää tuloja ja menoja saman verran, mutta aiheuttaa bruttolukuja vertailtaessa vertailukelvottomuutta.
-
- 5 Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä**
Pelastuslaitos maksoi vuosille 2012-2015 kohdistuvia varallaolokorvauksia 2.151.640,01 euroa, josta Ylivieskan maksuosuus oli 277.784,35 euroa. Meneillään olevista pelastuslaitoksen varallaoloa koskevista riita-asioista, joiden perusteet kohdistuvat aikaisempiin tilikausiin, tehtiin Ylivieskan osalta 322.199,50 euron pakollinen varaus.

6.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt	5	1
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt	4	1
	13	2

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Tytäryhteisöistä Huhmarkallio Oy:n toiminta lakannut ja se kirjattu arvonaler Jokilaaksojen Eläinklinikka Oy:tä ei ole yhdistelty, koska sen osakkeilla ei ole enää tasearvoa ja yhtiöllä ei ole ollut toimintaa. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olenaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöverot on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi, mikäli ne eivät ole tehneet omissa tilinpäätöksissään suunnitelman mukaisia poistoja, ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöpoistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat on jätetty yhdenmukaistamatta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Centria-ammattikorkeakoulu Oy on jätetty yhdistelemättä, koska kaupungin omistus on alle 20 %.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Poikkeavata arvostus ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Ei tarvetta liitetietoon.

Poikkevat tilikaudet

Ei tarvetta liitetietoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei tarvetta liitetietoon.

6.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6 Toimintatuotot toimialoittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kunta	
Vuosi	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto (kaupunginhallitus, vaalit)				2 188 509
Opetus- ja kulttuuripalvelut				3 239 623
Yhdyskuntapalvelut				8 412 991
Alueellinen pelastuslaitos				27 644 946
Käyttömaisuuden myyntivoitot				1 721 822
Kunnan toimintatuotot yhteensä	100 423 062	108 718 691	32 966 372	43 207 891

7 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	2022	2021
Kunnan tulovero	56 440 554,88	53 102 931,75
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 909 409,54	4 629 516,70
Kiinteistövero	5 226 825,98	5 055 582,31
Verotulot yhteensä	66 576 790,40	62 788 030,76

8 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	Konserni 2022	2021	Kunta 2021	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	39 889 513	38 891 262	39 889 513,00	38 891 262,00
Siitä: verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus	10 575 156	10 122 564	10 575 156,00	10 122 564,00
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	1 500 000	0,00	1 500 000,00
Verotulomenetysten korvaus	7 992 698	6 806 076	7 992 698,00	6 806 076,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	5 409 590	5 320 280	360 620,00	255 454,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	53 291 801	51 017 618	48 242 831,00	45 952 792,00

9 Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostojen erittely	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	59 409 418,86	58 399 083,76
Muiden palvelujen ostot	10 672 975,85	11 540 628,30
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	70 082 394,71	69 939 712,06

10 Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä

Ei ole maksettu tukea.

11 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 26.3.2018 § 17 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 16.9.2019 tarkemmat hyödykeryhmäkohtaiset poistoajat.

1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistojen laskennan perusteena on hyödykkeen taloudellinen käyttöikä.

Ennen 1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistot lasketaan kaupunginvaltuuston 30.12.1996 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

Käytetyt poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät v. 2022:

Poistosuunnitelma	Poistomenetelmä	Poistoaika
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5-30 vuotta
Tietokoneohjelmat	tasapoisto	4 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	4 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset	tasapoisto	20-30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	menojäännöspoisto	7-20 %
Koneet ja kalusto	tasapoisto	4-15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	ei poistoa	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Kaupunginhallitus on vahistanut poistolaskennan pohjana käytettäväksi pienhankintarajaksi 10.000 euroa.

Pienhankinnat on kirjattu vuosikuluksi.

12 Selvitys pakollisten varausten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuu	0	0	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	0	0	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuut 1.1. (PPSHP)	435 601	447 965	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0	0	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	31 292	12 364	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuut 31.12. (PPSHP)	404 309	435 601	0,00	0,00
Pelastuslaitoksen varallaolon palkat 1.1.	0,00	0	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	322 199,50	0	322 199,50	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0	0,00	0,00
Pelastuslaitoksen varallaolon palkat 31.12.	322 199,50	0	322 199,50	0,00
Muut vastuut 1.1.	0	15 776	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0	0	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0	15 776	0,00	0,00
Muut vastuut 31.12.	0	0	0,00	0,00

13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot- ja tappiot

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot ja -tappiot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	715 942,24	647 823,89	715 942,24	511 819,42
Osakkeiden luovutusvoitot	0,00	1 210 002,08	0,00	1 210 002,08
Osakkeiden luovutustappiot (As.Oy Koivukallionsato)	-6 777,62	-28 088,88	-6 777,62	-28 088,88
Pelastuslaitoksen omaisuuden myynti	202 148,05	0,00	202 148,05	0,00
PPE-Köökkin apportti	298 595,07	0,00	298 595,07	0,00
Myyntivoitot yhteensä	1 209 907,74	1 829 737,09	1 209 907,74	1 693 732,62

14 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Ei tarvetta liitetietoon.

15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Ei tarvetta liitetietoon.

16 Erittely poistoeron muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos (vähennys+/lisäys-)	707 332	374 939	515 191,85	385 997,28

6.5 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

- 17 Lainan liikenteeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset**
Ei tarvetta liitetietoon.

- 18 Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen menetelmät**
Ei tarvetta liitetietoon.

- 19 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti**
Taulukot: Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, maa- ja vesialueet erittely, sijoitukset, olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Litetieto numero 19 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto		Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenmenot hankkeet
Poistamaton hankintameno 1.1.2022	23 295,97	3 970 260,59	0,00	3 993 556,56	17 575 829,31	75 682 648,26	16 450 409,20	1 103 148,92	138 977,38	21 465 855,86	132 416 868,93
Lisäykset tilikauden aikana	27 635,21	0,00	0,00	27 635,21	448 511,00	61 577,23	1 903 654,01	113 437,49	0,00	3 128 222,88	5 655 402,61
Rahoitusuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	-32 870,76	-147 942,05	-49267,08	93 009,88	0,00	-10 800,00	32 942,80
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17 692 753,58	4 514 933,31	12 693,08	0,00	0,00	-614 746,78
Siirrot erien välillä	-10 103,80	-143 148,12	0,00	-153 251,92	0,00	-3 159 741,23	-2 585 183,42	-221 317,19	0,00	-22 220 379,97	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-6 119 493,76
Arvonlennukset ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	40 827,38	3 827 112,47	0,00	3 867 939,85	17 991 469,55	90 129 295,79	20 233 794,02	667 790,21	138 977,38	2 362 898,77	131 524 225,72
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	40 827,38	3 827 112,47	0,00	3 867 939,85	17 991 469,55	90 129 295,79	20 233 794,02	667 790,21	138 977,38	2 362 898,77	131 524 225,72
Oleelliset lisäpoistot											

	Osakkeet ja osuudet				Sijoitukset	
	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet osakkuusyhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2022	3 540 695,73	1 006 076,11	5 576 408,48	866 727,68	10 989 908,00	2 475 648,00
Lisäykset	-175 436,83	51 000,00		127 998,00	178 998,00	0,00
Vähennykset				-51 777,62	-227 214,45	-74 352,00
Siirrot erien välillä					0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2022	3 365 258,90	1 057 076,11	5 576 408,48	942 948,06	10 941 691,55	2 401 296,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	3 365 258,90	1 057 076,11	5 576 408,48	942 948,06	10 941 691,55	2 401 296,00

Omistukset muissa yhteisöissä

20	Kotipaikka	Nimi	Kaupungin omistussuus	Konsernin omistussuus	Kuntakonsernin osuus	
					omasta pääomasta	vieraasta pääomasta
	Tytäryhteisöt					
	Ylivieska	Ylivieskan Vuokra-asunnot Oy	100,00 %	100,00 %	6 665 411	4 538 254
	Ylivieska	Ylivieskan Teknologia kylä YTEK Oy	100,00 %	100,00 %	1 884 172	389 326
	Ylivieska	Ylivieskan Teollisuuskiinteistöt Oy	100,00 %	100,00 %	157 460	2 890 215
	Ylivieska	Vieskan Teollisuusatalo Oy	62,54 %	62,54 %	104 964	37 194
	Ylivieska	Asunto Oy Raudassato	100,00 %	100,00 %	153 832	23 099
21	Kuntayhtymät					
	Ylivieska	Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	41,72 %	41,72 %	1 181 364	7 995 571
	Nivala	Jokilaaksojen koulutus kuntayhtymä	16,96 %	16,96 %	5 319 665	731 999
	Oulu	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky	1,42 %	1,42 %	1 956 516	11 630 326
	Oulu	Pohjois-Pohjanmaan liitto	3,61 %	3,61 %	70 955	47 408
22	Osakkuusyhteisöt					
	Ylivieska	Jokilaaksojen Ravikeskus Oy	31,52 %	31,52 %	227 738	3
	Ylivieska	Jokilaaksojen Eläinklinikka Oy (ei toimintaa)	48,72 %	48,72 %	0	0
	Nivala	Vesikolmio Oy	27,35 %	27,35 %	1 702 167	9 638 113
	Ylivieska	Kuntien Hetäpalvelut Oy	39,30 %	43,45 %	56 117	425 365
	Ylivieska	Kiinteistö Oy Ylivieskan Vesitalo	33,33 %	33,33 %	57 019	168 240

23 Saamisten erittely

	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	12 601,96	0,00	16 989,15
Lainasaamiset	2 401 296,00	0,00	2 475 648,00	0,00
Siirtosaamiset ja muut saamiset	1 200,00	309 084,30	0,00	309 269,22
Yhteensä	2 402 496,00	321 686,26	2 475 648,00	326 258,37
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	349 053,22	0,00	232 767,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset ja muut saamiset	784 791,92	784 791,91	0,00	2 545 657,60
Yhteensä	784 791,92	1 133 845,13	0,00	2 778 424,60
Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	45 972,95	0,00	37 963,84
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset ja muut saamiset	0,00	0,00	0,00	45 504,18
Yhteensä	0,00	45 972,95	0,00	83 468,02
Saamiset muilta				
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	3 187 288	1 501 504	2 475 648	3 188 151

24 Siirtosaamiin ja muihin saamiin liittyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Ymp.ministeriön ja öljyn.rahaston avustus	50 500,00	827 368,00	50 500,00	827 368,00
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	472 211,13	430 329,61	234 977,43	274 663,48
Hankeavustukset, EU-tuet, ELY-avustukset	508 221,54	309 071,60	291 389,03	279 969,66
Muut tulojäämät	3 112 436,57	5 399 189,51	2 587 329,74	5 223 899,18
Tulojäämät yhteensä	4 143 369,24	6 965 958,72	3 164 196,20	6 605 900,32
Siirtosaamiset				
Muut saamiset				
Jätevesimaksusaatavat	1 062 261,00	101 547,96	1 010 547,96	101 547,96
Kiinteistö Oy Vallesmanni	98 463,60	98 463,60	98 463,60	98 463,60

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot
25 Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1	18 552 538	18 552 538	18 552 538,37	18 552 538,37
Lisäykset	0	0		
Vähennykset	0	0		
Peruspääoma 31.12	18 552 538	18 552 538	18 552 538,37	18 552 538,37
Säätiöiden ja yhdistysten	2 388	2 388		
Arvonkorotusrahasto 1.1	0	0	0,00	0,00
Lisäykset			0,00	0,00
Vähennykset	0	0	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	0	0	0,00	0,00
Muut omat rahastot			0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1	425 187	733 722	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	41 881	2 128	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-15 698	0	0,00	0,00
Rahaston pääoma 31.12	451 370	735 850	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	451 370	425 187	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1	11 072 044	6 613 017	-985 431,51	-5 139 499,91
Lisäykset siirrot rahastoista			0,00	0,00
Vähennykset siirrot rahastoista ja eliminoinnit			0,00	0,00
Edell.tilik. virheen korjaus	78 609	-256 753	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä yht 31.12 .	11 150 653	6 869 770	-985 431,51	-5 139 499,91
Tilikauden yli-/alijäämä	1 795 126	4 202 273	2 849 655,64	4 154 068,40
Oma pääoma yhteensä	31 952 075	30 052 157	20 416 762,50	17 567 106,86

26 Erittely poistoerosta

Jokilaaksojen pelastuslaitoksen investointien kertynyt poistoero

	2022	2021
Poistoero 1.1.	818 158,10	1 204 155,38
Poistot	-515 191,85	-385 997,28
Poistoeron vähennys	515 191,85	385 997,28
Investointivaruksen lisäys	0,00	0,00
Investointivaruksen vähennys	0,00	0,00
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	515 191,85	385 997,28
Poistoero 31.12.	302 966,25	818 158,10

27 Pitkäaikaiset velat , jotka erääntyvät viiden vuoden tai pitemmän ajan kuluttua

	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00

28 Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	74 000 000	74 500 000	74 000 000	74 500 000
Korko 1,26-2,42 %				

29 Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovastuut (PPSHP)	404 309	435 601	0,00	0,00
Palkkasaatavat (pelastuslaitos)	322 200	0	322 199,50	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	726 509	435 601	322 199,50	0,00

30 Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2022		2021	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	1 756,66	0,00	544,41
Siirtovelat ja muut velat	0,00	1 932 086,40	0,00	1 517 937,22
Yhteensä	0,00	1 933 843,06	0,00	1 518 481,63
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	2 685 376,04	0,00	1 785 307,74
Siirtovelat ja muut velat	0,00	458 504,40	0,00	2 301 626,61
Yhteensä	0,00	3 143 880,44	0,00	4 086 934,35
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	121 656,49	0,00	104 389,05
Siirtovelat ja muut velat	0,00	0,00	0,00	65 856,72
Yhteensä	0,00	121 656,49	0,00	170 245,77
Vieras pääoma yhteensä	0,00	5 199 379,99	0,00	5 775 661,75

31 Sekkitililimiitti
 Ei tarvetta liitetietoon.

32 Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	2 235 956	2 039 595	2 235 955,93	2 172 111,68
Muut velat	2 711 195	2 567 918	2 567 058,62	2 363 286,96
Muut velat yhteensä	4 947 151	4 607 513	4 803 014,55	4 402 881,89

33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	1 318 261	214 353	1 152 550,31	70 948,89
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	4 932 613	9 680 876	3 719 827,51	5 584 967,14
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 808 503	2 198 833	1 680 069,75	1 399 148,62
Korkojaksotukset	25 852	9 620	3 435,70	6 678,81
Koronvaihtosopimusten jaksotus	94 407	215 433	94 406,71	215 433,17
Muut siirtovelat/menojäämät	1 769 024	800 791	882 754,24	110 284,60
Siirtovelat yhteensä	13 861 068	13 119 906	7 533 044,22	10 450 598,91

6.6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34 Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	709 450	886 330	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0	0	0
	709 450	886 330	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	2 985 696	2 985 696	0	0

35 Vakuudet, jotka kunta on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi
Ei tarvetta liitetietoon.

36 Vakuudet, jotka kunta on antanut samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta
Ei tarvetta liitetietoon.

37 Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista (kuin ed.kohdissa 34-36 tarkoiteuista) vakuuksista lajeittain ryhmiteltynä
Ei tarvetta liitetietoon.

38 Vuokra- ja leasingvastuut

Leasingvastuut	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Seuraavalla tilikaudella maksettavat irtain (ajoneuvot, ICT-laitteet ym.)	1 579 312	1 894 212	1 226 938,24	1 630 496,30
Myöhemmin maksettavat irtain (ajoneuvot, ICT-laitteet ym.)	4 570 385	4 946 818	4 090 580,70	4 594 133,27
Yhteensä	6 149 696	6 841 030	5 317 518,94	6 224 629,57

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä (PPSHP, P-P Liitto)	274 335	373 843	0	0
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	88 296	123 773	0	0
Myöhemmin maksettavat	186 039	250 070	0	0

39 Vastuositoumukset
40

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaussitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	34 186 898	28 683 283	34 186 898,00	28 593 823,19
Jäljellä oleva pääoma	15 782 210	15 384 807	15 782 209,63	15 358 131,55
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	8 118 505	8 120 568	8 075 905,36	8 077 968,36
Järjellä oleva pääoma	5 232 167	5 534 875	5 204 257,01	5 504 026,57

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2022	2021
	Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	116 261 984,00
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	67 232,00	70 879,00

41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	Kunta
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Sopimusvastuu Sievin kunnan jätevesien käsittelystä 19.9.2032 saakka	167 796	167 796	167 796,00	167 796,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	192 264	234 284	0,00	0,00
Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuut (vastuu voimassa 15 vuotta)	5 683 900	5 683 900	5 683 900,00	5 683 900,00

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut. Vastuut päättyvät viimeistään 2031 ja koskevat Kaisaniemen koulua, lukiota, Kiviojan koulua, Rahkolan koulua, liikuntakeskusta, Sipilän palvelukeskusta, jäähallia ja liikuntapuiston huoltorakennusta. Yliveskan kaupungin suunnitelmassa ei ole sellaisten rakennusten/kiinteistöjen myyjä, joita arvonlisäveron palautusvastuu koskee. Konserniyhteisöjen ilmoittama arvonlisäveron palautusvastuu käy ilmi ylläolevasta taulukosta.

Koronvaihtosopimukset Maturiteetti Kaupunki maksaa Kaupunki saa Käypäarvo 31.12.

1) Voimassa olevat koronvaihtosopimukset

Swap, nimellisarvo 23 000 000 € Korkoherkkyyss sopimuksen markkina-arvoon yhden korkopisteen nousulla -7200 €	2.3.2020-31.2.2026	1,347 %	Euribor 6 kk	1 447 044
Strukturoitu kv.sopimus nimellisarvo 6 500 000 € Korkoherkkyyss sopimuksen markkina-arvoon yhden korkopisteen nousulla -2.326 €	28.3.2013-31.3.2027	2,74 %	Euribor 3 kk	91 776
Swap, nimellisarvo 12 000 000 € Korkoherkkyyss sopimuksen markkina-arvoon yhden korkopisteen nousulla -4.092 €	31.3.2022-29.3.2027	0,97 %	Euribor 6 kk	1 065 704

Kaikilla koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainakantaa. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Korkojakso vaihtuvan koron määrittämistä varten 3 tai 6 kk. Johdannaisopimus ja laina ovat pitkäaikaisia sopimuksia, jolloin olettamus on, että sopimuksen voimassaoloaikana vaihtuva korko on positiivinen ja koronvaihtosopimuksen perusteella kaupunki vastaanottaa vaihtuvaa korkoa. Riskienhallinnan näkökulmasta koronvaihtosopimusten katsotaan olevan suojaavia, eikä niillä ole spekulatiivista arvoa tai riskiä. Sopimukset ovat purkuoikeudellisia molempien osapuolien osalta, mutta pankin puolelta purkuoikeuden käyttö on hyvin epätodennäköistä.

	Yhteensä			
	Konserni 2021	Konserni 2020	Kunta 2022	Kunta 2021
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	41 642 000	46 142 000	41 500 000	36 000 000
Käypä arvo yhteensä	2 602 813	-3 992 348	2 604 524	-4 114 801
Keskikorko %			1,69	1,36

2) Tulevaisuudessa alkavat koronvaihtosopimukset

	Maturiteetti	Kaupunki maksaa	Kaupunki saa	Käypäarvo 31.12.
Swap, nimellisarvo 18 000 000 € Korkoherkkyyss sopimuksen markkina-arvoon yhden korkopisteen nousulla -12.534 €	31.12.2026-29.12.2038	1,347 %	Euribor 6 kk	2 556 586
Swap, nimellisarvo 20 000 000 € Korkoherkkyyss sopimuksen markkina-arvoon yhden korkopisteen nousulla -41.345€	26.10.2026-24.4.2059	3,840 %	Euribor 6 kk	-6 916 475
Swap, nimellisarvo 12 000 000 € Korkoherkkyyss sopimuksen markkina-arvoon yhden korkopisteen muutoksella -5.424 €	31.3.2042-29.3.2052	1,977 %	Euribor 6 kk	-382 276

Kaikilla tulevaisuudessa voimaan tulevilla koronvaihtosopimuksilla suojataan otettavia vaihtuvakorkoisia lainoja. Koronvaihtosopimuksilla muutetaan vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 2026-2059, 2026-2038 ja 2042-2052. Suojaustarkoituksella suojattavan vaihtuvakorkoisen sopimuksen lainaehdot käänteisesti yhteneväiset tai suojaus velkakirjalainen ja koronvaihto koko lainasalkulle. Kaupungin investointitarpeiden ja muiden suunnitelmien perusteella arvioitu suojattava lainapääoma pitkällä aikavälillä on 100 milj. euroa, josta tulevaisuudessa alkavat sopimukset kattavat enimmillään 38 milj.euroa. Tulevaisuudessa otettavien lainat tullaan ottamaan suojausten yhtenäisesti suojausten ehtojen kanssa. Riskienhallinnan näkökulmasta koronvaihtosopimusten katsotaan olevan suojaavia, eikä niillä ole spekulatiivista arvoa tai riskiä. Sopimukset ovat purkuoikeudellisia molempien osapuolien osalta, mutta pankin puolelta purkuoikeuden käyttö on hyvin epätodennäköistä.

	Yhteensä			
	Konserni 2021	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	60 000 000	60 000 000	60 000 000	60 000 000
Käypä arvo yht. (pankin ilmoituksen mukaan)	-25 059 195	-25 059 195	-4 742 165	-25 059 195

Koronvaihtosopimusryhmien 1) ja 2) yhteenlaskettu arvioitu suojausaste on noin 40 %:a arvioidulla lainakannalla. Sopimusten yhteenlaskettu käypä arvo on -2 137 641 €. Koronvaihtosopimuksille on markkina-arvon määrittämisen lisäksi tehty korkoherkkyyssarvio, jonka perusteella yhden korkopisteen (0,01 %) nousu vaikuttaa käypään arvoon noin 72.000 €.

6.7 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42 Henkilöstön lukumäärä

Sisältää vakinaiset, tilapäiset ja sijaiset.

Henkilöstön lukumäärä 31.12	2022	2021*
Yleishallinto	30	30
Pelastustoimi	154	376
Varhaiskasvatuspalvelut	185	176
Opetus- ja kulttuuripalvelut	465	442
Tekniset palvelut	149	140
Yhteensä	983	1164

*Laskentatapa muuttunut vuonna 2021 palvelussuhteiden lkm mukaiseksi, aiemmin henkilönimien mukainen.

43 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut 31.12.	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	49 166 708,53	53 600 707,58
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	51 160,55	30 397,00
Henkilöstökulut yhteensä	49 217 869,08	53 631 104,58

44 Luottamushenkilön palkkioista perityt puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2022	2021
Suomen Keskusta	17 391,15	19 391,23
Kansallinen Kokoomus	3 024,00	4 014,00
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	1 808,00	2 259,00
Perussuomalaiset	4 389,00	4 095,75
Vihreä liitto	2 271,49	3 227,26
Suomen Kristillisdemokraatit	956,25	1 074,00
Vasemmistoryhmä	1 043,25	1 294,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	33 226,14	35 355,74

45

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot kunnassa	2022	2021
Tilintarkastuspalkkiot	11 937,50	6 866,50
Tark.lautakunnan sihteeripalvelut	11 500,00	5 022,00
Palkkiot yhteensä	23 437,50	11 888,50

46 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Ei tarvetta liitetietoon.

7. Eriytetyt tilinpäätökset

7.1 VIEMÄRILAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS

Viemärlaitos eriytettiin kirjanpidollisesti omaksi taseyksiköksi 1.1.2018 alkaen.

Viemärlaitoksen tuloslaskelma

	TP 2022	TP 2021
Liikevaihto	1 898 309,45	1 836 186,15
Valmistus omaan käyttöön	4 177,00	6 316,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-176 782,54	-45 683,61
Palvelujen ostot	-1 399 795,17	-1 532 969,85
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-22 417,55	-13 484,92
Henkilösivukulut	-14 632,37	-13 329,16
Poistot ja arvonalentumiset		
Poistot	-316 534,78	-351 953,91
Liiketoiminnan muut kulut	-6 025,47	-6 928,67
Liikeyli-/alijäämä	-33 701,43	-121 847,97
Rahoitustulot ja -menot		
Korkomenot	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta 4,0 %	-144 275,42	-144 275,42
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-177 976,85	-266 123,39
Poistoeron muutos	0,00	0,00
Varausten muutos	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-177 976,85	-266 123,39
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto,%	-0,65	-2,36
Voitto, % (sis. korvauksen peruspääomasta)	-9,38	-14,49

	Avaustase	Vuoden alusta	Muutos
Viemärlaitos 2022			
T A S E			
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT			
I Aineettomat hyödykkeet			
II Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	16 355,93	16 355,93	0,00
3. Kiinteät rakenteet ja laitt	3 280 054,00	2 963 519,22	-316 534,78
6. Ennakkomaksut ja kesk.eräis	431 472,97	602 582,61	171 109,64
Aineelliset hyödykkeet yht	3 727 882,90	3 582 457,76	-145 425,14
III Sijoitukset			
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 727 882,90	3 582 457,76	-145 425,14
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			
I Vaihto-omaisuus			
II Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	1 018 013,87	1 064 727,28	46 713,41
3. Muut saamiset	31 414,77	79 858,69	48 443,92
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 049 428,64	1 144 585,97	95 157,33
Saamiset yhteensä	1 049 428,64	1 144 585,97	95 157,33
III Rahoitusarvopaperit			
Rahat ja pankkisaamiset			
Rahat ja pankkisaamiset yht.	-305 837,43	-282 368,27	23 469,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	743 591,21	862 217,70	118 626,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 471 474,11	4 444 675,46	-26 798,65

VASTATTAVAA
A OMA PÄÄOMA

I Peruspääoma	-3 606 885,38	-3 606 885,38	0,00
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	1 288 064,55	1 554 187,52	266 122,97
V Tilikauden yli/alijäämä	266 122,97	177 976,43	-88 146,54
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-2 052 697,86	-1 874 721,43	177 976,43

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET
VARAUKSET
PAKOLLISET VARAUKSET
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT
E VIERAS PÄÄOMA
I Pitkäaikainen

7. Muut velat	-2 172 111,68	-2 235 955,93	-63 844,25
Pitkäaikainen vieras po. yht.	-2 172 111,68	-2 235 955,93	-63 844,25

II Lyhytaikainen

6. Ostovelat	-118 245,41	-200 868,70	-82 623,29
7. Muut velat	-109 293,90	-114 597,81	-5 303,91
8. Siirtovelat	-19 125,26	-18 531,59	593,67
Lyhytaikainen vieras po. yht.	-246 664,57	-333 998,10	-87 333,53
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-2 418 776,25	-2 569 954,03	-151 177,78

VASTATTAVAA	-4 471 474,11	-4 444 675,46	26 798,65
--------------------	----------------------	----------------------	------------------

0,00

0,00

0,00

7.2 PELASTUSLAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS

PELASTUSLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	31.12.2022	31.12.2021
Liikevaihto	20 222 768,90	29 722 482,87
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-1 110 977,37	-1 998 425,33
Palvelujen ostot	-1 830 626,11	-3 648 036,82
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-11 357 822,95	-16 552 955,85
Henkilösivukulut	-2 251 898,21	-3 360 106,90
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-175 019,76	-385 997,28
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	-3 591 961,63	-3 908 666,30
Avustukset	-131 889,50	-76 155,00
Muut kulut	-287 765,22	-178 136,67
Liiketoiminnan muut kulut	-4 011 616,35	-4 162 957,97
Liikeyli-/alijäämä	-515 191,85	-385 997,28
Rahoitustulot ja -menot		
Korkotulot/-menot	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0,00	0,00
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-515 191,85	-385 997,28
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	515 191,85	385 997,28
Tilikauden yli-/alijäämä	0,00	0,00
Tuloslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Voitto, %	0,00	0,00
Pelastuslaitoksen pysyvät vastaavat	2022	2021
Kuljetusvälineet, muut koneet ja kalusto	302 966,25	818 158,10
	302 966,25	818 158,10
Pelastuslaitoksen kertynyt poistoero	302 966,25	818 158,10

8. Luettelo kirjanpitoKirjoista ja tositelajeista, selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Käytetyt kirjanpitoKirjat vuonna 2022:

Pääkirja
Päiväkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito
Varastokirjanpito
Tilinpäätös, joka sisältää toimintakertomuksen, tilinpäätöslaskelmat ja tilinpäätöksen liitetiedot
Tase-erittelyt ja liitetietojen tositteet

Tositteiden lajit

1 Pankkitositteet
2 Tiliotteet Basware
9 Palkkatositteet
10 KP Laskennalliset
11 KP Automaattikirjaukset
12 SL Laskennalliset
13 SL Automaattikirjaukset
14 Vyörytykset
15 Luottotappiot
16 Poistot
20 Ostolaskujen maksut
21 Ostolaskut WorkFlow
22 Ostolaskut ostoreskontra
30 Myyntireskontran suoritukset
31 Myyntilaskut/Hetan yleislaskut
32 Myyntilaskut/Tekninen yleislaskutus
33 Myyntilaskut/Muu yleislaskutus
34 Myyntilaskut / Liikuntapalvelut
35 Myyntilaskut / Kansalaisopisto/HelleWin
36 Myyntilaskut / Jope valvontalaskut
37 Myyntilaskut / Ensihoidon omavastuu
38 Myyntilaskut/Varhaiskasvatuspalvelut
86 Hyvitysten kohdistus
87 Korkolaskut
88 Sopimuslaskutus
89 Sisäinen laskutus
90 Muistiotositteet
96 Kirjanpidon tulos
97 Kirjanpidon tulos laskennalliset
98 Sisäisen laskennan tulos
99 Sisäisen laskennan tulos laskennalliset

KirjanpitoKirjojen ja tositteiden säilytys

KirjanpitoKirjojen ja tositteiden säilyttämisessä noudatetaan vahvistettua arkistosääntöä. Vuodesta 2008 alkaen on käytetty sähköistä arkistointia. Osa aineistosta paperitulosteina, tositelajit 2, 10, 12, 22, 90 ja 96-99.

Tilinpäätös pysyvästi, päiväkirja 10 vuotta ja pääkirja 10 vuotta.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen allekirjoitukset

Ylivieskassa 27. päivänä maaliskuuta 2023

Ylivieskan kaupunginhallitus

Allekirjoitettu sähköisesti

7. Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpito-tavan mukaisesti. Olemme antaneet suorittamastamme tilintakastuksesta tänään kertomuksen.

Ylivieskassa _____.____. 2023

TALVEA JULKISHALLINNON PALVELUT OY
JHTT-yhteisö

Allekirjoitettu sähköisesti

_____
Marko Paasovaara, JHT, KHT